

รายงานการประชุมพฤษสภา

ครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ (สามัญ) ชุดที่ ๑

วันศุกร์ที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา

ประธานชั่วคราว : วันนี้มีสมาชิก ระเบียบวาระที่จะให้เลขาธิการ ฯ อ่าน
พฤษภามาประชุม ๕๒ คนเป็นองค์ประ รัชการเลขาธิการรัฐสภา :
ชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุมต่อไป มี

ประกาศ

ตั้งประธานและรองประธานพฤษสภา

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

พระยามานวราชเสวี

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่พฤษสภาได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เลือก
สมาชิกในพฤษสภาให้เป็นประธานและรองประธานพฤษสภา คือ

๑. พลเรือตรี กระแส ประวาทะนาวิน ศรยุทธเสนี เป็นประธานพฤษสภา

๒. นายไต้ ปาณิกบุตร เป็นรองประธานพฤษสภา

จึงให้ตั้งผู้มีนามดังกล่าวแล้ว เป็นประธานและรองประธานพฤษสภาตามความ
ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๗ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

LIRT

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. อารังนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

รักษาการเลขาธิการรัฐสภาได้ไป-
เชิญ พลเรือตรี กระแส ประวาทะนาวัน
ศรยุทธเสนีกับนายไต้ ปาณิกบุตร ขึ้น
บัลลังก์ประธานและรองประธาน

ที่ประชุมปรบมือ

ประธานพฤษสภา : ท่านสมา-
ชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ในการที่ท่านให้เกียรติเลือกข้าพเจ้า
และรองประธานได้รับตำแหน่งนี้ต่อไป
ข้าพเจ้าทั้งสองขอขอบคุณท่านเป็นอันมาก
และใคร่จะขอรับรองว่าให้ท่านผู้มีเกียรติ ทั้ง
หลายช่วยกันร่วมมือดำเนินกิจการของสภา
ให้เรียบร้อยต่อไปด้วย

ระเบียบวาระเรื่องที่จะแจ้งให้ทราบ
มีดังต่อไปนี้ ข้าพเจ้าขอเสนอรายงานกิจ
การของ พฤษสภา ซึ่ง ได้กระทำไป ใน
สมัยประชุมวิสามัญ ๒๔๘๔ ให้ที่ประชุม
รับทราบตั้งเลขาธิการจะได้อ่านให้ทราบ
ต่อไป

รักษาการเลขาธิการรัฐสภา :
รายงานกิจการของพฤษสภาที่ได้กระทำใน
สมัยประชุมวิสามัญ พ.ศ. ๒๔๘๔ ระหว่าง
เดือน สิงหาคม — กันยายน — ตุลาคม —

พฤศจิกายน และธันวาคม เฉพาะที่เกี่ยวข้อง
กับร่างพระราชบัญญัติ รวม ๓๕ ฉบับ
กระทำตามรวม ๑๕ ฉบับ ส่วนรายละเอียด
จะทยอยออกได้ที่สำนักงาน ฯ

ประธานพฤษสภา : เรื่องที่ ๒
ได้รับหนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
แจ้งว่า ม.ล. กริ เตชาติวงศ์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคม ได้ถึงอนิจกรรม
โดยอุบัตเหตุ ขณะไปตรวจราชการที่
จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์
ศกนี้และนายสุรินทร์ ชินนัยได้ถึงแก่
กรรมเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๐
ข้าพเจ้าจึงขอให้ที่ประชุมยื่นขึ้นเพื่อไว้
อาลัยเป็นเวลา ๑ นาที

ที่ประชุมได้ยื่นขึ้นไว้อาลัยเป็นเวลา
๑ นาที

เรื่องที่ ๓ ได้รับหนังสือจากเลขา
ธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า นายดิเรก
ชัยนาม รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ขอ
กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง ตั้ง
แต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ศกนี้ และได้มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่ง

LIRT

ตั้งรัฐมนตรีตั้งต่อไปนี้ คือ

๑. พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

๒. นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เรื่องที่ ๔ ได้รับหนังสือจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า นายเตียงศิริขันธ์ รัฐมนตรี ได้ขอกราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองตัวแทนในการประนีประนอมระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๙๐

เรื่องที่ ๕ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณ ไวทยากร สมาชิกวุฒิสภา ได้ขอลาออกจากตำแหน่ง โดยที่ให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง อัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๔๙๐

เรื่องที่ ๖ ด้วยได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ตั้งให้นายพิ่ง ศรีจันทร์ เป็นประธานสภาผู้แทน และพันเอก พระยาสุรพันธ์เสนีย์ เป็นรองประธานสภาผู้แทนแล้ว

โดยที่รัฐบาลมีความประสงค์จะนำเรื่องการเจรจาทำความตกลงสมบูรณแบบกับอังกฤษและอินเดีย เข้าเสนอให้ที่ประชุมทราบเป็นวาระแรก ก่อนเรื่องร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งสภาผู้แทนได้พิจารณาเสร็จแล้ว เข้าเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาต่อไปเป็นวาระที่ ๒.

ที่ประชุมรับทราบ

ประธานวุฒิสภา : โดยที่รัฐบาลมีความประสงค์จะนำเรื่องการเจรจาทำความตกลงสมบูรณแบบกับอังกฤษและอินเดีย เข้าเสนอให้ที่ประชุมทราบเป็นวาระแรก ก่อนเรื่องร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งสภาผู้แทนได้พิจารณาเสร็จแล้ว เข้าเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาต่อไปเป็นวาระที่ ๒

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมอนุมัติ

LIRT

ที่ / ๒๔๗๐

สำนักนายกรัฐมนตรี

พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การเจรจาทำความตกลงสมบูรณแบบอังกฤษและอินเดีย
จาก นายกรัฐมนตรี
ถึง ประธานพฤษสภา

ตามที่รัฐบาลชุดก่อน ๆ ได้เคยเสนอญัตติต่อรัฐสภาเกี่ยวกับเรื่อง การเจรจา
ทำความตกลงสมบูรณแบบอังกฤษและอินเดีย และขอเลื่อนการเสนอต่อมา เนื่องจาก
ได้มีการเจรจากับฝ่ายอังกฤษต่อมาอีกนับพัน ขอเรียนว่าการเจรจากับ ฝ่าย อังกฤษ ได้
สิ้นสุดลง เพื่อที่จะเสนอรัฐสภา ได้แล้ว ข้าพเจ้า จึงขอเสนอนับ ทักเรื่อง โดยสรุปมา
พร้อมกับเอกสารประกอบแนบท้ายนี้ เพื่อกท่านได้โปรดนำเสนอพฤษสภาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลเรือตรี

ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์

(ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์)

บันทึก

เรื่อง การเจรจาเลิกสถานะสงครามกับบริเตนใหญ่และอินเดีย

๑. ภายหลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นได้ยอมจำนนต่อสัมพันธมิตรแล้วรัฐบาล ไทย ได้จัด
ส่งคณะผู้แทนทางทหารออกไปดำเนินการเจรจากับผู้บัญชาการทหารสูงสุดฝ่ายสัมพันธ-
มิตรที่นอร์ม็องดีและวันออกเฉียงใต้ ณ เมืองแคนตี เพื่อตกลง ใน หลักการ ที่ราช การ
ทหารไทยจะให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับกองทหารฝ่ายสัม พันธมิตร ซึ่ง จะ เข้ามา
ในประเทศไทยเพื่อกำเนินการปลดอาวุธกำลังทัพญี่ปุ่นและกักคุมคนชาติญี่ปุ่นและเยอรมัน
ณภายในประเทศไทยทั้งสองฝ่ายได้ทำความตกลงทางการ ทหารชั่วคราวฉบับหนึ่ง
เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘

๒. ต่อมารัฐบาลไทยส่งคณะผู้แทนออกไปยังเมืองแคนตีอีกคณะหนึ่งเพื่อกำเนิน
การเจรจากับรัฐบาลอังกฤษและอินเดีย ยกเลิกสถานะสงครามซึ่งมีอยู่ระหว่างประเทศ

LIRT

ไทยกับบริเตนใหญ่และอินเดียขณะผู้แทนฝ่ายไทย ได้ทำความตกลงกับผู้แทนรัฐบาลอังกฤษและอินเดียตามหลักการซึ่งสภาผู้แทนราษฎร ได้อนุมัติให้ดำเนินการไป ในที่สุด เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๘ ที่เมืองสิงคโปร์ หัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย ได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนหัวข้อความตกลงและภาคผนวกไว้ กับหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายอังกฤษ และในวันเดียวกันได้ลงนามในความตกลงสมบูรณ์แบบ กับบริเตน ใหญ่และ อินเดีย อีกฉบับหนึ่ง. (ดูเอกสารที่ ๑)

๓. หลังจากนั้น ได้เกิดมีปัญหาขึ้นว่า เมื่อได้ลงนามในความตกลงสมบูรณ์แบบแล้ว หัวข้อความตกลงและภาคผนวกที่ทั้งสองฝ่ายได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนกันไว้ คงกล่าวข้างต้นนั้น จะคงมีผลใช้อยู่หรือไม่ ฝ่ายอังกฤษมีความเห็นว่า ตราบใดที่ยังมิได้ทำความตกลงสมบูรณ์แบบครอบคลุมบทบัญญัติที่มีอยู่ในหัวข้อความตกลงและภาคผนวกทุกข้อ หัวข้อความตกลงและภาคผนวกก็ยังคงถือว่ามีผลใช้บังคับอยู่

๔. ส่วนพันธกรณีเกี่ยวกับปัญหาเรื่องการส่งข้าว ตามความในข้อ ๑๔ แห่งความตกลงสมบูรณ์แบบนั้น รัฐบาลก็ได้พยายามหาทางดำเนินการเจรจา ขอแก้ไขให้ เป็นไปในทางลดหย่อนผ่อนความผูกพันลงไป

๕. การเจรจาดังกล่าวได้ผลดังต่อไปนี้

(ก) สำหรับปัญหาเรื่องการส่งข้าวตามความในข้อ ๑๔ แห่งความตกลงสมบูรณ์แบบ รัฐบาลไทยและรัฐบาลอังกฤษ ได้ทำจดหมายเหตุแลกเปลี่ยนกัน ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๘ ซึ่งได้แสดงความผูกพันของรัฐบาลไทยตามความตกลงสมบูรณ์แบบข้อ ๑๔ นั้นลงไป (ดูเอกสารที่ ๒)

(ข) เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๔๘๘ ได้มีหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลอังกฤษและอเมริกันลดความผูกพันของรัฐบาลไทยในการส่งข้าวลงไปอีก (ดูเอกสารที่ ๓)

(ค) ส่วนหัวข้อความตกลงและภาคผนวกนั้น รัฐบาลไทยได้พยายามเจรจาขอลยกเลิกแต่ฝ่ายอังกฤษอ้างว่า มีความจำเป็นต้องคงสงวนบทบัญญัติไว้บางข้อการเจรจาได้ดำเนินมาช้านาน จนถึงเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๔๙๐ รัฐบาลไทยจึงได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนกับรัฐบาลอังกฤษอีกฉบับหนึ่ง (ดูเอกสารที่ ๔)

(ง) โดยเฉพาะสำหรับปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายแห่งกองทหารฝ้ายสัมพันธมิตร ซึ่งได้เข้ามามีการปลดขยายและกักคุมกำลังทัพญี่ปุ่นในประเทศไทย รัฐบาลไทยรับจัดเงินตราให้ โดยไม่คิดมูลค่าตามที่เจ้าหน้าที่ฝ้ายทหาร สัมพันธ มิตร ตักอง การ ในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงความร่วมมือซึ่งรัฐบาลไทยให้แก่ฝ้ายสัมพันธมิตร แต่เงินตราที่รัฐบาลไทยต้องจัดให้ โดยไม่คิดมูลค่า นี้จะตั้งไม่เกิน ๘๐ ล้านบาทและรัฐบาลอังกฤษรับที่จะคืนเงินบาทที่ได้จากสำนักงานไปรษณีย์สยาม สถาบันแห่งกองทัพบก เรือ และอากาศ ฯลฯ ที่สังกัดกองทหารบริติชในประเทศไทย พร้อมทั้งเงินที่ใช้จ่ายไปในทางที่มีใช้การทหาร คืนให้แก่รัฐบาลไทย โดยจะเปิดเป็นเครดิตพอนต์สเตอร์ลิงก์ ณ กรุงลอนดอนให้ ตามอัตราแลกเปลี่ยนของฝ้ายทหาร สัมพันธมิตรในขณะที่เบิกถอนเงินบาท

๖. เมื่อได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนกันตามความในข้อ ๕ (ก) และทำความเข้าใจในเรื่องค่าใช้จ่ายในการทหารดังกล่าวในข้อ ๕ (ง) และเมื่อรัฐบาลไทยรับหลักการรับผิดชอบในอันจะพิทักษ์ และรักษา ทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ทุกชนิดในประเทศไทยของประเทศที่มีสถานะสงครามกับประเทศไทยเมื่อหรือภายหลังวันที่ ๗- ธันวาคม ๒๔๘๔ และของชนชาติประเทศนั้น โดยการจะคืนให้หรือชำระค่าทดแทนตามสมควรสำหรับความตกลงสมบูรณ์แบบตามที่จะได้เจรจากันระหว่างรัฐบาลไทยกับแต่ละรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง แล้วฝ้ายอังกฤษจึงได้ยืนยันมาว่า นับแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๔๘๐ เป็นต้นไป ประเทศไทยไม่มีข้อผูกพันหลังสงครามต่อรัฐบาลแห่งสมเด็จพระมหาภคทวีโยในสหราชอาณาจักรหรือรัฐบาลอื่นใด นอกจากบรรดาที่มีอยู่ในความตกลงสมบูรณ์แบบฉบับลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔ และหนังสือแลกเปลี่ยนดังกล่าวข้างต้น

๗. ตามนัยนี้ เป็นอันว่า หัวข้อความตกลงกติก ภาควินวก กัดซึ่ง หัวหน้าคณะผู้แทนฝ้ายไทยได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนไว้ กับหัวหน้าคณะผู้แทนฝ้ายอังกฤษที่เมืองสิงคโปร์เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔ รวมตลอดทั้งความตกลงชั่วคราวทางการทหาร ซึ่งคณะผู้แทนฝ้ายทหารไทยได้ทำไว้ กับผู้บัญชาการทหารสัมพันธมิตร สูงสุด ที่เมือง-

LIRT

๑๑๕

แก้ไข เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖ นั้น เป็นอันยกเลิกทั้งหมด,
กระทรวงต่างประเทศ
วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ความตกลงสมบูรณ์แบบ
เพื่อเลิกสถานะสงครามระหว่างประเทศไทย
กับบริเตนใหญ่และอินเดีย

และ

จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศไทย
กับออสเตรเลียเพื่อที่จะเลิกสถานะสงคราม

ลงนามกัน ณ สิงคโปร์ วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๘

FORMAL AGREEMENT
FOR THE TERMINATION OF THE STATE OF WAR
BETWEEN SIAM AND GREAT BRITAIN
AND INDIA
AND
EXCHANGE OF NOTES
BETWEEN THE SIAMESE GOVERNMENT AND AUSTRALIA
WITH A VIEW TO TERMINATING THE STATE OF WAR
Signed at Singapore on 1st January 1946.

ERRATA IN THE ENGLISH TEXT

FORMAL AGREEMENT
for the termination of the state of war between
Siam and Great Britain and India.
Signed at Singapore on 1st January 1946

Page 6

In paragraph (e) of Article Two, second line the word "ourrent" should be "current"

Page 9

In Article Eleven, sixth line, the word "excep" should be "except"

Page 10

In the seventh line, the word "nidustrial" should be "industrial".

Page 11

In Article Fourteen, ninth line, the word "loonzian" should be "loonzain".

Page 14

In Article Twenty, third line, the word "wihch" should be "which".

Page 22

In sub-paragraph (b) section (vi), seventh and eighth lines, the words "the Government SIAM" should read "the Government of SIAM".

บอกแก้คำผิดในฉบับภาษาไทย

ความตกลงสัมบูรณ์แบบ

เพื่อเลิกสถานะสงครามระหว่าง

ประเทศไทยกับบริเตนใหญ่และอินเดีย

ลงนามกัน ณ สิงคโปร์ วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๕

หน้า ๑๒

ข้อ สิบหก บรรทัดที่สอง คำว่า “โดยความตกลงกันจะได้เจรจากัน” ให้แก้
เป็น “โดยความตกลงอันจะได้เจรจากัน”

หน้า ๑๘

แต่ลงการณ์ บรรทัดที่ ๘ คำว่า “ในชั้นต้น” ให้แก้เป็น “ในชั้นต้น”

แถลงการณ์

เนื่องจากรัฐบาลไทยสมัยหนึ่งได้ประกาศสงครามกับบริเตนใหญ่ ฉะนั้นบริเตนใหญ่ จึงได้ถือว่าสถานะสงครามเกิดขึ้นระหว่างประเทศไทยกับบริเตนใหญ่ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

โดยปกติ การที่จะเลิกสถานะสงครามระหว่างสองประเทศนั้น ฝ่ายที่ชนะย่อมจะเรียกร้องบังคับให้ฝ่ายที่แพ้ทำสัญญาสันติภาพ เมื่อได้ลงนามในสัญญาสันติภาพแล้ว สถานะสงครามจึงจะสิ้นสุดลง ประเทศไทยได้ตกอยู่ในภาวะเช่นนี้ด้วยแต่ที่ว่าด้วยเหตุที่คนไทยทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ร่วมมือกันตั้งขบวนการต่อต้านประเทศที่เป็นศัตรูกับสัมพันธมิตรชนและได้แสดงเจตจำนงที่จะร่วมกับสหประชาชาติ ประกอบทั้งคณะรัฐบาลที่รับผิดชอบในการก่อให้เกิดสถานะสงครามขึ้นได้ล้มไปแล้ว บริเตนใหญ่จึงได้ตกลงใจใช้วิธีใหม่ด้วยน้ำใจอันกว้างขวาง กล่าวคือแทนที่จะให้ประเทศไทยทำสัญญาสันติภาพกับบริเตนใหญ่ได้เรียกร้องแต่เพียงให้ประเทศไทยยอมรับข้อกำหนดบางประการเกี่ยวกับการที่จะทำให้ทรัพย์สินอันได้เสียหายไปในระหว่างสงครามได้กลับคืนมา และให้ประเทศไทยได้ร่วมมือในการบูรณะเศรษฐกิจ และส่งเสริมสันติภาพระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันมิให้เกิดมีสงครามขึ้นในภายหน้าร่วมมือในการจัดประกันความมั่นคงและ

ข้อกำหนดที่บริเตนใหญ่เรียกร้องให้ประเทศไทยปฏิบัติ นั้น ได้ทำความตกลงซึ่งได้ลงนามกันระหว่างผู้แทนของสองประเทศที่สิงคโปร์ในวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ เมื่อได้ลงนามในความตกลงนี้แล้ว สถานะสงครามระหว่างบริเตนใหญ่และประเทศไทยเป็นอันสิ้นสุดลง ความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างสองประเทศซึ่งเคยมีมาเป็นอันดีแต่กาลก่อนและต้องมาหยุดชะงักลงนั้น เป็นอันกลับคืนมาดังเดิม

บรรดาการใดๆ อันจะต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อกำหนดการตามข้อกำหนดในความตกลงนี้ก็จะได้เสนอต่อสภาโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

เท่าที่ปรากฏในความตกลงระหว่างประเทศไทยกับบริเตนใหญ่นั้น ย่อมเป็นที่หวังได้ว่าบริเตนใหญ่ได้เรียกร้องแต่เพียงเท่าที่ควรเรียก และทั้งจะรู้สึกเห็นอกเห็น

LIRT

Communique

Following the declaration of war on Great Britain by the Siamese Government at that time, Great Britain has considered that a state of war arose between the two countries as from that moment.

Normally speaking, in order to terminate a state of war, the victorious power usually imposes a peace treaty upon the defeated nation, and it is only upon the signing of the peace treaty that the state of war is terminated. Siam has fallen into such a situation, but in view of the resistance movement organised by the Siamese both inside and outside the country acting in co-operation against the enemy of the Allies and of the manifestation of the will to co-operate with the United Nations, as well as of the fact that the Government responsible for bringing about the state of war had already fallen, Great Britain generously decided to adopt a novel method, that is to say, instead of making Siam conclude a treaty of peace, Great Britain merely required Siam to accept certain terms relating to the restitution of the property which had suffered damage the war and to the co-operation of Siam in the economic rehabilitation and in ensuring international security as well as promoting world peace in order to prevent war in the future.

The terms required of Siam by Great Britain were the subject of an agreement signed between the representatives of the two countries at Singapore on January 1st B.E. 2489. Upon the signing of this agreement the state of war between Great Britain and Siam is terminated and the friendly relations between the two countries which happily existed formerly and have unfortunately been interrupted are now restored as heretofore as soon.

Whatever legislative measures may have to be taken in order to comply with the terms of the agreement will be submitted to the Assembly as possible.

From the agreement between Siam and Great Britain it hopefully appears that Great Britain has put forward only such claims as should be put forward and that she will show sympathy and accommodation in

LIART

ใจละม่อมพันในการที่จะใช้บังคับตามความตกลงนั้น บริเตนใหญ่ได้แสดงเจตนาดีให้เห็นแล้ว โดยเสนอที่จะช่วยเหลือในทางการคลังและการเงินให้ประเทศไทยได้ฟื้นฟูเศรษฐกิจได้โดยรวดเร็ว นอกจากนั้นยังถือว่าสถานะสงครามเป็นอันสิ้นสุดลง และจะดำเนินการโดยทันทีในอันจะกลับเจริญความสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศไทย และแลกเปลี่ยนผู้แทนทางทูตกัน อีกทั้งรับรองด้วยว่าจะสนับสนุนการที่ประเทศไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกแห่งสหประชาชาติ เจตจำนงทั้งนี้ย่อมเป็นพยานอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นความตั้งใจดีของบริเตนใหญ่ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

สำนักนายกรัฐมนตรี
วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๘๘

the application of the agreement Great Britain has already manifested her friendly disposition by proposing to assist in financial and monetary matters with a view to the rapid economic recovery of Siam, by agreeing to regard the state of war as terminated and to proceed at once to the resumption of friendly relations with Siam and to exchange diplomatic representatives and by undertaking to support Siam's candidature for membership of the United Nations. Such goodwill is an evidence of her good intentions both now and in the future.

**Office of the
Presidency of the Council of Ministers**

1st January 2489.

ความตกลงสมบูรณแบบ

โดยที่ตามประกาศซึ่งได้กระทำกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์แห่งประเทศไทยได้ประกาศในพระปรมาภิไธยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งประเทศไทยว่า การประกาศสงครามซึ่งประเทศไทยได้กระทำเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๒ ต่อสหราชอาณาจักรเป็นโมฆะ ด้วยเหตุที่ได้กระทำไปโดยขัดกับเจตจำนงของประชาชนชาวไทย และเป็นการทำผิดรัฐธรรมนูญและกฎหมายของประเทศไทย และ

โดยที่ในวันเดียวกัน ประกาศลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๕ ซึ่งกล่าวแล้วได้ได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทย และ

โดยที่รัฐบาลไทยได้บอกปฏิเสธพันธไมตรี ซึ่งประเทศไทยได้กระทำกับญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ กับทั้งบรรดาสนธิสัญญา กติกาสัญญา หรือความตกลงอื่น ๆ ซึ่งได้กระทำไว้ระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่น และ

โดยที่รัฐบาลไทยมีความใฝ่ใจที่จะเข้ามีส่วนอย่างเต็มที่ ในการ บรรเทา ผลแห่งสงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการดำเนินบรรดากระบวนการอันมีความมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือในการกลับสถาปนาความมั่นคงระหว่างประเทศและสวัสดิภาพทางเศรษฐกิจทั่วไป และ

WHEREAS by a Proclamation made in Bangkok on August 16th 1945 the Regent of Siam did, in the name of his Majesty the King of Siam, proclaim the declaration of war made by Siam on January 25th 1942 against the United Kingdom to be null and void in that it was made contrary to the will of the Siamese people and in violation of the constitution and laws of Siam, and

WHEREAS the proclamation of August 16th 1945 aforesaid was the same day unanimously approved by the National Assembly of Siam, and

WHEREAS the Siamese Government have repudiated the Alliance entered into by Siam with Japan on December 21st 1941 together with all other Treaties, Pacts or Agreements concluded between Siam and Japan, and

WHEREAS the Siamese Government are anxious to play their full part in mitigating the effects of the war, particularly in such measures as may be designed to assist in the restoration of international security and general economic welfare, and

WHEREAS the Government of the United Kingdom and the Government of India, in consideration of the acts of repudiation already carried out by the Siamese Government, and not unmindful of the services rendered by the resistance movement in Siam during the war with Japan, desire to bring the state of war to an immediate end,

NOW THEREFORE the Government of the United Kingdom and the Government of India on the one hand and the Siamese Government on the other, being desirous of renewing the relations of close friendship which existed before the war, have resolved to conclude an agreement for these purposes and have accordingly appointed as their plenipotentiaries:
Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

Mr. M.E. Dening, C.M.G., O.B.E.

Government of India :

Mr. M.S. Aney

Siamese Government :

His Serene Highness Prince Viwachai Chaiyant

Lieutenant-General Phya Abhai Songgram

Nai Serm Vinicchayakul

LIART

โดยที่รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดียอาศัยข้อคำนึงเนื่องด้วยการกระทำในการบอกปฏิเสศซึ่งรัฐบาลไทยได้ปฏิบัติไปแล้ว และระลึกอยู่ด้วยเหมือนกันถึงความอุปการะที่ขบวนการเคลื่อนไหวที่ดำเนิน ใน ประเทศไทย ได้ อำนวย ให้ระหว่างสงครามกับญี่ปุ่น จึงมีความปรารถนาที่จะให้สถานะสงครามสิ้นสุดลงโดยทันที

ฉะนั้น รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดียฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลไทยอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีความปรารถนาที่จะกลับเจริญความสัมพันธ์ทางไมตรีอันสันนิทสนมซึ่งมีอยู่ก่อนสงคราม จึงตกลงกระทำความตกลงเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าว และเพื่อการนี้ ได้แต่งตั้งผู้ชำนาญเต็ม คือ

ฝ่ายรัฐบาลสหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ

นาย ม. อี. เคนิง, ซี. เอ็ม. จี., โอ. บี. อี.

ฝ่ายรัฐบาลอินเดีย

นาย ม. ส. อาเนย์

ฝ่ายรัฐบาลไทย

หม่อมเจ้าวิวัฒนไชย ไชยันตี

พล โท พระยาอภัยสงคราม

นายเสริม วินิจฉัยกุล

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่าปฏิบัติตามแบบที่สัและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันตั้งต่อไปนี้

การใช้คืนและการปรับปรุง

ข้อ หนึ่ง

รัฐบาลไทยตกลงว่าจะบอกปฏิเสศบรรดากระบวน การ เนื่อง จากการ ประ กาศสงครามอันได้กระทำเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๒ ดังกล่าวแล้วข้างต้น และจะจัดกระบวนทางนิติบัญญัติและทางปกครองที่จำเป็น เพื่อให้เป็นผลแก่การบอกปฏิเสศนั้น

ข้อ สอง

WHO, having communicated their full powers, found in good and due form, have agreed as follows :

RESTITUTION AND READJUSTMENT

ARTICLE ONE

The Siamese Government agree to repudiate all measures pursuant to the above-mentioned declaration of war made on January 25th 1942, and to take the necessary legislative and administrative measures to give effect to that repudiation.

ARTICLE TWO

The Siamese Government declare as null and void all purported acquisitions of British territory made by Siam later than December 7th 1941, as well as all titles, rights, properties and interests acquired in such territory since that date either by the Siamese state or by Siamese subjects. The Siamese Government agree to take the necessary legislative measures to give effect to the foregoing declaration and in particular

- (a) to repeal and declare null and void ab initio all legislative and administrative measures relating to the purported annexation by, or incorporation in, Siam of British territories effected after December 7th 1941.
- (b) to withdraw as may be required by the competent civil or military authority all Siamese military personnel from all such British territories and all Siamese officials and nationals who entered these territories after their purported annexation by, or incorporation in, Siam.
- (c) to restore all property taken away from these territories, including currency except to the extent to which it can be established that fair value has been given in exchange.
- (d) to compensate loss or damage to property, rights and interests in these territories arising out of the occupation of these territories by Siam.
- (e) to redeem in sterling out of former sterling reserves current Siamese notes collected by the British authorities in British territory occupied by Siam since December 7th 1941

LIART

รัฐบาลไทยแสดงว่าเป็นโมฆะ บรรดาการ ที่นับว่า ได้มา ซึ่ง อาณาเขต บริติช ที่ ประเทศไทยได้กระทำหลังจากวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ กับทั้งบรรดาหลัก- สิทธิ สิทธิ ททรัพย์สิน และผลประโยชน์ ซึ่งรัฐบาลไทยหรือคนในบังคับไทยได้มาใน อาณาเขตดังกล่าวหลังจากวันทีวานั้น รัฐบาลไทยตกลงว่าจะจัดกระบวน การ ทาง นิติบัญญัติที่จำเป็น เพื่อให้เป็นผลตามคำแถลงข้างบนนี้และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- (ก) จะยกเลิก และแถลงว่าเป็นโมฆะตั้งแต่ต้น บรรดากระบวน การทาง นิติบัญญัติ และทางปกครองเกี่ยวกับการ ซึ่งนับว่าเป็นการผนวกหรือร่วม เข้าในประเทศไทยแห่งอาณาเขตบริติช ซึ่งได้กระทำหลังจากวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑
- (ข) จะถอนบรรดาเจ้าหน้าที่ทหาร ไทยตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายพล- เวือนหรือฝ่ายทหารผู้มีอำนาจออกจากบรรดาอาณาเขตบริติช ตลอดจน บรรดาข้าราชการและคนชาติไทยซึ่ง ได้เข้าไป ใน อาณาเขตเหล่านี้ หลัง จากที่นับว่าได้ผนวกหรือรวมเข้าในประเทศไทยแล้ว
- (ค) จะคืนบรรดาทรัพย์สินที่ได้เอาไปจากอาณาเขตเหล่านี้ รวมทั้งเงินตรา เว้นแต่เท่าที่แสดงหลักฐานได้ว่า ได้ให้ค่าอันเป็นธรรมเป็นการแลก- เปลี่ยนกันแล้ว
- (ง) จะให้ค่าทดแทนเพื่อความวินาศหรือความบอบสลาย แห่ง ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ในอาณาเขตเหล่านี้ อันเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทย ยึดครองอาณาเขตเหล่านี้
- (จ) จะได้ถอนเงินสเตอร์ลิงจากทุนสำรองสเตอร์ลิงที่เคยมี อยู่ ซึ่ง ธน บัตร ไทยที่เกินสะสมพักอยู่ อันเจ้าหน้าที่บริติชได้เก็บรวบรวมไว้ในอาณาเขต บริติชที่ประเทศไทยได้ยึดครองภายหลังวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑

ข้อ สาม

รัฐบาลไทยตกลงว่า จะยอมรับผิดชอบในการพิทักษ์รักษาและคืน ในสภาพ ไม่ เสื่อมเสีย บรรดาทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ทุกชนิดของฝ่ายบริติชในประเทศไทย และในการใช้ค่าทดแทนเพื่อความวินาศ หรือความบอบสลายที่ได้รับ คำว่า

LIRT

ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์” ให้กินความรวมถึงทรัพย์สินทางราชการ
ของรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดีย ทรัพย์สินที่ได้โอนกรรมสิทธิ์หลัง
จากสงครามได้ถูกขึ้น บำนาญที่ให้แก่คนชาติบริติช สัตว์กตัญญู ไม้สักและโกศ-
กัณฑ์อื่น ๆ เรือและท่าเทียบ และสัญญาเช่า และสัมปทานเกี่ยวกับตึก ไม้สัก
และอื่น ๆ ซึ่งให้ไว้แก่ห้างและเอกชนบริติชก่อนวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑
และยังคงสมบูรณ์อยู่ในวันนั้น

ข้อ ๕

รัฐบาลไทยตกลงว่า จะเลิกการพิทักษ์ธุรกิจการธนาคารและการพาณิชย์ฝ่าย
บริติช และยอมให้กลับดำเนินธุรกิจต่อไป

ข้อ ๖

รัฐไทยตกลงว่าจะยอมรับผิด โดยบวกดอกเบี้ยตามอัตราส่วนรอยที่สมควรใน
ส่วนการใช้เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับเงินกู้และเกี่ยวกับการใช้เงินบำนาญเต็มจำนวนตั้งแต่วันที่
หยุดใช้เงินตามระเบียบ

ARTICLE THREE

The Siamese Government agree to assume responsibility for safeguarding, maintaining and restoring unimpaired British property, rights and interests of all kinds in Siam and for payment of compensation for losses or damage sustained. The term "Property, rights and interests" shall include inter alia, the official property of the Government of the United Kingdom and of the Government of India, property whose ownership has been transferred since the outbreak of war, pensions granted to British nationals, stocks of tin, teak and other commodities, shipping and wharves, and tin, teak and other leases and concessions granted to British firms and individuals prior to December 7th 1942, and still valid at that date.

ARTICLE FOUR

The Siamese Government agree to desequestrate British banking and commercial concerns and permit them to resume business.

ARTICLE FIVE

The Siamese Government agree to accept liability, with the addition of interest, at an appropriate percentage, in respect of payments in arrears, for the service of loans and for payment of pensions in full since the date when regular payments ceased.

ความมั่นคง

ข้อ ทก

รัฐบาลไทยยอมรับนับถือว่า กระบวนการเหตุการณ์ในสงครามกับญี่ปุ่นแสดงให้เห็นความสำคัญของประเทศไทยเนื่องในการป้องกันมลายา พม่า อินเดีย และอินโดจีน และความมั่นคงของมหาสมุทรอินเดียและเขตแคว้นปาซิฟิกตะวันออกเฉียงใต้และรัฐบาลไทยตกลงที่จะร่วมมือเต็มที่ในบรรดาข้อตกลงเพื่อความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งองค์การสหประชาชาติหรือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งองค์การนั้นเห็นชอบแล้ว และหากจะเกี่ยวเนื่องถึงประเทศไทย และเฉพาะอย่างยิ่ง ในบรรดาข้อตกลงเพื่อความมั่นคงระหว่างประเทศซึ่งหากจะเกี่ยวกับประเทศหรือเขตแคว้นเหล่านั้น

ข้อ เจ็ด

รัฐบาลไทยรับว่า จะไม่ตัดคลองข้ามอาณาเขตไทยเชื่อมมหาสมุทรอินเดียกับอ่าวไทย โดยรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรมิได้เห็นพ้องด้วยก่อน การร่วมมือทางพาณิชย์และทางเศรษฐกิจ

ข้อ แปด

รัฐบาลไทยตกลงที่จะจัดกระบวนการทุกอย่างที่จะกระทำเพื่อ กลับ สถาปนากการค้าเข้าและขาออกระหว่างประเทศไทยฝ่ายหนึ่ง กับอาณาเขตบริติชที่ใกล้เคียงอีกฝ่ายหนึ่ง และจะยึดถือและรักษานโยบายฐานเพื่อนบ้านที่ดีในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินเรือชายฝั่ง

ข้อ เก้า

รัฐบาลไทยรับว่าจะเจรจากับรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรโดยที่สุจริต จะกระทำได้เพื่อทำสนธิสัญญาการตั้งถิ่นฐานการพาณิชย์และการเดินเรือฉบับใหม่ และทำสนธิสัญญาการกงสุล โดยอาศัยการตั้งถิ่นฐานใช้หลักการในข้อสิบเอ็ดข้างล่างนี้เป็นมูลฐาน

LIRT

SECURITY

ARTICLE SIX

The Siamese Government recognise that the course of events in the East with Japan demonstrate the importance of Siam to the defence of Malaya, Burma, India and Indo-China and the security of the Indian Ocean and South-West Pacific areas and the Siamese Government agree to collaborate fully in all international security arrangements approved by the United Nations Organisation or its Security Council which may be pertinent to Siam and especially such international security arrangements as may arise of those countries or areas.

ARTICLE SEVEN

The Siamese Government undertake that no canal linking the Indian Ocean and the Gulf of Siam shall be cut across Siamese territory without the prior concurrence of the Government of the United Kingdom.

COMMERCIAL AND ECONOMIC COLLABORATION

ARTICLE EIGHT

The Siamese Government agree to take all possible measures to re-establish import and export trade between Siam on the one hand and neighbouring British territories on the other, and to adopt and maintain a goodneigh hourly policy in regard to coastal shipping.

ARTICLE NINE

The Siamese Government undertake to negotiate with the Government of the United Kingdom as soon as practicable a new Treaty of Establishment, Commerce and Navigation and a Consular Convention based on the reciprocal application of the principles in Article Eleven below.

ข้อ ๕๖)

รัฐบาลไทยรับว่าจะเจรจากับรัฐบาลอินเดียไว้ก่อน ให้และให้ระงับ ทำให้เพื่อทำสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือฉบับใหม่ ไทยอาศัยหลักการที่คล้ายใช้หลักการในข้อต่อไปนี้เป็นมูลฐาน

ข้อ สิบเอ็ด

(๑) ระหว่างที่ยังไม่ได้ทำสนธิสัญญาและอนุสัญญาดังกล่าวในข้อเก้าและสิบข้างบนนี้ และภายใต้บังคับแห่งวรรค (๓) ของข้อนี รัฐบาลไทยรับว่าจะถือตามบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ กับทั้งรับว่า นอกจากสนธิสัญญานั้นจะอนุญาตให้กระทำโดยชัดแจ้งแล้ว จะไม่ใช้กระบวนการใด ๆ บังคับ อันเป็นการอาศัยเหตุสัญชาติ กีดกันผลประโยชน์ทางพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมฝ่ายบริติชหรือผู้ประกอบการวิชาชีพฝ่ายบริติช จากการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและการค้าของไทย หรือกระบวนการใด ๆ ที่บังคับให้รักษาไว้ซึ่งสต็อกหรือส่วนสำรองเกินกว่าที่ปฏิบัติกันอยู่โดยปกติในการพาณิชย์การเรือ การอุตสาหกรรม หรือการธุรกิจ

(๒) คำมั่นสัญญาของรัฐบาลไทยดังกล่าวข้างบนนี้ (ก) ให้มีข้อยกเว้นใดๆ ได้ตามแต่จะได้ตกลงกันในเวลาใดๆ ระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรหรือรัฐบาลอินเดีย แล้วแต่กรณีกับรัฐบาลไทย (ข) นอกจากจะได้ยี่สิบเวลาออกไปด้วยความตกลงพร้อมกัน จะเป็นอันตกไปถ้าหากว่าสนธิสัญญาและอนุสัญญาดังกล่าวในข้อเก้าและสิบไม่ได้กระทำกันภายในกำหนดเวลาสามปี นับแต่วันใช้ความตกลงนี้

(๓) ความในข้อนี้ไม่ให้ถือว่า เป็นการจำกัดทางที่จะให้ผลประโยชน์ซึ่งให้ประโยชน์กันเพราะเหตุเท่าเทียมกันแก่กันชาติ และภาระของสหประชาชาติทั้งหมด หรือแก่ชาติหนึ่งชาติใด

ARTICLE TEN

The Siamese Government undertake to negotiate with the Government of India as soon as practicable a new Treaty of Commerce and Navigation based on the reciprocal application of the principles in the following Article.

ARTICLE ELEVEN

(1) Pending the conclusion of the Treaties and Convention referred to in Articles Nine and Ten above and subject to paragraph (2) of this Article, the Siamese Government undertake to observe the provisions of the Treaty of Commerce and Navigation signed at Bangkok on November 23rd 1937, and further undertake, except where the Treaty specifically authorises such, not to enforce any measures excluding British commercial or industrial interests or British professional men on grounds of nationality from participation in Siamese economy and trade, or any measures requiring them to maintain stocks or reserves in excess of normal commercial, shipping, industrial or business practice.

(2) The above-mentioned undertakings of the Siamese Government (a) shall be subject to such exceptions, if any, as may at any time be agreed to between the Government of the United Kingdom or the Government of India, as the case may be, and the Siamese Government; (b) shall, unless prolonged by agreement, lapse if Treaties and Conventions referred to in Articles Nine and Ten have not been concluded within a period of three years from the coming into force of this Agreement.

(3) Nothing in this Article shall be deemed to preclude the grant of equally favourable treatment to nationals and enterprises of any or all other United Nations.

ARTICLE TWELVE

The Siamese Government undertake to participate in any general international arrangement regarding tin or rubber which conforms with such principles regarding commodity arrangements as may be agreed by the United Nations Organisation or its Economic and Social Council.

ข้อสิบสอง

รัฐบาลไทยรับว่าจะมีส่วนร่วมในข้อตกลงระหว่างประเทศทั่วไปใด ๆ เกี่ยวกับต้นตอหรือยาง ซึ่งอนุโลมตามหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยโภคภัณฑ์ตามข้อตกลงการค้าประชาชาติหรือคณะกรรมการเศรษฐกิจและการสังคมแห่งองค์การนั้น จะได้ตกลงกัน

ข้อ สิบสาม

จนกระทั่งวันซึ่งจะเป็นวันเดียวหรือต่าง วันกันก็ได้ แต่ไม่ช้ากว่าวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๗ รัฐบาลไทยรับว่า นอกจากจะได้เป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการประสม ณ เวชชิงตัน หรือองค์คณะใด ๆ ที่จะมาทำการแทน และในกรณีข่าว นอกจากจะได้เป็นไปตามคำอำนาจขององค์การพิเศษที่จะจัดตั้งขึ้นเพื่อการนั้นแล้ว จะห้ามบรรดาการส่งข้าว คีบูก ยาง และไม้สักออกนอกประเทศ และจะจัดระเบียบการค้าและเจ้าการผลิตโภคภัณฑ์เหล่านี้

ข้อ สิบสี่

รัฐบาลไทยรับว่า โดยเร็วที่สุดที่พอจะกระทำได้ โดยเอาข้าวไว้ให้เพียงพอแก่ความต้องการภายในของไทยแล้ว จะจัดให้มีข้าวสาร ณ กรุงเทพ ฯ โดยไม่คิดมูลค่า เพื่อให้องค์การที่รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรจะได้แจ้งให้ทราบนั้นใช้ประโยชน์ได้เป็นปริมาณเท่ากับข้าวส่วนที่เหลือซึ่งสะสมไว้และมีอยู่ในประเทศไทย ณ บัดนี้ แต่ไม่เกินหนึ่งกับกึ่งล้านตันเป็นอย่างมาก หรือ จะตกลงกัน ให้เป็น ข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องในปริมาณอันมีค่าเท่ากันก็ได้ เป็นที่ตกลงกันว่าจำนวนข้าวสารอันแน่นอนที่จะจัดให้มีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ได้ตามความในข้อนี้ นั้น องค์การดังกล่าวข้างต้นจะเป็นผู้กำหนด และข้าวสาร ข้าวเปลือก หรือข้าวกล้องที่ส่งมอบตามความในข้อนี้ จะได้อนุโลมตามมาตรฐานคุณภาพอันเป็นที่ตกลงกันตามที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าว จะ ได้กำหนด

LIRT

ARTICLE THIRTEEN

Until a date or dates not later than September 1st 1947 the Siamese Government undertake to prohibit, except in accordance with the recommendations of the Combined Boards in Washington, or any successor body, and in the case of rice, under the direction of a special organisation to be set up for the purpose, any exports of rice, tin, rubber and teak and to regulate trade in and stimulate production of these commodities.

ARTICLE FOURTEEN

The Siamese Government undertake to make available free of cost at Bangkok to an organisation to be indicated by the Government of the United Kingdom and as quickly as may be compatible with retention of supplies adequate for Siamese internal needs, a quantity of rice equal to the accumulated surplus of rice at present existing in Siam, subject to a maximum of one and a half million tons, or if so agreed the equivalent quantity of paddy or loonzian. It is agreed that the exact amount of rice to be made available under this Article shall be determined by the organisation above-mentioned and that the rice, paddy or loonzain delivered under this Article shall conform to the agreed standards of quality to be determined by the same authorities.

ARTICLE FIFTEEN

Until a date not later than September 1st 1947 the Siamese Government agree to make available to the rice organisation mentioned in Article Thirteen and Article Fourteen all rice surplus to the internal needs of Siam. Such rice, with the exception of rice delivered free in accordance with the undertaking given in Article Fourteen, will be supplied in such manner as the special organisation mentioned in Article Thirteen and Article Fourteen shall indicate, and at prices fixed in agreement with it, having regard to the controlled prices of rice in other Asiatic rice-exporting areas.

ข้อ ๑๖๖

จนกระทั่งวันที่ไม่ช้ากว่าวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๕๕๗ รัฐบาลไทยตกลงว่าจะจัดให้องค์การข้าวตั้งกลางในข้อสิบสามและข้อสิบสี่ใช้ประโยชน์ได้ในชั่วทั้งหมดอันเป็นส่วนที่เหลือจากความต้องการภายในประเทศไทย ข้าพเจ้าน่าจะ นอกจากข้าวที่ส่งมอบโดยไม่มีต้นทุนค่าตามค่านับสัญญาที่ให้ไว้ในข้อสิบสี่นั้น จะได้ส่งให้โดยวิธีองค์การพิเศษตั้งกลางในข้อสิบสามและข้อสิบสี่จะโต้แย้งให้ทราบ และตามราคาที่กำหนดด้วย ความตกลงกับองค์การนั้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงราคาข้าวที่ควบคุมในเขตแคว้นอื่น ๆ ในเอเชียซึ่งส่งข้าวออกนอกประเทศ

การบินพลเรือนข้อ สิบหก

รัฐบาลไทยจะให้สายการบินอากาศฝ่ายพลเรือนแห่งจักรภพพระราชชาติบริติชได้รับผลปฏิบัติ โดยความตกลงกันจะได้เจรจากันกับรัฐบาลแห่งสมาชิกของจักรภพพระราชชาติบริติชในเรื่องการจัดตั้ง บำรุงรักษา และเดินสายการบินอากาศเป็นระเบียบประจำ ซึ่งให้ประโยชน์อื่นเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ได้ให้แก่อิมบีเรียล แอร์เวย์สตามหนังสือที่ได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๗

ทศพลสงครามข้อ สิบเจ็ด

รัฐบาลไทยรับว่าจะทำความตกลงกับรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร และ รัฐบาลอินเดีย เพื่อตั้งฝ่ายต่างบำรุงรักษาที่ตศพลสงคราม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่การจัดตั้งการดูแลและการดูแลในภายหลังในภายหลังที่ตศพลสงครามของ ฝ่าย บริติช กับ ฝ่าย อินเดีย และที่ตศพลสงครามของฝ่ายไทยในอาณาเขตของแต่ละฝ่าย

ปกิณณะ

รัฐบาลไทยตกลงต่อว่ายังคงใช้อยู่ซึ่งบรรดาสันธิสัญญา สองฝ่าย ระหว่าง สหราชอาณาจักรกับประเทศไทย และระหว่างอินเดียกับประเทศไทยตามแต่รัฐบาลแห่งสห-

LIRT

CIVIL AVIATION

ARTICLE SIXTEEN

The Siamese Government shall accord to the civil air services of the British Commonwealth of Nations, by means of agreements to be negotiated with the Governments of members of the British Commonwealth of Nations, treatment in regard to establishment maintenance and operation of regular air services not less favourable than that accorded to Imperial Airways by the notes exchanged at Bangkok on December 3rd 1937.

WAR GRAVES

ARTICLE SEVENTEEN

The Siamese Government undertake to enter into an agreement with the Government of the United Kingdom and the Government of India for the mutual upkeep of war graves with a view to the permanent establishment and future care of British and Indian war graves and of Siamese war graves in their respective territories.

MISCELLANEOUS

ARTICLE EIGHTEEN

The Siamese Government agree to regard as in force such bilateral treaties between the United Kingdom and Siam and India and Siam as may respectively be specified by Government of the United Kingdom and the Government of India, subject to any modifications the Government of the United Kingdom or the Government of India may indicate, and to refund as abrogated any such treaties not so specified.

ARTICLE NINETEEN

The Siamese Government agree to regard as being in force between the United Kingdom and Siam and between India and Siam all multilateral

LIRT

ขอแจ้งว่าประเทศไทยจะไต่ถามแล้วแต่กรณีภายใต้บังคับแห่งข้อ ๕ ใด ๆ ที่รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรหรือรัฐบาลอินเดียจะแจ้งให้ทราบ และถือว่าสนธิสัญญาใด ๆ ซึ่งมีไต่ถามไว้ดังกล่าวนั้น เป็นอันยกเลิกไป

ข้อ สิบเก้า

รัฐบาลไทยตกลงถือว่ายังคงใช้อยู่ระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศไทย และระหว่างอินเดียกับประเทศไทย บรรดาสนธิสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงหลายฝ่ายซึ่งทำไว้ก่อนวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ (ก) ที่ประเทศไทยและสหราชอาณาจักรหรืออินเดียแล้วแต่กรณี เป็นภาคีอยู่ในขณะนั้นและยังคงเป็นภาคีอยู่ (ข) ที่สหราชอาณาจักรหรืออินเดียแล้วแต่กรณี เป็นภาคีอยู่ในขณะนั้นและยังคงเป็นภาคีอยู่ แต่ประเทศไทยมิได้เป็นภาคี ทั้งรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรหรือรัฐบาลอินเดียจะได้แจ้งให้รัฐบาลไทยทราบ เมื่อได้รับคำแจ้งความดังกล่าว รัฐบาลไทยจะได้จัดการที่จำเป็นโดยทันที ตามความในสนธิสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยมิได้เป็นภาคีผู้ทำสัญญายู่ ณ เพื่อเข้าเป็นภาคี หรือถ้าเข้าเป็นภาคีไม่ได้ ก็จะได้ปฏิบัติให้เป็นผลตามบทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญานั้น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสหราชอาณาจักรหรืออินเดีย แล้วแต่กรณี โดยวิธีที่บัญญัติ หรือทางปกครองตามแต่ละจะเหมาะสม รัฐบาลไทยตกลงว่าจะสนองตามข้อ ๕ ใด ๆ ในหนังสือสัญญานั้น ซึ่งหากจะได้ใช้บังคับตามข้อกำหนดแห่งตราสารดังกล่าวหลังจากวันที่วานนี้

ข้อ ยี่สิบ

ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับให้เข้าเป็นภาคีแห่งองค์การระหว่างประเทศใด ๆ ซึ่งตั้งขึ้นภายหลังจากวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ อันเป็นองค์การที่สหราชอาณาจักรหรืออินเดียเป็นสมาชิกอยู่ รัฐบาลไทยตกลงว่าจะปฏิบัติตามข้อผูกพันใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากหรือเนื่องด้วยองค์การนั้น ๆ หรือเอกสารที่จัดตั้งองค์การนั้น ๆ ขึ้นตามแต่รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรหรือรัฐบาลอินเดีย แล้วแต่กรณี จะไต่ถามในเวลาใด ๆ

ข้อ ยี่สิบเอ็ด

โดยคำนึงถึงคำมั่นสัญญาซึ่งรัฐบาลไทยให้ไว้ข้างบนนี้ รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดียตกลงถือว่าสถานะสงครามเป็นอันยุติลง และจะดำเนิน

LIRT

and treaties, conventions or agreements concluded prior to December 7th 1941 (a) to which Siam and the United Kingdom or India, as the case may be, were then and still are parties, (b) to which the United Kingdom or India, as the case may be, was then and still is a party, but to which Siam has not become a party, and which shall be notified to the Siamese Government by the Government of the United Kingdom or the Government of India, On the receipt of such notification the Siamese Government shall immediately take the necessary steps in accordance with the provisions of any such treaty, convention or agreement to which Siam is not a contracting party, to accede thereto, or if accession is not possible, shall give effect to the provisions thereof in respect of the United Kingdom or India, as the case may be, by such legislative or administrative means as may be appropriate. The Siamese Government agree also to accept any modifications thereto which may have come into effect in accordance with the terms of such instruments since that date.

ARTICLE TWENTY

Pending admission to any international organisation set up since December 7th 1941, being an organisation of which the United Kingdom or India is a member, the Siamese Government agree to carry out any obligations arising out of, or in connection with, any such organisation or the instruments constituting it, as may at any time be specified by the Government of the United Kingdom or the Government of India, as the case may be.

ARTICLE TWENTY-ONE

In consideration of the above undertakings made by the Siamese Government, the Government of the United Kingdom and the Government of India agree to regard the state of war as terminated and to proceed

การตีพิมพ์ที่ได้อาจจะคล้าย ๆ กัน ความสัมพันธ์ทางไมตรีกับประเทศไทย และแลกเปลี่ยน
ผู้แทนของท้องถิ่น
ขอ ยัสบสอ

รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดียรับรองด้วยว่าจะ สนับสนุน การ
ที่ประเทศไทยสมควรเข้าเป็นสมาชิกแห่งสหประชาชาติ
วิเคราะห์ศัพท์และวัน ใช้ความตกลง
ขอ ยัสบสอ

ภาคีสัญญานี้ตกลงกันว่า คำว่า "บริติช" ในความตกลงนี้

(๑) เมื่อใช้กับบุคคลธรรมดา หมายความว่า บรรดาคนในบังคับของสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์และอาณาจักรบริติชอนพื้นทะเลทั้งหลาย
จักรพรรดิแห่งอินเดียตลอดจนบรรดาบุคคลในอารักขาของสมเด็จพระมหากษัตริย์

(๒) เมื่อใช้แก่อาณาเขต หมายความว่า บรรดาอาณาเขตใด ๆ ในอธิปไตย
อธิราชย์ อารักขา หรืออาณาเขตของสมเด็จพระมหากษัตริย์ แล้วแต่กรณี

(๓) เมื่อใช้แก่นิติบุคคล หมายความว่า บรรดานิติบุคคลซึ่งได้รับสถานภาพ
เช่นนี้จากกฎหมายที่ใช้อยู่ในอาณาเขตใด ๆ ดังกล่าวแล้ว และ

(๔) เมื่อใช้แก่ทรัพย์สิน สิทธิ หรือผลประโยชน์ หมายความว่าทรัพย์สิน
สิทธิ หรือผลประโยชน์ของบุคคลซึ่งระบุไว้ใน (๑) หรือ (๓) ข้างบนนี้ แล้ว
แต่กรณี

ขอ ยัสบส

ความตกลงนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับ ตรา ความ
ตกลงนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำความขึ้นเป็นสามฉบับ เป็นภาษาอังกฤษ ณ สิงคโปร์เมื่อวันที่หนึ่ง มกราคม
คริสต์ศักราชพันเก้าร้อยสี่สิบหกตรงกับพุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบเก้า
ฝ่ายบริเตนใหญ่และไคร้บนต้นเหนือ

(ลงนาม) ม. อี. เคนิง.

where:

at once to the resumption of friendly relations with Siam and to exchange diplomatic representatives.

ARTICLE TWENTY-TWO

The Government of the United Kingdom and the Government of India also undertake to support Siam's candidature for membership of the United Nations.

DEFINITIONS AND DATE OF ENTRY INTO FORCE OF AGREEMENT

ARTICLE TWENTY-THREE

It is agreed by the contracting parties that the term "British" in this agreement

(1) when applied to physical persons shall mean all subjects of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the seas, Emperor of India, and all persons under His Majesty's protection ;

(2) when applied to territory shall mean any territory under His Majesty's sovereignty, suzerainty, protection or mandate, as the case may be ;

(3) when applied to legal persons, shall mean all legal persons, deriving their status as such from the law in force in any such territory ; and

(4) when applied to property, rights or interests shall mean the property, rights or interests of persons specified under (1) or (3) above as, the case may be.

ARTICLE TWENTY-FOUR

This agreement shall enter into force as from today's date.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned have signed the present agreement and have fixed thereto their seals.

Done in triplicate at Singapore this first day of January in the nineteen hundred and forty-sixth year of the Christian Era, corresponding to the two thousand four hundred and eighty-ninth year of the Buddhist Era, in the English language.

GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

(Signed) M.E. Dening

LIART

ฝ่ายอินเดีย

(ลงนาม) ม.ส. อาเนย์

(ลายมือชื่อนี้ได้ลงไว้ด้วยความตกลงกับผู้แทนของสมเด็จพระ

(ลงอักษรนาม) ม.ส. เอ. พระราชาธิบดีในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจในความ
สัมพันธ์กับบรรดารัฐอินเดีย)

ฝ่ายไทย

(ลงพระนาม) วิวัฒน

(ลงนาม) พระยาอภัยสงคราม

พลโท

(ลงนาม) ส. วินิจฉัยกุล

INDIA

INDIA

(Signed) M. S. Aney

(Initialled) M.S.A (This signature is appended in agreement with His Majesty's Representative for the exercise of the functions of the Crown in its relations with Indian States)

SIAM

(Signed) ViWaf

(Signed) Phya Abhai Songgram
Lieut.-Gen.

(Signed) S. Vinichayakul

แถลงการณ์

เนื่องจากรัฐบาลไทยสมัยหนึ่งได้ประกาศสงครามกับบริเตนใหญ่ ประเทศออสเตรเลียจึงได้ประกาศสงครามกับประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕ ประเทศออสเตรเลียถือว่าเป็นสถานะสงครามได้เกิดขึ้นระหว่างประเทศออสเตรเลียและประเทศไทยนับแต่บัดนั้นมา

ในการที่จะเลิกสถานะสงครามกับประเทศออสเตรเลียนั้น ผู้แทนรัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและผู้แทนรัฐบาลออสเตรเลียนได้ดำเนินการเจรจากันที่สิงคโปร์ และได้ทำความตกลงกันไว้ในชั้นต้นบางประการ โดยได้มีการแลกเปลี่ยนหนังสือกันไว้แล้ว ทั้งนี้จะนำไปสู่การเลิกสถานะสงคราม

รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ดำเนินการไปแล้วและพร้อมที่จะปฏิบัติตามพระบรมราชโองการประกาศสันติภาพ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ กล่าวคือ ได้รับรองที่จะชดใช้ความสูญหายและเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นแก่รัฐบาลของประเทศออสเตรเลียนและชาวออสเตรเลียน อุปการเลี้ยงดูให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกชาวออสเตรเลียนที่ถูกคุมขังอยู่ในประเทศไทย และพร้อมที่จะร่วมมือตามข้อตกลงของสหประชาชาติ นอกจากนี้ยังได้พร้อมที่จะร่วมมือในการจับกุมอาชญากรรมสงครามและรักษาสุขภาพชาวออสเตรเลียนผู้ต้องเสียชีวิตไปในสงครามการกระทำเหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นเจตนาดีของประเทศไทย

ในอนาคตอันใกล้นี้ ผู้แทนของรัฐบาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและผู้แทนรัฐบาลของประเทศออสเตรเลียนจะได้ตกลงกันทำสนธิสัญญาเลิกสถานะสงครามเสีย เมื่อได้ลงนามในสนธิสัญญานั้นแล้ว สัมพันธไมตรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลียนจะกลับคืนดังแต่ก่อน

LIRT

๗๓๘

ความสำเร็จในการเจรจา รัฐบาลแห่งประเทศออสเตรเลียได้แถลงมาทาง
ผู้แทนของตนว่ารู้สึกพอใจยิ่ง และมีความปรารถนาที่จะกลับคืนสัมพันธ์ไมตรีเป็นอย่างดี
ต่อกับประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศเอกราชที่นิยมในหลักการของสหประชาชาติที่ย่อม
เป็นที่หวังได้ว่า ประเทศออสเตรเลียย่อมจะเป็นมิตรที่ดีของประเทศไทยในภายหน้า

สำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕

Communique

Following the declaration of war on Great Britain by the Siamese Government at that time, Australia declared war on Siam on March 2nd B.E. 2485 and considers that a state of war has existed between the two countries as from that date.

With a view to terminating the state of war with Australia, the representatives of His Majesty's Government have been engaged in negotiations at Singapore and have reached a preliminary agreement in certain respects by an exchange of Notes, which will lead to the termination of the state of war.

Steps have already been taken by His Majesty's Government who are ready to act in accordance with the Royal Proclamation of Peace of August 16th B.E. 2488, that is, they have undertaken to compensate any losses or damage sustained by the Australian Government and Australian citizens; they have afforded succour and assistance to Australian prisoners of war interned in Siam; and they are ready to lend their co-operation in accordance with the resolutions of the United Nations; they are also prepared to collaborate in the apprehension of war criminals and the upkeep of the graves of Australians who lost their lives in the war. Such actions are an indication of the good disposition of Siam.

In the near future, the representatives of His Majesty's Government and the representative of the Australian Government will conclude a treaty for the termination of the state of war. Upon the signing of that treaty, the friendly relations between Siam and Australia will be happily restored as heretofore.

The Australian Government, through their representative have expressed the greatest satisfaction in the success of these negotiations and are desirous of restoring the good friendly relations with Siam, which is an independent country appreciative of the principles of the United Nations. It can therefore be hoped that Australia will be a good friend of Siam in the future.

Office of the
Presidency of the Council of Ministers
1st January 2489.

LIRT

(Colonel A.J. Eastman to Prince Viwatchai Chaiyant)

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA.

SINGAPORE

1st January 1946

Your Serene Highness.

With reference to our discussions at Government House, SINGAPORE, on 11th., 15th.; 19th.; and 31st. December 1945 and to the verbal agreement reached between us on the last mentioned date, I have the honour to request, on behalf of the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA, that you forward to me a letter signed by yourself and the other plenipotentiary members of your Delegation confirming of the undertaking of the Government of SIAM that it will:—

- (1) take promptly all action necessary for the complete repudiation of the declaration of war made against GREAT BRITAIN on 25th. January 1942, the Alliance with JAPAN made on 21st. December 1941 and all measures operating to the detriment of GREAT BRITAIN, AUSTRALIA and their Allies;
- (2) when called upon to do so at any time before 14th. March 1946, conclude a treaty with the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA

His Serene Highness

Prince VIWATCHAI CHAIYANT,

Head of the Siamese Delegation,

SINGAPORE.

- (ก) รับรองว่า รัฐบาลแห่งประเทศไทยได้กระทำการทุกอย่างที่จำเป็น เพื่อปลดปล่อยไทยไว้บรรณ ซึ่งการประกาศสงครามและพันธไมตรี กับบรรดากระบวนสงครามแล้วในข้อ ๑ ข้างบนนี้ และ
- (ข) ผู้กษัตริย์รัฐบาลแห่งประเทศไทยให้
- (๑) ยอมรับผิดชอบในการรักษาและบำรุงรักษาด้วยดีบรรดาที่ฝังศพ สงครามฝ่ายออสเตรเลียในประเทศไทย
 - (๒) ยอมรับผิดชอบในการปฏิบัติ ตามคำอวยวแห่งรัฐบาลของ จักร ภพ แห่ง ออสเตรเลีย ในส่วนที่ เกี่ยวกับ สวัสดิภาพ และผล ประโยชน์ของบรรดาผู้มิตินที่อยู่ชาวออสเตรเลีย ซึ่งถูกกักหรือ กักคุมในประเทศไทยภายหลังวันที่ ๘ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑
 - (๓) รับจะให้ความช่วยเหลือเต็มที่ในการจับกุมและลงโทษ บุคคลที่ กระทำความผิดทางอาชญากรรมสงครามต่อชาวออสเตรเลีย
 - (๔) ยอมรับผิดชอบที่จะใช้คำทดแทน แก่ รัฐบาล ของ จักร ภพ แห่ง ออสเตรเลียและพลเมืองออสเตรเลีย เพื่อบรรดาความวินาศและ ความบอบสลายที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายหลังวันที่ ๘ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ ในประเทศไทย หรือเนื่องจากกิจการ ที่ไทยได้กระทำต่อประเทศไทย
 - (๕) รับจัด ประมวล การ ร่วม มือ ทาง ภูมิภาคทางการเมือง และทาง เศรษฐกิจ ซึ่งขอด้วยหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และ มีความมุ่ง หมายถึง จะ จัด ประกัน ความ มั่น คง ของ เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ และเขตแคว้นปาซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ และ
 - (๖) ปฏิบัติตามบรรดาข้อผูกพันที่ไต่ระบุไว้ใน ความตกลง สมบูรณ์ แบบที่ไต่กระทำกันขึ้น ระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร

หมายเหตุ

สำหรับเอกสารที่ว่านี้ โปรดดูความตกลงสมบูรณ์แบบกับบริเตนใหญ่

LIRT

- (a) certifying that the Government of SIAM has taken all action necessary for the complete repudiation of the declaration of war, the Alliance and the measures referred to in Clause 1 above and
- (b) obliging the Government of SIAM:—
- (i) to assume responsibility for the maintenance and good upkeep of all Australian war graves in SIAM;
 - (ii) to assume responsibility for complying with the directions of the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA with respect to the well-being and interests of all Australian residents detained or interned in SIAM since 8th. December 1941;
 - (iii) to undertake full assistance in the apprehension and punishment of persons guilty of war crimes against Australians;
 - (iv) to assume responsibility for compensating the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA and Australian citizens for all losses and damage sustained by them directly or indirectly since 8th. December 1941 in SIAM or as a result of Siamese activity outside SIAM;
 - (v) to undertake measures of regional, political and economic co-operation consistent with the principles of the United Nations Charter and designed to ensure the security of South East Asia and the South West Pacific area; and
 - (vi) to carry out such of the obligations specified in the formal agreement entered into this day between the Government of the UNITED KINGDOM and the Government of INDIA on the one hand and the Government of SIAM on the other (copy of which is attached to this letter and initialled by me)* as the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA considers to be applicable in principle to Australian policy and interests and requires the Government of SIAM to undertake.

*N.B.

For the enclosure mentioned see Formal Agreement with Great Britain.

LIRT

และรัฐบาลแห่งประเทศอินเดียฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลแห่งประเทศไทยอีกฝ่ายหนึ่ง (มีสำเนาซึ่งข้าพเจ้าได้ลงอักษรนามไว้แนบมากับหนังสือนี้) เท่าที่รัฐบาลของจักรภพแห่งออสเตรเลียพิจารณาเห็นว่า เป็นอันใช้ได้ ในหลักการแก่นโยบายและผลประโยชน์ของออสเตรเลีย และเรียกร้องให้รัฐบาลแห่งประเทศไทยยอมรับปฏิบัติ สนธิสัญญาดังกล่าวจะได้ผูกพันรัฐบาลของจักรภพแห่งออสเตรเลีย ได้เลิก สถานะ สงคราม ซึ่งมีอยู่ระหว่างออสเตรเลียกับประเทศไทย

ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า ในเมื่อได้กระทำการดังกล่าวในข้อ ๑ ข้างต้นบริบูรณ์ และเมื่อใช้สนธิสัญญาดังกล่าวในข้อ ๒ แล้ว รัฐบาลของจักรภพแห่งออสเตรเลียพร้อมที่จะเลิกสถานะสงครามซึ่งมีอยู่ระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทย

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างสูงมายังท่าน

(ลงนาม) เอ. เจ. อีสต์แมน

ผู้แทนผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลจักรภพแห่งออสเตรเลีย
ในการทำข้อตกลงเกี่ยวกับการเลิกสถานะสงครามกับ
ประเทศไทย

Such authority is hereby given to the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA to terminate the state of war existing between AUSTRALIA and SIAM.

I have the honour to confirm that, upon the completion of the action mentioned in Clause 1 above and upon the coming into force of the treaty mentioned in Clause 2, the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA will be prepared to terminate the state of war existing between it and the Government of SIAM.

I avail myself of this opportunity to express to Your Serene Highness the assurance of my high consideration.

(Signed) **A.J.EASTMAN**

Plenipotentiary to the Government of the Commonwealth of Australia for the conclusion of arrangements relative to the termination of the state of war with SIAM.

(จดหมายแจ้งเรื่องข้อหา โศก โสสันต์ ถึง พันเอก เอ.เจ. อีสต์แมน)

สิงคโปร์

วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖

ท่านผู้แทน

เราได้รับหนังสือของท่านลงวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ แล้ว และขอแจ้ง
ว่า เราได้รับคำสั่งจากรัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้รับรองในนามของรัฐบาลว่า

(๑) จะกระทำการทุกอย่างที่จำเป็นโดยเร็วเพื่อบอกปฏิเสธโดยบริบูรณ์ ซึ่งการ
ประกาศสงครามที่ได้ทำต่อบริเตนใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๒.
พันธไมตรีกับญี่ปุ่นที่ได้ทำเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ และบรรดาการระบวน
การที่มีผลเป็นการเสียหายแก่บริเตนใหญ่ ออสเตรเลีย และบรรดาพันธมิตร

(๒) เมื่อได้รับคำขอร้องในเวลาใดก่อนวันที่ ๑๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ จะ
ทำสนธิสัญญากับรัฐบาลของจักรภพแห่งออสเตรเลีย

(๓) รับรองว่า รัฐบาลแห่งประเทศไทยได้กระทำการทุกอย่างที่จำเป็น
เพื่อบอกปฏิเสธโดยบริบูรณ์ ซึ่งการประกาศสงคราม และพันธไมตรี
กับบรรดาการระบวนการดังกล่าวแล้วในข้อ ๑ ข้างบนนี้ และ

พันเอก เอ.เจ. อีสต์แมน

ผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลจักรภพแห่งออสเตรเลีย

(๓) ผูกพันรัฐบาลแห่งประเทศไทยให้

(๑) ยอมรับผิดชอบในการรักษาและบำรุงรักษาด้วยดี บรรดาที่
ฝังศพสงครามฝ่ายออสเตรเลียในประเทศไทย

(๒) ยอมรับผิดชอบในการปฏิบัติตามคำอำนวยแห่งรัฐบาลของ
จักรภพแห่งออสเตรเลีย ในส่วนที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพและผล
ประโยชน์ของบรรดาผู้พลีชีพที่อาศัยอยู่ในออสเตรเลีย ซึ่งถูกกัก
หรือ กักขัง ใน ประเทศไทย ภายหลังจากวันที่ ๕ ธันวาคม
ค.ศ. ๑๙๔๑

LIRT

๙๙๙๙

(Prince Viwatchai Chaiyant to Colonel A.J. Eastman)

SINGAPORE

1st January 1946.

Sir,

We have the honour to acknowledge your letter of 1st January 1946 and to state that we are instructed by His Majesty's Government to undertake on their behalf that they will:—

(1) take promptly all action necessary for the complete repudiation of the declaration of war made against GREAT BRITAIN on 25th January 1942, the Alliance with JAPAN made on 21st December 1941 and all measures operating to the detriment of GREAT BRITAIN, AUSTRALIA and their Allies;

(2) when called upon to do so, at any time before 14th March 1946, conclude a treaty with Government of the Commonwealth of AUSTRALIA

(a) certifying that the Government of SIAM has taken all action necessary for the complete repudiation of the declaration of war, the Alliance and the measures referred to in Clause (1) above, and
Colonel A.J. Eastman,

Plenipotentiary to the Government of the Commonwealth of Australia.

(b) obliging the Government of SIAM:—

- (i) to assume responsibility for the maintenance and good upkeep of all Australian war graves in SIAM;
- (ii) to assume responsibility for complying with the directions of the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA with respect to the well-being and interests of all Australian residents detained or interned in SIAM since 8th December 1941;
- (iii) to undertake full assistance in the apprehension and punishment of persons guilty of war crimes against Australians;

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

- (๓) รับจะให้ปริมาณของเกลือเติมที่ ในเบรจักกวมและลงโทชมูกิลอส ที่กระทำกร เรมีทการชาชญุ การรมสงขรามท้อชาวออสเตรเลีย
- (๔) ยอมรับผิดชอบที่จะใช้ค่ารถแทนแก่รัฐบาลของจักรภพแห่ง ออสเตรเลียและพลเมืองออสเตรเลีย เพื่อบรรเทาความวิเวค และความบอบสลายที่ได้รับทั้งทางตรงและ ทางอ้อมภาย หลัง วันที่ ๘ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๑ ในประเทศไทย หรือ เนื่องจากกิจการที่ไทยได้กระทำนอกประเทศไทย
- (๕) รับผิดชอบการร่วมมือทาง กฎีกากทางการ เมืองและ ทาง เศรษฐกิจ ซึ่งชอบด้วยหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และมีความมุ่งหมายที่จะจัดประ กันความมั่นคงของ อาเซีย ตะวันออกเฉียงใต้ และเขตแคว้นปาซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ และ
- (๖) ปฏิบัติตามบรรดาข้อผูกพันที่ไ้ระบุไว้ในความตกลงสมัญญัน แบบที่ไ้กระทำกันวันนั้น ระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร และรัฐบาลแห่งประเทศอื่นเตียฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลแห่ง ประเทศไทยอีกฝ่ายหนึ่ง (มีสำเนาซึ่งข้าพเจ้าไ้ลงอักษร นามไว้แนบมากับหนังสือนี้)* เท่าที่รัฐบาลของจักรภพแห่ง ออสเตรเลียพิจารณาเห็นว่า เป็นอันใช้ได้ในหลักการแก่น โยภกคและผลประโยชน์ของออสเตรเลีย และเรียกร้องให้ รัฐบาลแห่งประเทศไทยยอมรับปฏิบัติ

สนธิสัญญาดังกล่าวจะไ้ผูกพันรัฐบาลของจักรภพแห่งออสเตรเลียให้เลิกสถานะ สงครามซึ่งมีอยู่ระหว่างออสเตรเลียกับประเทศไทย

ในเรื่องนี้เราขอยืนยันว่า รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไ้กระทำการทุกอย่าง ที่จำเป็นเพื่อบอกปฏิเสธการประกาศสงครามและพันธไมตรีที่กล่าวถึงในข้อ ๑ และ

* หมายเหตุ

สำหรับเอกสารประกอบที่วางนี้ โปรดดูกรมตกลงสมบุญฉบับกับบริเตนใหญ่.

LIART

- (iv) to assume responsibility for compensating the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA and Australian citizens for all losses and damage sustained by them directly or indirectly since 31st December 1941 in SIAM or as a result of Siamese activity outside SIAM;
- (v) to undertake measures of regional, political and economic co-operation consistent with the principles of the United Nations Charter and designed to ensure the security of South East Asia and the South West Pacific area; and
- (vi) to carry out such of the obligations specified in the Formal Agreement entered into this day between the Government of the United Kingdom and the Government of INDIA on the one hand and the Government of SIAM on the other, (copy of which is attached to this letter and initialled by us)* as the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA considers to be applicable in principle to Australian policy and interests and requires the Government of SIAM to undertake.

Such treaty to oblige the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA to terminate the state of war existing between AUSTRALIA and SIAM;

In this connection we have the honour to confirm that His Majesty's Government has already taken all necessary action to repudiate the declaration of war and the alliance referred to in Clause (1) and all other treaties, pacts and agreements between SIAM and JAPAN; and that in the

*N.B.

For the enclosure mentioned see Formal Agreement with Great Britain.

บรรดาสนธิสัญญา วัตถุประสงค์และความตกลงอื่น ๆ ระหว่างประเทศไทยกับประเทศ-
ญี่ปุ่นแล้ว และในระยะเวลาระหว่างวันที่ของหนังสือฉบับนี้ กับวันที่จะลงนามสนธิสัญญาที่
กล่าวในข้อ ๒ รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ดำเนินการในทันทีเท่าที่จะกระทำ
ได้เพื่อใช้ข้อกำหนดที่บ่งไว้ในข้อนี้ และปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของข้อกำหนดนั้น
ทุกประการ

รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับทราบ ว่า ในเมื่อได้ระทำการที่กล่าวใน
ข้อ ๑ ข้างต้นบริบูรณ์ และเมื่อใช้สนธิสัญญาที่กล่าวในข้อ ๒ แล้ว รัฐบาลของ
จักรภพแห่งออสเตรเลียพร้อมที่จะเลิกสถานะ สงคราม ซึ่งมีอยู่ระหว่าง รัฐบาลนั้นกับ
รัฐบาลไทย

(ลงพระนาม) วิวัฒน์

(ลงนาม) พระยาอภิรัชสงคราม

(ลงนาม) ส. วินิจฉัยกุล

ผู้แทนผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลแห่งประเทศไทยในการทำข้อตกลง
เกี่ยวกับการเลิกสถานะสงครามระหว่าง ออสเตรเลีย กับ ประเทศ-
ไทย.

interval between the date of this letter and the conclusion of the Treaty mentioned in Clause (2), His Majesty's Government will take immediate steps, as far as possible, to put into effect the terms set out in that Clause and in all respects to act in accordance with their spirit.

His Majesty's Government note that, upon completion of the action mentioned in Clause (1) above and upon the coming into force of the treaty mentioned in Clause (2), the Government of the Commonwealth of AUSTRALIA will be prepared to terminate the state of war existing between it and His Majesty's Government.

We avail ourselves of this opportunity to express to you the assurance of our high consideration.

(Signed) **Viwat**

(Signed) **Phya Aphai Songgram**

(Signed) **S. Vinicchayakul**

Plenipotentiaries to the Government of SIAM for the conclusion of arrangements relative to the termination of the state of war between

AUSTRALIA and SIAM.

จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไทย
กับอัครราชทูตอังกฤษ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๕ ว่าด้วยการส่งข้าวไทยออก
นอกประเทศ.

ความตกลงไตรภาคี

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรแห่งบริเตน
ใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ เกี่ยวกับข้าวไทย และโภคภัณฑ์อื่นบางอย่างที่
เป็นสินค้าขาออกซึ่งโลกขาดแคลน

และ

จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลทั้งสาม รวมทั้ง "บันทึกความเข้าใจ"
ลงนามกัน ณ กระทรวงการต่างประเทศ กรุงเทพฯ ฯ วันที่ ๖ พฤษภาคม
๒๔๘๕

Exchange of Notes between the Siamese Minister of Foreign Affairs
and and the British Minister dated the 1st May, 1946, concerning the
export of Siam rice.

TRIPARTITE AGREEMENT

between the Governments of Siam, the United States of America and
the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, relating to
Siam rice and certain other export commodities in short world supply
and

Exchange of Notes between the three Governments, including
"Memorandum of Understanding"

signed at the Ministry of Foreign Affairs, Bangkok, on the 6th
May, 1946.

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

กาแปล

(๓๑๔/๓/๔๖)

สถานทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ

๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๖

ฯพณฯ

ข้าพเจ้าขอเสนอข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งข้าวออกนอกประเทศ ดังจะกล่าวต่อไปนี้แก่ท่าน ข้อตกลงนี้จะใช้แทนข้อ ๑๔ แห่งความตกลงสมบูรณแบบระหว่างรัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์ในสหราชอาณาจักร รัฐบาลอินเดียและรัฐบาลไทย ซึ่งได้ลงนามกัน ณ สิงคโปร์ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๖

๒. รัฐบาลไทยจะจัดให้มีข้าว ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคา ๑๒ ปอนด์ ๑๔ ชิลลิงต่อหนึ่งตันจากโรงสีโดยไม่คิดค่ากระสอบไว้สำหรับส่งออกนอกประเทศ ภายใต้ระบบการควบคุมของ องค์การอังกฤษ - สหรัฐอเมริกา ซึ่งจะได้ตั้งขึ้นตามข้อกำหนดแห่งความตกลงไตรภาคีดังที่ได้เสนอข้างท้ายนี้ และตามส่วนจัดสรรที่สภากรรมการประสมว่าด้วยเรื่องอาหาร หรือองค์คณะ

ฯพณฯ

นายดิเรก ชัยนาม

ฯลฯ ๗ลฯ ๗ลฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ

(314/3/46)

British Legation,
Bangkok
1st May, 1946.

Excellency,

I have the honour to propose to Your Excellency the following arrangement in regard to the export of rice which would supersede Article 14 of the formal agreement between His Majesty's Government in the United Kingdom, the Government of India and the Government of Siam signed at Singapore on 1st January, 1946.

2. The Siamese Government will make available for export under the control system of the Anglo-United States organisation to be established by the terms of a tripartite agreement as proposed below and in accordance with allocations recommended by the Combined Food Board or any successor body, 1,200,000 tons of rice at a price of £ 12.14.0. per ton ex-mill excluding gunnies.

This quantity is to be delivered so far as possible in equal monthly

His Excellency

Nai Direck Jayadama,

etc., etc., etc.,

Minister for Foreign Affairs,

BANGKOK.

amounts over a period of twelve months starting from the date of the present exchange of notes. Should the total quantity delivered during the period of twelve months be less than 1,200,000 tons His Majesty's Government would expect that the difference between the quantity actually delivered by the Siamese Government in accordance with this exchange of notes and the amount of 1,200,000 tons, should be delivered to His Majesty's Government free of cost during a period to be specified.

3. The Siamese Government accordingly agree to negotiate with His Majesty's Government and the United States Government a tripartite Anglo-United States-Siamese agreement and Memorandum of Understanding the chief purpose of which will be to prescribe the measures to be taken jointly by the Siamese authorities and the Anglo-United States organisation referred to in paragraph 2 above for the stimulation of the production of rice in, and for the regulation of the export of rice from, Siam.

4. It is the understanding of His Majesty's Government that this note and Your Excellency's reply in similar terms shall constitute the record of the above arrangement.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency, the assurances of my highest consideration.

(Signed) G.H. THOMPSON

คำแปล

ที่ ๒๓๘๕/๒๕๘๙

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์

๑ พฤษภาคม ๒๕๘๙

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้
“ข้าพเจ้าขอเสนอข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งข้าวออกนอกประเทศตั้งจะ
กล่าวต่อไปนี้แก่ท่าน ฯ ข้อตกลงนี้จะได้ใช้แทนข้อ ๑๕ แห่งความตกลง
สมบูรณแบบระหว่างรัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์ใน สหราชอาณาจักร
รัฐบาลอินเดียและรัฐบาลไทย ซึ่งได้ลงนามกัน ณ สิงคโปร์ เมื่อวันที่ ๑
มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๖

วาพณฯ

นาย จ.ส. ทอมป์สัน

รัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม
ของสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตน

กรุงเทพฯ ฯ

No. 2385/2489

Ministry of Foreign Affairs

Saragrom Palace,

1st May, 2489.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your note of today's date reading as follows:—

"I have the honour to propose to Your Excellency the following arrangement in regard to the export of rice which would supersede Article 14 of the formal agreement between His Majesty's Government in the United Kingdom, the Government of India and the Government of Siam signed at Singapore on 1st January, 1946.

2. The Siamese Government will make available for export under the control system of the Anglo-United States organisation to be established by the terms of a tripartite agreement as proposed below and in accordance with allocations recommended by the Combined Food Board or any successor body, 1,200,000 tons of rice at a price of £12.14.0. per ton ex-mill excluding gunnies. This quantity is to be delivered so far possible in equal monthly amounts over a period of twelve months starting from the date of the present exchange of notes. Should the total quantity delivered during the period of twelve months be less than 1,200,000 tons His Majesty's Government would expect that the difference between the quantity actually delivered by the Siamese Government in accordance with this exchange of notes and the amount of 1,200,000 tons, should be delivered to His Majesty's Government free of cost during a period to be specified.

3. The Siamese Government accordingly agree to negotiate with His Majesty's Government and the United States Government a tripartite Anglo-United States-Siamese agreement and Memorandum of Understanding the chief purpose of which will be to prescribe the

His Excellency

Monsieur **G.H. Thompson,**

His Britannic Majesty's Envoy

Extraordinary and Minister Plenipotentiary,

BANGKOK.

LIRT

๒. รัฐบาลไทยจะจัดให้มีข้าว ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคา ๑๒ ปอนด์ ๑๔ ชิลลิง ต่อหนึ่ง ตันจาก โรงสีโดยไม่ คัดท่า กระทบ ไร่สำหรับ ส่งออก นอก ประเทศภายใต้ระบบการควบคุมขององค์การอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ซึ่งจะได้ ดึงชนตามข้อกำหนดแห่งความตกลงไตรภาคีที่ตั้งที่โตเนอซังท์ตันนี้ และตามส่วน จัตุรที่สภากรรมการประสมว่าด้วยเรื่องอาหาร หรือองค์คณะใด ๆ ที่จะมาทำ การแทนแนะนำให้ปริมาณข้าวที่วัน ให้ส่งมอบให้เท่าที่จะสามารถกระทำได้ใน จำนวนเท่ากันทุก ๆ เดือนเป็นระยะเวลาสิบสองเดือนนับแต่วันที่ ได้มีหนังสือ แลกเปลี่ยนกันคราวนี้ หากว่าปริมาณรวมยอดที่ส่งมอบให้ในระยะเวลาสิบสอง เดือนน้อยไปกว่า ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตัน รัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์กัตคาต หมายถึง จำนวนที่แตกต่างกันระหว่างปริมาณที่รัฐบาลไทยได้ส่งมอบให้จริงตาม หนังสือแลกเปลี่ยนนี้ กับจำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตันนั้น รัฐบาลไทยจะ ได้ ส่งมอบให้แก่รัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์โดย ไม่คิดมูลค่า ใน ระยะเวลาที่ จะไ้ระบุ

๓. รัฐบาลไทยจึงตกลงที่จะเจรจากับรัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์ และรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาเพื่อทำความตกลงไตรภาคีระหว่างอังกฤษ—สหรัฐ อเมริกากับไทย และบันทึกความเข้าใจ ซึ่งมีความมุ่งประสงค์สำคัญใน อันจะกำหนดกระบวนการซึ่งเจ้าหน้าที่ไทย กับองค์การ อังกฤษ—สหรัฐอเมริกา ที่กล่าวถึงในวรรค ๒ ข้างต้นจะได้จัดทำร่วมกัน เพื่อเร่งการผลิตข้าวในประเทศ ไทย และจัดระเบียบการส่งข้าวออกนอกประเทศไทย

๔. รัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์ มีความเข้าใจว่า หนังสือ นี้ กับ หนังสือตอบของ ฯพณ ฯ ซึ่งมีข้อความคล้ายคลึงกันจะเป็นการประกอบหลัก ฐานข้อตกลงที่กล่าวข้างต้น

LIRT

measures to be taken jointly by the Siamese authorities and the Anglo-United States organisation referred to in paragraph 2 above for the stimulation of the production of rice in, and for the regulation of the export of rice from, Siam

4. It is the understanding of His Majesty's Government that this note and Your Excellency's reply in similar terms shall constitute the record of the above arrangement."

In reply I have the honour to inform you that the Royal Siamese Government agree to the above proposals.

This note and your note under reference shall be regarded as constituting and placing on record the agreement reached in this matter.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration

(Signed) DIRECK JAYANAMA
Minister of Foreign Affairs

ข้าพเจ้าขอเรียนตอบว่า รัฐบาลไทยตกลงตามข้อเสนอข้างบนนี้
หนังสือนี้กับหนังสือของท่านดังกล่าวแล้วนั้น จะได้ถือว่าเป็นการ
ประกอบและทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันในเรื่องนี้

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านอีกครั้งราชนูต

(ลงนาม) ตีเรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

คำแปล
(๓๑๕/๓/๔๖)

สถานทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ

๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๖

ฯพณฯ

เกี่ยวกับหนังสือซึ่งเราได้แลกเปลี่ยนกันวันนี้ในเรื่องการซื้อข้าว
ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ฯพณฯ ทราบว่าเพื่อเร่งให้ข้าวหลังไถลมา รัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์พร้อมที่จะให้เงินรางวัลสำหรับที่ส่งมอบให้ที่กรุงเทพฯ ใน
ระยะเวลาที่จำกัดโดยเคร่งครัดต่อไปนี้ คือจนถึงปลายเดือนพฤษภาคมจะให้เงิน
รางวัล ๓ ปอนด์ต่อหนึ่งตันนอกเหนือราคามูลค่าฐาน ที่กล่าวไว้ในหนังสือแลกเปลี่ยน
และสำหรับข้าวที่ส่งมอบที่กรุงเทพฯ ระหว่างปลายเดือนพฤษภาคมกับ
วันที่ ๑๕ มิถุนายน จะให้เงินรางวัล ๑ ปอนด์ ๑๐ ชิลลิงต่อหนึ่งตัน
ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังฯพณฯ

(ลงนาม) จ.ฮ. ทอมป์สัน

ฯพณฯ

นายดิเรก ชัยนาม

พลฯ พลฯ พลฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ

(315/3/46)

๓๕๕

British Legation,
Bangkok.
1st May, 1946.

Excellency,

In connexion with the notes which we have exchanged today concerning the purchase of rice, I have the honour to inform Your Excellency that in order to expedite the flow of rice His Majesty's Government are prepared for the following strictly limited periods to pay for any rice delivered in Bangkok up to the end of May a premium of £3 a ton over and above the basic price mentioned in the exchange of notes, and for any rice delivered in Bangkok between the end of May and June 15th a premium of £1.10s. a ton.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) **G.H. Thompson**

His Excellency

Nai Direek Jayanama,

etc., etc., etc.,

Minister for Foreign Affairs,

BANGKOK.

Legislative Institutional Repository of Thailand

ท่านแปล

ที่ ๒๓๘๖/๒๕๘๘

กระทรวงการต่างประเทศ
วังสราญรมย์

๑ พฤษภาคม ๒๕๘๘

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้
เกี่ยวกับหนังสือซึ่งเราได้แลกเปลี่ยนกันวันนั้นในเรื่องการซื้อข้าว ข้าพ-
เจ้าขอแจ้งให้ ๖๗๖๖ ทราบว่า เพื่อเร่งให้ข้าวหลังไถลมา รัฐบาลของสมเด็จพระ-
พระมหากษัตริย์พร้อมที่จะให้เงินรางวัลสำหรับข้าวที่ส่งมอบให้ที่กรุงเทพฯ ใน
ระยะเวลาที่จำกัดโดยเคร่งครัดต่อไปนี้คือ จนถึงปลายเดือนพฤษภาคม จะให้
เงินรางวัล ๓ ปอนด์ ต่อหนึ่งตัน นอกเหนือราคามูลฐานที่กล่าวไว้ในหนังสือ
แลกเปลี่ยน และสำหรับข้าวที่ส่งมอบที่กรุงเทพฯ ระหว่างปลายเดือนพฤษภาคม
กับวันที่ ๑๕ มิถุนายน จะให้มอบเงินรางวัล ๑ ปอนด์ ๑๐ ชิลลิงต่อหนึ่งตัน

ข้าพเจ้าขอเรียนตอบว่า รัฐบาลไทยสนองตามคำแนะนำที่กล่าวข้างต้น
นี้กับหนังสือของท่านดังกล่าวแล้วนั้น จะได้อธิบายเป็นการประกอบ และ
ทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันในเรื่องนี้

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านอัครราชทูต

(ลงนาม) ดิเรกชัชฌานาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

๖๗๖๖

นาย ข.ศ. ทอมป์สัน

รัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม

ของสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตน

กรุงเทพฯ

LIRT

No. 2386/2489

๑๑๑
Ministry of Foreign Affairs,
Saranrom Palace
1st May, 2489

Monsieur le Ministre.

I have the honour to acknowledge the receipt of your note of today's date reading as follows:—

“In connexion with the notes which we have exchanged today concerning the purchase of rice, I have the honour to inform Your Excellency that in order to expedite the flow of rice His Majesty's Government are prepared for the following strictly limited periods to pay for any rice delivered in Bangkok up to the end of May a premium of £ 3 a ton over and above the basic price mentioned in the exchange of notes, and for any rice delivered in Bangkok between the end of May and June 15th a premium of £1.10 s.-a ton.”

In reply I have the honour to inform you that the above offer is accepted by the Royal Siamese Government.

This note and your note under reference shall be regarded as constituting and placing on record the agreement reached in this matter

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration

(Signed) **DIRECK JAYANAMA**
Minister of Foreign Affairs.

His Excellency

Monsieur **G.H. Thompson,**

His Britannic Majesty's Envoy

Extraordinary and Minister Plenipotentiary,

BANGKOK.

ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร
 อาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือเกี่ยวกับข้าวไทยและโคกภักดิ์
 อื่นบางอย่างที่เป็นสินค้าขาออกซึ่งโลกขาดแคลน

โดยที่รัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรแห่งบริ-
 เตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า สหราชอาณาจักร) พิจารณาเห็นว่า
 เป็นการพึงปรารถนาที่จะจัดกระบวนการทุกอย่างที่กระทำได้ เพื่อส่งเสริมและรักษา
 ไว้ซึ่งการผลิตทางเศรษฐกิจในขั้นสูงสุดในประเทศไทยแห่งข้าวและโคกภักดิ์อื่นบาง
 อย่างที่เป็นสินค้าขาออก ซึ่งโลกขาดแคลนอยู่ ณ บัดนี้ และเพื่อให้ความสะดวกแก่
 การส่งส่วนที่เหลือแห่งโคกภักดิ์เหล่านี้ นอกประเทศ ตามมูลฐาน ที่เที่ยง ธรรม
 และ

โดยที่รัฐบาลไทยยอมรับนับถือว่า ข้าวและโคกภักดิ์อื่นบางอย่าง ซึ่งโลกขาด
 แคลนอยู่ ณ บัดนี้ มีความสำคัญเฉพาะหน้าที่จะทำการผลิตเพื่อส่งออกนอกประ-
 เทศ และทำการส่งออกนอกประเทศโดยปริมาณขั้นสูงสุด ทั้งนี้โดยส่งออกตามส่วน
 แบ่งสรรใด ๆ ที่แนะนำมาจากสภากรรณการประสมที่เกี่ยวข้องหรือองค์คณะใดที่สืบ
 แทนตามที่รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรกำหนด และมีความ
 ปรารถนาที่จะร่วมมือกับสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรในการสัมฤทธิ์วัตถุประสงค์
 ประสงค์เหล่านี้ และ

โดยที่รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรยอมรับนับถือว่า ข้าวไทย
 และโคกภักดิ์อื่นบางอย่างซึ่งโลกขาดแคลนอยู่ ณ บัดนี้ มีความสำคัญเฉพาะหน้าที่
 จะทำการผลิตดังกล่าว และทำการส่งออกนอกประเทศให้ทันกาล และโดยประสิทธิ-
 ภาพตามส่วนแบ่งสรรใด ๆ ที่แนะนำมาจากสภากรรณการประสมที่เกี่ยวข้อง หรือองค์
 คณะใดที่สืบแทนตามที่รัฐบาลดังกล่าวแล้วกำหนด และมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ
 และร่วมมือกับรัฐบาลไทยในการสัมฤทธิ์วัตถุประสงค์เหล่านี้

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลแต่ละฝ่ายของ
 ตนแล้ว ได้ทำความตกลงกันดังต่อไปนี้

LIRT

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENTS OF SIAM, THE UNITED STATES OF AMERICA, AND THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND, RELATING TO SIAM RICE AND CERTAIN OTHER EXPORT COMMODITIES IN SHORT WORLD SUPPLY.

WHEREAS, the Governments of Siam, the United States of America, and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereinafter referred to as the United Kingdom), consider that it is desirable to take all possible measures for promoting and maintaining the maximum economic production in Siam of rice and certain other export commodities now in short world supply, and for facilitating the exportation of the surpluses of such commodities upon an equitable basis; and

WHEREAS, the Government of Siam recognizes the immediate importance of producing for export and exporting, in accordance with any allocations recommended by the appropriate combined Boards or successor bodies as determined by the Governments of the United States of America and the United Kingdom, the maximum quantities of rice and certain other commodities now in short world supply, and desires to cooperate with the United States of America and the United Kingdom in achieving those objectives, and

WHEREAS, the Governments of the United States of America and the United Kingdom recognize the immediate importance of such production and of the prompt and efficient exportation of Siam rice and certain other commodities now in short world supply in accordance with any allocations recommended by the appropriate combined Boards or successor bodies as determined by such Governments, and desire to aid and cooperate with the Government of Siam in achieving those objectives,

The undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have agreed as follows:—

ข้อ ๑

๑. ในระยะเวลาที่ความตกลงนี้ใช้อยู่ ประเทศไทยจะอนุญาตบรรดาการส่งข้าวคั่ว และยางออกนอกประเทศแต่เฉพาะที่เป็นไปตามส่วนแบ่งสรรที่แนะนำมาจากสภากรรณการประสมที่เกี่ยวข้องหรือองค์คณะที่สืบแทนใด ๆ ตามที่รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรกำหนด

๒. รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรจะสนับสนุนคำขอเข้าเป็นสมาชิกของรัฐบาลไทยในคณะกรรมการข้าวแห่งสภากรรณการประสมว่าด้วยอาหารหรือองค์คณะที่สืบแทน

๓. ในระยะเวลาที่ความตกลงฉบับนี้ใช้อยู่ ประเทศไทยจะจัดกระบวนการทุกอย่างที่จะกระทำได้ เพื่อเร่งการผลิตและให้ความสะดวกแก่การส่งไม้สักและไม้แข็งอย่างอื่นออกนอกประเทศในปริมาณชั้นสูงสุด

ข้อ ๒

๑. รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรจะจัดตั้งคณะข้าหลวงประสมสำหรับข้าวไทย (ต่อไปนี้จะเรียกว่าคณะข้าหลวงข้าว) ขึ้นโดยทันทีเพื่อให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยในการส่งเสริมการผลิตข้าวทางเศรษฐกิจในชั้นสูงสุดในประเทศไทย และเพื่อจัดการส่งบรรดาข้าวส่วนที่เหลือจากความต้องการภายในของประเทศไทยออกนอกประเทศ ตามส่วนแบ่งสรรที่แนะนำมาจากสภากรรณการประสมว่าด้วยอาหารหรือองค์คณะที่สืบแทน

๒. ประเทศไทยจะจัดให้บรรดาข้าวสาร และข้าวเปลือกส่วนที่เหลือจากความต้องการภายในได้ส่งออกนอกประเทศตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงข้าว และจะร่วมมือกับคณะข้าหลวงข้าว ในการเร่งการผลิตข้าวทางเศรษฐกิจในชั้นสูงสุดในประเทศไทย

๓. ประเทศไทยจะไม่เรียกเก็บ หรืออนุญาตให้เรียกเก็บศุลกากรขาออกหรืออากรอย่างอื่นในส่วนข้าวสารหรือข้าวเปลือก นอกจากที่เรียกเก็บอยู่ ณ วันลงนามความตกลงนี้ ทั้งนี้จะกำหนดเป็นอย่างอื่นด้วยความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะข้าหลวงข้าวก็ได้

LIART

ARTICLE I

1. During the period in which this Agreement is in force, the Government of Siam will permit all exports of rice, tin, and rubber only in accordance with allocations recommended by the appropriate Combined Board or any successor body as determined by the Governments of the United States of America and the United Kingdom.

2. The Governments of the United States of America and of the United Kingdom will support an application by the Government of Siam to become a member of the Rice Committee of the Combined Food Board or successor body.

3. During the period in which this Agreement is in force the Government of Siam will take all possible measures to stimulate the production and facilitate the export of the maximum quantities of teak and other hard woods.

ARTICLE II

1. The Governments of the United States of America and the United Kingdom will establish promptly a Combined Siam Rice Commission (hereinafter referred to as the Rice Commission) to cooperate with and assist the Government of Siam in promoting the maximum economic production of rice in Siam, and to arrange for the exportation of all rice surplus to the internal needs of Siam in accordance with allocations recommended by the Combined Food Board or successor body.

2. The Government of Siam will make all rice and paddy surplus to the internal needs available for exportation under the control system of the Rice Commission and will cooperate with the Rice Commission in stimulating the maximum economic production of rice in Siam.

3. The Government of Siam will not impose or permit the imposition of export or other duties on rice or paddy other than those in effect on the date of the signing of this Agreement, except as may be determined by agreement between the Government of Siam and the Rice Commission.

LIRT

๔. คณะข้าหลวงข้าวจะช่วยเหลือรัฐบาลไทยเกี่ยวกับ บรรดา กระบวนการ ที่มี ความมุ่งหมายจะให้ผลและเร่งความสัมฤทธิ์วัตถุ ประสงค์ เกี่ยวกับการ ผลิต และ การส่ง ข้าวออกนอกประเทศอันเป็นที่หมายของความตกลงนี้ และจะแนะนำกระบวนการช่วย เหลือที่พิจารณาเห็นว่าจำเป็น เพื่อความมุ่งประสงค์เช่นว่านั้นให้แก่รัฐบาลแห่งสท-อเมริกาและสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับ

(ก) การจัดหา และการนำส่งของที่ต้องการเข้ามาเกี่ยวกับการผลิต และ การส่งข้าวออกนอกประเทศ รวมทั้งความสะดวกในการสี การขน ส่งและการซ่อมความสะดวกของเมืองท่า และ

(ข) การจัดหาและการนำของบริโภคที่ต้องการเพื่อเป็นการกระตุ้นใจเข้ามา

๕. รัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรััฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร ตกลง ซึ่งกันและกันว่า (นอกจากข้าวสารหรือข้าวเปลือกซึ่งรัฐบาลไทยจะจัดให้แก่ประชา-ชาติใด หรือองค์การใดตามความตกลงสมบูรณ์แบบระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและอินเดียนกับรัฐบาลไทย ซึ่งได้ลงนามกันเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๖ ดังที่ได้แก้ไขโดยหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างอัครราชทูตของสมเด็จพระมหากษัตริย์ แห่งบริเตนที่กรุงเทพฯ กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๖) บรรดาข้าวสารและข้าวเปลือกที่ส่งออกนอก ประเทศตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงข้าวนั้น จะมีการใช้เงินให้ตามราคาที่ จะได้กำหนดด้วยความตกลงกันระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะข้าหลวงข้าว

ข้อ ๓

๑. ความตกลงนี้ ให้มีผลใช้เริ่มแต่วันที่ลงนามกัน และให้คงมีผลใช้ไปจน วันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๔๖ ต่อจากนั้นไปให้ต่ออายุได้เป็นกำหนดเวลาสองคราว คราวละหกเดือนในเมื่อรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรร้องขอ

๒. ตราบเท่าที่ความตกลงนี้มีผลใช้อยู่ ถ้าหาก โภคภัณฑ์อันใดที่ระบุไว้ใน ววรรค ๑ แห่งข้อ ๑ เลิกเป็นสิ่งที่บังคับให้มีส่วนแบ่งสรรซึ่งแนะนำมาจากสภากรรม-การประสมหรือองค์คณะที่สืบทแทนแล้ว ต่อจากนั้นไปบทบัญญัติแห่งวรรค ๑ ของ ข้อ ๑ แห่งความตกลงนี้จะไม่ใช่แก่โภคภัณฑ์เช่นว่านั้น ถ้าข้าวเลิกเป็นสิ่งที่บังคับ

LIRT

4. The Rice Commission will assist the Government of Siam with respect to measures designed to effectuate and expedite achievement of the objectives in regard to rice production and export sought by this Agreement and will recommend to the Governments of the United States of America and the United Kingdom such measures of assistance as it deems essential for such purposes, particularly in regard to

- (a) The procurement and importation of items required in connection with rice production and exportation, including milling, transportation, and repair of port facilities; and
- (b) The procurement and importation of needed incentive consumer goods.

5. It is mutually agreed by the Governments of Siam, the United States of America and the United Kingdom that, (except for any rice or paddy which the Siamese Government may supply to any nation or organization pursuant to the Formal Agreement between the Governments of the United Kingdom and India and the Government of Siam signed January 1, 1946, as modified by the notes exchanged between His Britannic Majesty's Minister at Bangkok and the Siamese Minister of Foreign Affairs at Bangkok on May 1, 1946) all rice and paddy exported under the control system of the Rice Commission will be paid for at price to be determined by agreement between the Government of Siam and the Rice Commission.

ARTICLE III

1. This Agreement shall be effective beginning with the day of its signature. It shall remain in effect until September 1, 1946, and shall be renewable for two periods of six months each thereafter upon the request of the Governments of the United States of America and the United Kingdom.

2. If, while this Agreement is in effect, any of the commodities specified in paragraph 1 of Article I should cease to be subject to recommended allocation by a Combined Board or successor body, the provisions of paragraph 1 of Article I of this Agreement shall not thereafter apply to such commodity. If rice should cease to be subject to

LIART

ให้มีส่วนแบ่งสรรคั้งกล่าว บทบัญญัติแห่งข้อ ๒ จะเป็นอันสิ้นสุดลงในขณะนั้น เว้นแต่เหตุที่เกี่ยวกับข้อผูกพันซึ่งได้ออกให้เกิดขึ้นแล้ว

ทำควบกันเป็นสามฉบับเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาไทยเมื่อวันที่หก พฤษภาคม พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบเก้าตรงกับวันที่ หก พฤษภาคม คริสตศักราช หนึ่งพันเก้าร้อยสี่สิบหก

ฝ่ายรัฐบาลไทย

ศิริเอก ชัยนาม

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา

ชาลส์ ว. โยสต์

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ

จ.ฮ. ทอมบัสสัน

such allocation, the provisions of Article II shall thereupon terminate, except as to obligations already incurred.

DONE in triplicate in the English and Siamese languages this sixth day of the fifth month in the two thousand four hundred eightyninth year of the Buddhist Era, corresponding to the sixth day of May, one thousand nine hundred fortysix, of the Christian Era.

For the Government of Siam :

DIRECK JAYANAMA

For the Government of the United States of America :

CHARLES W. YOST

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland :

G.H. THOMPSON

คำแปล

(๓๔๓/๓/๔๖)

สถานทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ

๖ พฤษภาคม ๑๙๔๖

ฯพณฯ

ข้าพเจ้าขออ้างถึงการสนทนาที่เราได้ทำกันเมื่อเร็ว ๆ นี้ ณ กรุงเทพฯ เกี่ยวกับความตกลงไตรภาคีระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และประเทศไทย ว่าด้วยชาวไทยและภักทนีที่อื่นบางอย่างที่โลกชาติแคลน ซึ่งลงนามกันวันนั้น ณ กรุงเทพฯ

ตามการสนทนานั้น รัฐบาลของข้าพเจ้ามีความเข้าใจว่าความตกลงไตรภาคีที่กล่าวถึงนั้น รัฐบาลทั้งสองของเราพึงถือว่าเป็นอนุปรกติแก้ไข ๑๓ และข้อ ๑๕ แห่งความตกลงสมบูรณ์แบบระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและอินเดียนกับรัฐบาลไทย ซึ่งได้ลงนามกัน ณ สิงคโปร์เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๔๖ และเป็นการใช้แทนบทบัญญัติแห่งข้อ ๑๓ ของความตกลงสมบูรณ์แบบดังกล่าวแล้วนั้นเท่าที่เกี่ยวกับไม้สัก

หากความเข้าใจนี้เป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลไทยแล้ว หนังสือฉบับนี้กับหนังสือตอบของ ฯพณฯ จะถือว่าเป็นการทำหลักฐานความเข้าใจของรัฐบาลทั้งสองของเราเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯพณฯ

จ.ส. ทอมบัสสัน

ฯพณฯ

นายตรีภก ชัยนาม

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ

(343/3/46)

๗๗๓
British Legation,
Bangkok.
6th May, 1946.

Excellency,

I have the honour to refer to our recent conversation held in Bangkok with regard to the Tripartite Agreement between the Governments of the United Kingdom, the United States of America and Siam relating to Siam rice and certain other commodities in short world supply, signed this day at Bangkok.

2. In accordance with those conversations it is the understanding of my Government that the Tripartite Agreement referred to should be regarded by our two Governments as implementing Article XIII and XV of the Formal Agreement between the Governments of the United Kingdom and India and the Government of Siam signed at Singapore on January 1, 1946, and as replacing the provision of Article XIII of the said Formal Agreement in so far as teak is concerned.

3. If this understanding is in accordance with the understanding of the Government of Siam, this note and Your Excellency's reply thereto will be regarded as placing on record the understanding of our two Governments with respect to the foregoing matter.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency, the assurances of my highest consideration.

Sgd/ **G.H. Thompson**

His Excellency

Nai Dirceck Jayanama,

etc., etc., etc.,

Minister for Foreign Affairs,

BANGKOK.

คำแปล

ที่ ๒๕๘๐/๒๕๘๕

กระทรวงการต่างประเทศ
วังสราญรมย์

๖ พฤษภาคม ๒๕๘๕

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ซึ่งท่านแจ้งความเข้าใจของ
รัฐบาลของท่านว่า รัฐบาลทั้งสองของเราพึงถือว่า ความตกลงไตรภาคีว่าด้วย
ชาวไทยและโลกทัศน์ก่อนบาง อย่างที่โลกชาติแคลน ซึ่งลงนามกันวันนี้ ณ
กรุงเทพฯ ระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทย สหราชอาณาจักร กับสหรัฐอเมริกา
นั้น เป็นอนุปรกณแก้ไขข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ แห่งความตกลงสมบูรณ์แบบระหว่าง
รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและอื่นเดียวกับรัฐบาลไทยซึ่งได้ลงนามกัน ณ สิงคโปร์
เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ และเป็นการใช้แทนบทบัญญัติแห่ง
ข้อ ๑๓ ของความตกลงสมบูรณ์แบบ เดิมที่เกี่ยวกับไม้สัก

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะแจ้งว่าความเข้าใจของรัฐบาลของท่านนั้น เป็นไป
ตามความเข้าใจของรัฐบาลของข้าพเจ้าแล้ว และเป็นอันถือได้ว่าหนังสือของ
ท่านกับหนังสือตอบของข้าพเจ้าเป็นการทำหลักฐานความเข้าใจของรัฐบาลทั้ง
สองของเราเกี่ยวกับเรื่องข้างต้นนี้

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านอัครราชทูต

ดิเรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ว พณฯ

นาย จ.ฮ. ทอมบัสสัน

รัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มอานาจเคม

ของสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตน

กรุงเทพฯ ฯ

LIRT

No. 2480/2489

Ministry of Foreign Affairs,
Saranrom Palace,
6 th May, 2489.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge receipt of Your Excellency's note of this date in which you state the understanding of your Government that the Tripartite Agreement relating to Siam rice and certain other commodities in short world supply, signed this day at Bangkok between the Governments of Siam, the United Kingdom and the United States of America should be regarded by our two Governments as implementing Articles XIII and XV of the Formal Agreement between the Governments of the United Kingdom and India and the Government of Siam signed at Singapore on January 1, 1946, and as replacing the provisions of Article XIII of the said Formal Agreement insofar as rice is concerned.

I am happy to state that the understanding of your Government is in accordance with the understanding of my Government, and your note and my reply thereto may be regarded as placing on record the understanding of our two Governments with respect to the foregoing matter.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

Sd/ **DIRECK JAYANAMA**
Minister of Foreign Affairs

His Excellency

Monsieur **G.H. Thompson,**

His Britannic Majesty's Envoy

Extraordinary and Minister Plenipotentiary,

BANCKOK.

คำแปล

(๓๔๒/๓/๔๖)

สถานทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ ฯ

๖ พฤษภาคม ๑๙๔๖

ฯ พณ ฯ

ข้าพเจ้าขออ้างถึงการสนทนาเมื่อเร็ว ๆ นี้ที่กรุงเทพฯ ฯ ระหว่าง ฯพณฯ กับ
อุปทูตอเมริกันและตัวข้าพเจ้าเกี่ยวกับนโยบายและวิธีดำเนินการทั้งหลาย เพื่อ
ปฏิบัติให้เป็นไปตาม ความตกลง ไทร ภาคี ระหว่างรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา
สหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือและประเทศไทย ว่าด้วย
ข้าวไทยและโภคภัณฑ์อื่นบางอย่างที่ส่งออกนอกประเทศซึ่งโลกขาดแคลนที่ได้
ลงนามกันวันนี้ ณ กรุงเทพฯ ฯ เท่าที่ความตกลง ไทร ภาคี เกี่ยวกับการผลิตและ
การส่งข้าวไทยออกนอกประเทศ

พร้อมกันกับหนังสือนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง "บันทึกความเข้าใจ" ซึ่งมีคำแถลงถึง
ความตกลงทั้งหลายที่ได้ทำกันไว้เนื่องจากการสนทนาที่ ได้กล่าวถึง ในส่วนที่
เกี่ยวกับนโยบายและวิธีดำเนินการเพื่อเป็นอุปการแก่ ความตกลง นั้น เกี่ยว กับ
การผลิตและการส่งข้าวไทยออกนอกประเทศ

ข้าพเจ้าจะ ได้ส่งหนังสือมีใจความอย่างเดียวกันไปยังอุปทูตอเมริกันและข้า-
พเจ้าเข้าใจว่าอุปทูตอเมริกันจะส่งหนังสือมีใจความอย่างเดียวกัน มายัง ฯพณฯ
ด้วย

ฯ พณ ฯ

นายคิเรกชยันาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ ฯ

(342/3/46)

British Legation,

Bangkok.

6th May, 1946.

Excellency,

I have the honour to refer to recent conversations held in Bangkok between your Excellency, the United States Chargé d' Affaires and myself regarding the policies and procedures for carrying into effect the Tripartite Agreement between the Government of the United States of America, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and Siam relating to Siam rice and certain other commodities in short word supply, signed this day at Bangkok, insofar as the Tripartite Agreement relates to the production and export of Siam rice.

2. I enclose herewith a "Memorandum of Understanding" containing a statement of the agreements which were arrived at as a result of the conversations to which reference has been made with regard to the policies and procedures for implementing the Tripartite Agreement insofar as that agreement relates to the production and export of Siam rice.

3. I am sending an identical note to the United States Chargé d' Affaires and it is my understanding that he is sending an identical note to your Excellency.

4. If the "Memorandum of Understanding" is in accordance with the understanding of the Government of Siam and of the Government of the United States, these notes and the replies thereto of Your Excellency and

His Excellency,

Nai Direck Jayanama,

etc; etc; etc;

Minister for Foreign Affairs,

BANCKOK.

LIART

ถ้า “บันทึกความเข้าใจ” นั้นเป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลไทยและ
รัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาแล้ว จะได้อีกว่าหนังสือเหล่านี้กับหนังสือตอบของ
ฯพณฯ และของอุปทูตอเมริกันเป็นการทำหลักฐานความตกลงระหว่างรัฐบาล
ทั้งสองตามที่แจ้งไว้ใน “บันทึกความเข้าใจ” นั้น

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯพณฯ

จ.ฮ. ฮอร์มบัตัน

of the United States Chargé d' Affaires will be regarded as placing on record the agreements between the three Governments set forth in the "Memorandum of Understanding".

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency, the assurance of my highest consideration.

Sgd/ **G.H. Thompson**

คำแปล

ที่ ๒๔๘๑/๒๔๘๕

กระทรวงการต่างประเทศ
วังสราญรมย์

๖ พฤษภาคม ๒๔๘๕

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันเดียวกันนี้ว่าส่ง "บันทึกความเข้าใจ" ซึ่งมีค่าแถมถึงบรรดาความตกลงที่ได้ทำกันไว้เนื่องจากสนทนาเมื่อเร็ว ๆ นี้ระหว่างท่านกับอุปทูตอเมริกัน และตัวข้าพเจ้าเกี่ยวกับนโยบายและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามความตกลงไตรภาคีระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร ว่าด้วยข้าวไทยและโลกภัณฑ์อื่นบางอย่างที่โลกขาดแคลน ซึ่งลงนามกันวันนั้น ณ กรุงเพท ฯ เท่าที่ความตกลงไตรภาคีนั้นเกี่ยวกับการผลิตและการส่งข้าวไทยออกนอกประเทศ

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะแจ้งแก่ท่านว่า "บันทึกความเข้าใจ" นั้น เป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลของข้าพเจ้า และถ้า "บันทึกความเข้าใจ" นั้น เป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาแล้ว จะถือว่าหนังสือของท่านกับหนังสืออย่างเดียวกันซึ่งรัฐบาลของข้าพเจ้าได้รับจากอุปทูตอเมริกันกับหนังสืออย่างเดียวกันซึ่งท่านแจ้งแก่ ข้าพเจ้าว่าได้ส่ง ไปยังอุปทูตอเมริกันแล้ว พร้อมด้วยหนังสือตอบรับ หนังสือเหล่านี้ของแต่ละฝ่ายเป็นการทำหลักฐานความตกลงระหว่างรัฐบาลทั้งสามตามที่แจ้งไว้ใน "บันทึกความเข้าใจ" นั้น

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านอัครราชทูต

ดิเรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ฯ พล ฯ

นาย จ.ฮ. ทอมบสัน

รัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มิอำนาจเต็ม

ของสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตน

กรุงเทพ ฯ

LIRT

No. 2481/2489

Ministry of Foreign Affairs,
Saranrom Palace.
6th May, 2489.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge receipt of Your Excellency's note of the same date enclosing a "Memorandum of Understanding" containing a statement of the agreements which were arrived at as a result of recent conversations between you, the American Chargé d' Affaires and myself regarding the policies and procedures for carrying into effect Tripartite Agreement between the Governments of Siam, the United States of America, and the United Kingdom, relating to Siam rice and certain other commodities in short world supply, signed this day at Bangkok, insofar as the Tripartite Agreement relates to the production and export of Siam rice.

I am happy to inform Your Excellency that the "Memorandum of Understanding" is in accordance with the understanding of my

His Excellency

Government and that if the "Memorandum of Understanding" is in accordance with the understanding of the Government of the United States of America your note, the similar note which my Government has received from the American Chargé d' Affaires and the similar note which you inform me has been sent to the American Chargé d' Affaires together with the respective replies to these notes, will be regarded as placing on record the agreements between the three Governments set forth in the "Memorandum of Understanding".

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

Sd/ **DIRECK JAYANAMA**

Minister of Foreign Affairs.

Monsieur G.H. Thompson,

His Britannic Majesty's Envoy

Extraordinary and Minister Plenipotentiary,

BANGKOK.

LIRT

สถานทูตแห่งสหรัฐอเมริกา

กรุงเทพฯ ฯ

๖ พฤษภาคม ๑๙๔๖

ฯ พณ ฯ

ข้าพเจ้าขออ้างถึงการสนทนาเมื่อเร็ว ๆ นี้ที่กรุงเทพฯ ระหว่าง ฯพณ ฯ กับอัครราชทูตอังกฤษและตัวข้าพเจ้าเกี่ยวกับนโยบายและวิธีดำเนินการทั้งหลายเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามความตกลงไตรภาคี ระหว่างรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ และประเทศไทย ว่าด้วยข้าวไทยและโภคภัณฑ์อื่นบางอย่างที่ส่งออกนอกประเทศซึ่งโลกขาดแคลน ที่ได้ลงนามกันวันนี้ ณ กรุงเทพฯ ฯ เกี่ยวกับความตกลงไตรภาคีเกี่ยวกับการผลิตและการส่งข้าวออกนอกประเทศ

พร้อมกับหนังสือนี้ข้าพเจ้าได้ส่ง "บันทึกความเข้าใจ" ซึ่งมีคำแถลงถึงความตกลงทั้งหลายที่ได้ทำกันไว้เนื่องจากการสนทนาที่ได้กล่าวถึง ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย และ วิธีดำเนินการ เพื่อเป็นอุปการแก่ความตกลงไตรภาคีเท่าที่ความตกลงนั้นเกี่ยวกับการผลิตและการส่งข้าวไทยออกนอกประเทศ

ข้าพเจ้าจะได้ส่งหนังสือมีใจความอย่างเดียวกันไปยังอัครราชทูตอังกฤษ และข้าพเจ้าเข้าใจว่าอัครราชทูตอังกฤษจะได้ส่งหนังสือมีใจความอย่างเดียวกันมายัง ฯพณ ฯ ด้วย

ฯ พณ ฯ

นายดิเรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ ฯ

LIRT

Legation of the
United States of America.
Bangkok, May 6, 1946.

Excellency,

I have the honour to refer to recent conversations held in Bangkok between your Excellency, the British Minister and myself regarding the policies and procedures for carrying into effect the Tripartite Agreement between the Governments of the United States of America, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and Siam relating to Siam rice and certain other commodities in short world supply, signed this day at Bangkok, insofar as the Tripartite Agreement relates to the production and export of Siam rice.

I enclose herewith a "Memorandum of Understanding" containing a statement of the agreements which were arrived at as a result of the conversations to which reference has been made with regard to the policies and procedures for implementing the Tripartite Agreement insofar as that agreement relates to the production and export of Siam rice.

I am sending an identical note to the British Minister and it is my understanding that he is sending an identical note to your Excellency.

His Excellency

Nai Direck Jayanama.

Minister of Foreign Affairs,

BANGKOK.

ถ้า “บันทึกความเข้าใจ” นี้ เป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลไทย และรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรแล้ว จะได้อีกว่าหนังสือเหล่านี้กับหนังสือตอบ ของ ฯพณ ฯ และของอัครราชทูตอังกฤษ เป็นการทำหลักฐานความตกลง ระหว่างรัฐบาลทั้งสามตามที่แจ้งไว้ใน “บันทึกความเข้าใจ” นั้น ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯพณ ฯ

ชาลส์ ว. โยสต์
(ชาลส์ ว. โยสต์)
อุปทูตอเมริกัน

If the "Memorandum of Understanding" is in accordance with the understanding of the Government of Siam and of the Government of the your United Kingdom, these notes and the replies thereto of your Excellency and of the British Minister will be regarded as placing on record the agreements between the three Governments set forth in the "Memorandum of Understanding"

Accept, Excellency, the assurances of my most distinguished consideration.

(Signed) **Charles W. Yost**

Charles W. Yost

Chargé d' Affaires.

Enclosure :

Memorandum of Understanding

คำแปล

ที่ ๒๔๘๒/๒๕๘๕

กระทรวงการต่างประเทศ
วังสราญรมย์

๖ พฤษภาคม ๒๕๘๕

ท่านอุปทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันเดียวกันนี้ นำส่ง "บันทึกความเข้าใจ" ซึ่งมีคำแถลงถึงบรรดาความตกลงที่ได้ทำกันไว้เนื่องจากการสนทนาเมื่อเร็ว ๆ นี้ระหว่างท่านกับอัครราชทูตอังกฤษและตัวข้าพเจ้าเกี่ยวกับนโยบายและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามความตกลงไตรภาคีระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร ว่าด้วยข้าวไทยและโภคภัณฑ์อื่นบางอย่างที่โลกซอกแคลน ซึ่งลงนามกันวันนั้น ณ กรุงเพทฯ เท่าที่ความตกลงไตรภาคีนั้นเกี่ยวกับการผลิตและการส่งข้าวไทยออกนอกประเทศ

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะแจ้งแก่ท่านว่า "บันทึกความเข้าใจ" นั้น เป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลของข้าพเจ้า และถ้า "บันทึกความเข้าใจ" นั้น เป็นไปตามความเข้าใจของรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรแล้ว จะถือว่า หนังสือของท่านกับหนังสืออย่างเดียวกัน ซึ่งรัฐบาลของข้าพเจ้าได้รับจากอัครราชทูตอังกฤษกับหนังสืออย่างเดียวกันซึ่ง ท่านแจ้งแก่ ข้าพเจ้าว่า ได้ส่งไปยัง ราชทูตอังกฤษแล้วพร้อมด้วยหนังสือตอบรับหนังสือเหล่านี้ของแต่ละฝ่ายเป็นการทำหลักฐานความตกลงระหว่างรัฐบาลทั้งสามตามที่แจ้งไว้ใน "บันทึกความเข้าใจ" นั้น

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างสูงมายังท่านอุปทูต

นายชาลส์ ว. โยสต์

อุปทูตอเมริกัน

กรุงเทพฯ

ดิเรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

LIRT

No. 2482/2489

Ministry of Foreign Affairs,

Saranrom Palace,

6th May, 2489.

Monsieur le Chargé d' Affaires,

I have the honour to acknowledge receipt of your note of the same date enclosing a "Memorandum of Understanding" containing a statement of the agreements which were arrived at as a result of recent conversations between you, the British Minister and myself regarding the policies and Procedures for carrying into effect the Tripartite Agreement between the Governmente of Siam, the United States of America, and the United Kingdom, relating to Siam rice and certain other commodities in short world supply, signed this day at Bangkok, insofar as the Tripartite Agreement relates to the production and export of Siam rice.

I am happy to inform you that the "Memorandum of Understanding" is in accordance with the understanding of my Government and that if the "Memorandum of Understanding" is in accordance with the understanding of the Government of the United Kingdom your note, the similar note which my Government has received from the British Minister and the similar note which you inform me has been sent to the British Minister, together with the respective replies to these notes, will be regarded as placing on record the agreements between the three Governments set forth in the "Memorandum of Understanding".

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Chargé d' Affaires, to renew to you the assurance of my high consideration.

Sd/ **DIRECK JAYANAMA**

Minister of Foreign Affairs

Monsieur Charles W. Yost,

The American Chargé d' Affaires,

BANGKOK.

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกความเข้าใจ

๑. ผู้แทนรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า สหราชอาณาจักร) และประเทศไทยได้อภิปรายนโยบายและวิธีดำเนินการที่จะใช้ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามความตกลง (ต่อไปนี้จะเรียกว่าความตกลงไตรภาคี) ระหว่างรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร กับประเทศไทยว่าด้วยข้าวไทยและโลกทัศน์ที่อื่นบางอย่างที่เป็นสินค้าขายออกซึ่งโลกชาติแคลนอยู่ ทั้งได้ลงนามกันวันนี้ ณ กรุงเทพฯ เท่าที่ความตกลงนั้นเกี่ยวกับการผลิตและการส่งข้าวไทยออกนอกประเทศ

๒. ความตกลงไตรภาคีนั้นได้กระทำกันแล้ว และคณะข้าหลวงข้าวจะได้จัดตั้งขึ้นตามข้อกำหนดแห่งความตกลงนั้น เพื่อความมุ่งประสงค์อย่างเดียวกับบรรเทาความขาดแคลนอาหารอย่างวิกฤตในเขตแคว้นอื่น ๆ ระหว่างระยะเวลาที่โลกชาติแคลนอยู่นี้ โดยเร้าการผลิตทางเศรษฐกิจแห่งข้าวไทยและเร่งการส่งข้าวทั้งหมดที่เหลือ จากความต้องการภายในประเทศไทยออกไปยังบรรดาประเทศที่นำข้าวไทยเข้าไปนั้น ตามมูลฐานที่เที่ยงธรรม

๓. ตามความตกลงไตรภาคี รัฐบาลไทยยอมรับผลิตชอบเป็นประณม ในอันจะสัมฤทธิ์วัตถุประสงค์ข้างต้น และรัฐบาลสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาจะได้จัดตั้งคณะข้าหลวงข้าวขึ้น เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลไทยในอันจะสัมฤทธิ์วัตถุประสงค์เหล่านั้นทั้ง ๆ ที่คณะข้าหลวงข้าวได้รับอำนาจและความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนแล้ว และรัฐบาลไทยก็ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้อย่างชัดเจนแล้ว รัฐบาลไทยและคณะข้าหลวงข้าว จะทำการร่วมมือสอดคล้องกันตลอดเวลา เพื่อสัมฤทธิ์วัตถุประสงค์ที่ผูกมัดบรรดา รัฐบาลทั้งสามอยู่นั้น

๔. เนื่องจากทั่วโลกชาติแคลนข้าวอย่างยิ่ง อยู่ในปัจจุบันนี้ จึงเป็นการจำเป็นที่จะให้มีข้าวไทยไว้สำหรับส่งออกนอกประเทศอยู่ในปริมาณชั้นสูงสุด ฉะนั้น ควรส่งเสริมการผลิตข้าวตลอดโดยมีจำนวนข้าวหักสูงประมาณไม่เกินอัตราสามสิบห้าส่วนร้อย

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

1. Representatives of the Governments of Siam, the United States of America, and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (hereinafter referred to as the United Kingdom) have discussed the policies and procedures to be followed in carrying into effect the agreement (hereinafter referred to as the Tripartite Agreement) between the Governments of Siam, the United States of America, and the United Kingdom relating to Siam rice and certain other export commodities in short world supply, signed this day at Bangkok, insofar as that agreement relates to the production and export of Siam rice.

2. The Tripartite Agreement has been entered into and the Rice Commission is to be established pursuant to its terms for the sole purpose of relieving critical food deficiencies in other areas during the current period of short world supply by stimulating the economic production of Siam rice and expediting the export to importing countries upon an equitable basis of all rice surplus to the internal needs of Siam.

3. Under the Tripartite Agreement the Government of Siam has assumed the primary responsibility for achieving the foregoing objectives and the Rice Commission is to be established by the United Kingdom and United States Government to assist the Government of Siam in achieving this objectives. While specific powers and responsibilities are given to the Rice Commission and specific undertakings are given by the Government of Siam, the Government of Siam and the Rice Commission will at all times work in harmonious cooperation in order to achieve the objectives to which all three Governments are committed.

4. In view of the present acute world shortage of rice, it is essential to maximize the quantity of Siam Rice available for export. The production of low-milled rice with a high broken rice content not exceeding approximately thirty-five per cent should, therefore, be encouraged. An appropriate basic standard sample will be determined by the Government of Siam in agreement with the Rice Commission and the Government of Siam will instruct millers to confine their output so far as practicable to this standard. Standards for other qualities already milled or which cannot be

LIART

รัฐบาลไทยจะกำหนดตัวอย่างมาตรฐานมูลฐานที่สมควรโดยตกลงกับคณะข้าหลวงข้าว และรัฐบาลไทยจะสั่งผู้สีข้าวให้สีข้าวแต่เฉพาะตามมาตรฐานนี้เท่าที่ใช้ปฏิบัติได้ มาตรฐานสำหรับคุณภาพอื่นที่สีไว้แล้ว หรือที่สีตามมาตรฐานมูลฐานไม่ได้และมาตรฐานสำหรับข้าวหักที่คงไว้ตามคุณภาพมาตรฐานไม่ได้นั้นก็กำหนดเช่นเดียวกัน

๕. เป็นที่เจตนาว่า ราคาที่จะชำระสำหรับการส่งข้าวสารและข้าวเปลือกออกนอกประเทศ (ซึ่งจะได้กำหนดตามที่บัญญัติไว้ในความตกลงไตรภาคีด้วยความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะข้าหลวงข้าว) นั้น ควรจะสูงเพียงพอแต่เริ่มแรกเพื่อส่งเสริมให้ข้าวเปลือกที่หลงเหลือจากผู้ปลูกมายังผู้สีข้าว และให้มีข้าวส่วนที่เหลือไว้สำหรับการส่งออกนอกประเทศตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงข้าวกับทั้งเพื่อเร่งการขยายตัวการผลิตข้าวทางเศรษฐกิจด้วย ราคามูลฐานจะอาศัยตัวอย่างมาตรฐานมูลฐานเป็นมูลฐานโดยมีการจำแนกแตกต่างตามสมควร ซึ่งจะได้กำหนดไว้เช่นเดียวกันสำหรับชนิดอื่นต่อไปอื่น ๆ รวมทั้งข้าวกล้องและข้าวหักในระดับที่จะกักตุนการผลิตข้าวหักที่ไม่จำเป็น รัฐบาลไทย ถ้าได้รับคำแนะนำจากคณะข้าหลวงข้าวให้กระทำเช่นนั้น ก็จะให้บรรดาผู้สีข้าวต้องมีใบอนุญาตและจะจำกัดบรรดาการซื้อและการขายของผู้สีข้าวให้เป็นไปตามราคาที่จัดตั้งขึ้นด้วยความตกลงกับคณะข้าหลวงข้าว

๖. ตามความตกลงไตรภาคี รัฐบาลไทยรับว่าจะจัดข้าวสารและข้าวเปลือกที่เหลือจากความต้องการภายในประเทศไทยทั้งหมดให้มีไว้เพื่อการส่งออกนอกประเทศได้โดยเร็วตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงข้าว และจะจัดการทุกอย่างตามสมควรที่จะให้เป็นผลตามนี้ รวมทั้งการให้มีข้อมูลรายงานจากบรรดาผู้ปลูกข้าวสารและข้าวเปลือก การจัดวางแผนการเก็บรวบรวมข้าว และถ้าจำเป็นก็ให้มีการบังคับขายตามราคาที่จัดตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะข้าหลวงข้าว รัฐบาลไทยจะใช้วิธีทางทุกอย่างตามสมควร ที่จะจัดประกันความสะดวกในการสีข้าวให้เพียงพอ ถ้าจำเป็น ก็รวมทั้งการเอาส่วนที่ยังตั้งอยู่แห่งเครื่องจักรโรงสี หรือเครื่องจักรอย่างอื่นมาประกอบให้ใช้ได้ และจัดประกันการขนส่งอันเพียงพอจากนาข้าวเปลือกไปยังโรงสี และจากโรงสีไปยังเมืองท่า ก็นับทั้งทำการบูรณะความสะดวกแห่งเมืองท่าให้เพียงพอโดยเร็ว

milled to the basic standard, and for broken rice which cannot be retained in the standard qualities, will be similarly determined.

5. It is intended that the prices to be paid for export rice and paddy (to be determined as provided in the Tripartite Agreement by agreement between the Government of Siam and the Rice Commission) should be sufficiently high from the outset not only to encourage the flow of paddy from grower to miller and the making of all surplus rice available for export under the control system of the Rice Commission, but also to stimulate economic expansion of rice production. The basic price will be based on the basic standard sample with appropriate differentials similarly determined for other grades, including loonzain and broken rice, at levels which will discourage the unnecessary production of broken rice. The Government of Siam, if so recommended by the Rice Commission, will license all millers and restrict all purchases and sales by millers to prices established by it in agreement with the Rice Commission.

6. Under the Tripartite Agreement the Government of Siam has undertaken to make all rice and paddy surplus to the internal needs of Siam promptly available for export under the control system of the Rice Commission and it will take all reasonable means to accomplish this, including requirement of returns from all holders of stocks of rice and paddy, the institution of collection schemes and, if need be, compulsory sales at the established prices, if so recommended by the Rice Commission. The Government of Siam will use all reasonable means to ensure adequate rice milling facilities, including if necessary, the canalizing of mill or other machinery; to ensure adequate transport from paddy fields to mills and from mills to ports; and to effect prompt restoration of adequate port facilities.

7. The Government of Siam will notify the Rice Commission from time to time of the quantities of rice at Bangkok available for export under the control system of the Rice Commission, giving the names of suppliers, number of bags, locations, grades and all other relevant particulars. Whether the rice is held by the Government of Siam or by a private supplier will be a matter for arrangement between the Government of Siam and the supplier.

LIRT

๗. รัฐบาลไทยจะแจ้งให้คณะข้าหลวงข้าวทราบเป็นครั้งคราวถึงปริมาณข้าวที่มีอยู่ ณ กรุงเทพฯ เพื่อการส่งออกนอกประเทศตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงข้าว โดยให้ชื่อผู้ส่ง จำนวนกระสอบ สถานที่ตั้ง ชนิดอันดับ และบรรดารายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลไทยหรือผู้ส่งฝ่ายเอกชนจะเป็นผู้เก็บข้าวไว้ ย่อมเป็นเรื่องที่จะตกลงกันระหว่างรัฐบาลไทยกับผู้ส่ง

๘. คณะข้าหลวงข้าวจะไม่ใช่ผู้ซื้อข้าว หรือประกอบการขนส่งข้าว หรือกระทำกิจการดำเนินงานคล้ายคลึงกันนั้นในเวลาใดเลย บรรดาข้าวที่ส่งออกนอกประเทศซึ่งจัดให้มีไว้สำหรับคณะข้าหลวงข้าวนั้น จะเก็บไว้เป็นกองกลางตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงข้าว คณะข้าหลวงข้าวจะไม่มีกรรมสิทธิ์ในข้าวใด หรือรับผิดชอบทางการเงินสำหรับบรรดาข้าวซึ่งหากจะสูญหายไปในเวลาใดเลย

๙. สภากรรมการประสมว่าด้วยอาหารหรือองค์คณะที่สับแทน จะแจ้งให้คณะข้าหลวงข้าวทราบส่วนแบ่งสรรข้าวไทยตามที่ได้นำนามา คณะข้าหลวงข้าวจะกำหนดข้าวที่จะจัดใหม่ไว้เป็นครั้งคราว และจะแจ้งให้ประเทศหรือองค์การแต่ละฝ่ายซึ่งได้รับส่วนแบ่งสรร หรือตัวแทน หรือผู้รับมอบหมาย (ต่อไปเรียกว่า ผู้ซื้อ) นั้นทราบ การแจ้งความเช่นนั้นจะเป็นการอนุญาตให้ผู้ซื้อทำสัญญาซื้อขายหรือหลายฉบับโดยตรงหรือโดยฝ่ายตัวแทนใด กับรัฐบาลไทยหรือผู้ส่งฝ่ายเอกชนที่ระบุตัวไว้สำหรับข้าวนั้น แล้วแต่กรณีตามราคาที่จัดตั้งขึ้นและตามข้อกำหนดที่ระบุในคำแจ้งความนั้น คณะข้าหลวงข้าวจะสงวนสิทธิ์ที่จะเวนคืนและจะอำนวยความสะดวกให้เวนคืนสัญญาใดเช่นว่านั้นให้แก่ผู้ซื้อที่ได้รับอนุญาตอีกคนหนึ่งก็ได้ รัฐบาลไทยจะห้ามการทำสัญญาใดๆ เพื่อซื้อข้าวส่งออกนอกประเทศซึ่งไม่ได้รับอนุญาตจากคณะข้าหลวงข้าว ในกรณีพิเศษ คณะข้าหลวงข้าวจะมีคำสั่งมอบข้าวเฉพาะรายซึ่งอยู่บนเรือโดยแจ้งข้าวนั้นในราคาส่งมอบบนเรือให้แก่ผู้ซื้อที่ระบุตัวก็ได้

บทบัญญัติในวรรคนี้จะไม่ใช้แก่สัญญาใดที่ได้ทำกันก่อนทำความตกลงไทรภาคี

๑๐. ตามที่ใช้ในบันทึกนี้ คำว่า "ผู้ซื้อ" รวมถึงประเทศหรือองค์การใดที่รัฐบาลไทยส่งข้าวให้ ณ กรุงเทพฯ ตามบทบัญญัติข้อ ๑๔ แห่งความตกลงสมบูรณแบบระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและอินเดียกับรัฐบาลไทย ซึ่งลงนามกัน

LIRT

8. The Rice Commission will at no time be a purchaser of rice or engage in the transportation of rice or similar operational activities. All export rice made available to the Rice Commission will be held as a pool subject to the control system of the Rice Commission. The Rice Commission will at no time have title to any rice or be financially responsible for any loss of rice which may occur.

9. The Combined Food Board or successor body will notify the Rice Commission of allocations of Siam rice as recommended by it. The Rice Commission will from time to time determine the rice to be made available and so notify the respective countries or organizations to which allocations have been made or their agents or designees (hereinafter called the purchasers). Such notification will constitute authority to the purchaser to conclude a purchase or contract or contracts, directly or through any agent, with the Government of Siam or designated private supplier, as the case may be, for the rice at the established prices and on the terms specified in the notification. The Rice Commission will reserve the right to reassign and may direct the reassignment of any such contract to another authorized purchaser. The Government of Siam will prohibit the making of any contract for the purchase of rice for export which is not authorized by the Rice Commission.

In exceptional cases the Rice Commission may order specific rice on board a ship, notifying the rice F.O.B. to a designated purchaser.

The provisions of this paragraph will not apply to any contract entered into before the conclusion of the Tripartite Agreement.

10. As used in this Memorandum the term "purchaser" includes any country or organization to which the Government of Siam may supply rice at Bangkok under the provisions of Article XIV of the Formal Agreement between the Governments of the United Kingdom and of India and the Government of Siam signed at Singapore on January 1, 1946 as modified by the notes exchanged between His Britannic Majesty's Minister

LIART

ณ สิงคโปร์ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๖ ตามที่ได้แก้ไขโดยหนังสือที่แลกเปลี่ยนกัน ระหว่าง อัครราชทูตของ สมเด็จพระ มหากษัตริย์ แห่ง บริเตน ณ กรุงเพท ๗ กับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทยที่กรุงเพท ๗ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ วิธีดำเนินการที่จะให้มีข้าวซึ่งทำสัญญาชื้อกันตามความในวรรค ๔ ไว้ ให้แก่ผู้ซื้อที่ระบุตัวตั้งกล่าวแล้ว โดยไม่คิดมูลค่า ตามความในข้อสัญญาที่วานี้ดังที่ได้แก้ไขแล้ว รัฐบาลไทยและผู้ซื้อ เช่นว่านั้น จะทำกันเองโดยไม่ต้องส่งเรื่องไปยัง คณะข้าหลวงข้าว

๑๑. ราคามูลฐานตาม สัญญา สำหรับข้าวที่ ส่งออกนอก ประเทศจะ เป็น ราคาที่ โรงสี จะไม่รวมค่ากระสอบ และจะใช้เป็นเงินสกุลสหรัฐ ของสเตอร์ลิงหรือดอลลาร์อเมริกัน แต่ทว่าเมื่อผู้ซื้อและผู้ส่งต้องการ คณะข้าหลวงข้าวจะอนุญาตให้ทำสัญญา ในราคาส่งมอบบนเรือก็ได้ แต่บรรดาสัญญาเช่นว่านั้นต้อง ได้รับความเห็นชอบจาก คณะข้าหลวงข้าวจนกว่ารัฐบาลไทยจะได้จัดตั้งพิกัดค่าการส่งต่อและค่าธรรมเนียม การลำเลียงเป็นเอกรูป ด้วยความตกลงกับคณะข้าหลวงข้าว

อนึ่ง เมื่อผู้ซื้อและผู้ส่งต้องการ คณะ ข้าหลวงข้าว จะอนุญาตให้ทำสัญญา กำหนดให้ใช้เงินอย่างอื่นนอกจากเงินสกุลสหรัฐ และให้ใช้เงินเป็นเงินตราอื่นนอกจาก สเตอร์ลิงหรือดอลลาร์อเมริกันก็ได้ อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดและราคาที่จะชำระ และ หรืออัตราแลกเปลี่ยนที่จะใช้นั้น จะต้องเสนอแก่คณะข้าหลวงข้าว คณะข้าหลวงข้าวจะ ให้ความเห็นชอบแก่สัญญาเช่นว่านั้น ถ้าเป็นที่พอใจจากสัญญานั้น ๆ เป็นไปตามราคา ที่จัดตั้งขึ้นและอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้อยู่

๑๒. ถ้าข้าวสูญหายไปด้วยเหตุใดหลังจากที่ได้แจ้งข้าว เฉพาะ รวยให้แก่ผู้ซื้อ และก่อนที่ข้าวเช่นว่านั้น ไปถึงเมืองท่าในประเทศปลายทาง คณะข้าหลวงข้าว จะแจ้ง ให้ผู้ซื้อ นั้น ได้รับ ข้าวใช้แทน เป็นจำนวน เช่นเดียวกันจาก กองกลางตาม ส่วนแบ่งสรร อันเดียวกันของสภาการรวมการประสมว่าด้วยอาหาร และจะอนุญาตให้ทำสัญญาใหม่ เพื่อการนั้น ถ้าหากว่ามีความสูญหายอย่างสำคัญ คณะข้าหลวงข้าวจะใช้ดุล- พินิจตัดทอน ส่วนแบ่งของ บรรดาผู้ซื้อ รวมทั้งผู้ซื้อ ที่ ได้รับความ สูญหาย นั้น ลง ตาม สักส่วนก็ได้

at Bangkok and the Siamese Minister of Foreign Affairs at Bangkok on May 1, 1946. Procedures whereby rice contracted to be purchased as provided in paragraph 9 may be made available to such a designated purchaser free of cost in accordance with such Article, as so modified, will be made by the Government of Siam and such purchaser without reference to the Rice Commission.

11. The basic contract price for rice to be exported will be ex mill, will exclude the cost of bags, and will be for net cash payment in sterling or U.S. dollars. The Rice Commission may, however, authorize contracts F.O.B. when desired by the purchaser and supplier, but all such contracts must be approved by the Rice Commission until such time as a schedule of uniform forwarding charges and lighterage fees is established by the Government of Siam in agreement with the Rice Commission.

The Rice Commission may also authorize contracts when desired by the purchaser and supplier providing for other than net cash payment and for payment in currency other than sterling or U.S. dollars. The terms and the price to be paid and or the rate of exchange employed must, however be submitted to the Rice Commission. The Rice Commission will approve such contracts if it is satisfied that they comply with the established prices and prevailing rate of exchange.

12. If rice is lost from any cause after notification of specific rice to a purchaser and prior to the arrival of such rice at a port in the country of destination, the Rice Commission will notify to the purchaser as replacement a similar amount from the pool under the same Combined Food Board allocation and authorize a new contract therefor. If there should be substantial losses, the Rice Commission in its discretion may curtail pro rata the shares of all purchasers including those suffering losses.

๑๓. เพราะเหตุที่ว่าบรรดาชาวต่างชาติ ออกนอกประเทศ จะเก็บไว้เป็น กองกลาง และสัญญาซื้อขายจะโอนกันตามดุลพินิจของคณะข้าหลวงชาวก็ได้ จึงเป็นการจำเป็นที่จะให้ห้างซึ่งบรรดาผู้ซื้อยอมรับนั้น เป็นผู้ออกใบรับรองน้ำหนักและคุณภาพข้าวที่ซื้อเพื่อส่งออกนอกประเทศ ฉะนั้นคณะข้าหลวงชาวจึงระบุบัญชีชื่อห้างที่จะออกใบรับรองอันเป็นที่ยอมรับได้ ผู้ซื้อแต่ละคน นอกจากผู้ซื้อที่มีสัญญาโอนโอนมา จะระบุชื่อห้างที่ตนเลือกจากบัญชีเช่นว่านั้นก็ได้

๑๔. สัญญาซื้อแต่ละฉบับ จะกำหนดว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้าทั้งหมดที่ส่งมอบตามสัญญา ถึงแม้ว่าจะต่ำกว่าคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดไว้ในสัญญา แต่สินค้าที่ต่ำกว่าคุณภาพมาตรฐานซึ่งได้ส่งมอบดังกล่าวนี้ จะได้มีการหักราคาซึ่งจะได้ประเมินกันโดยอนุญาตจากตุลาการ

๑๕. เพื่อให้ความสะดวกแก่การส่งข้าวออกนอกประเทศได้เร็ว หน่วยข้าวของกระทรวงการอาหารของ อังกฤษจะจัดให้มีกระสอบไว้เป็นครั้งคราวตามความต้องการ ตามข้อตกลงที่จะตกลงกันระหว่างหน่วยข้าวกับรัฐบาลไทย ซึ่งกำหนดการแจกจ่ายกระสอบเช่นว่านั้นโดยเร็ว โดยมีหลักประกันว่า กระสอบเหล่านั้นจะใช้สำหรับใส่ข้าวเพื่อส่งออกนอกประเทศเท่านั้น และว่าผู้ซื้อข้าวจะชำระค่ากระสอบเช่นว่านั้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการขนส่ง การแจกจ่าย และค่าใช้จ่ายประจำสำนักงานที่จำเป็น

๑๖. ค่าใช้จ่ายที่หน่วยข้าวต้องจ่ายเกี่ยวกับการส่งข้าว ซึ่งส่งออกนอกประเทศ ก่อนการจัดตั้งคณะข้าหลวงชาวขึ้น รวมทั้งค่ากระสอบที่ได้ส่งให้โดยไม่คิดมูลค่านั้น ให้ถือเป็นคนละส่วนกับมูลค่าของข้าวนั้น และให้ผู้รับข้าวเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายที่หน่วยข้าวต้องจ่ายไปเท่าใดเนื่องในการส่งข้าวออกนอกประเทศ ตามระบบการควบคุมของคณะข้าหลวงชาว ผู้ซื้อข้าวหรือผู้ส่งแล้วแต่กรณี จะใช้คืนให้แก่หน่วยข้าว

๑๗. คณะข้าหลวงชาวจะว่าจ้างพนักงานตามที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการโดยถูกต้องตามหน้าที่ที่มอบให้ และบรรดาค่าใช้จ่ายสำหรับพนักงานและการทำงานของคณะข้าหลวงชาวนั้น รัฐบาลสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้ออก

13. Because all export rice will be held as a pool and purchase contracts may be reassigned at the direction of the Rice Commission, it is essential that the certification as to weight and quality of rice purchased for export should be by firms acceptable to all purchasers. The Rice Commission will therefore designate a panel of the firms whose certificates are so acceptable. Each purchaser, except on a reassigned contract, may designate a firm of its own choice from such panel.

14. Each purchase contract will provide that the purchaser will accept all sound rice delivered pursuant to the contract even though inferior to the standard qualities called for in the contract, but that as to any such inferior sound rice so delivered an allowance as to price will be assessed by arbitration.

15. In order to facilitate the prompt export of rice, the Rice Unit of the British Ministry of Food will from time as to time required make bags available under such arrangements as may be agreed upon between the Rice Unit and the Government of Siam providing for the prompt distribution of such bags under guarantee that they will be used only for bagging rice for export and that the cost of such bags, including all expenses of transportation, distribution and necessary overheads, will be paid by the purchasers of the rice.

16. Expenses incurred by the Rice Unit in connection with the export of rice exported prior to the establishment of the Rice Commission, including the cost of bags supplied free of cost, will be applied against the cost of that rice and borne by the recipients. To the extent that expenses were incurred by the Rice Unit on account of rice exported under the control system of the Rice Commission the Rice Unit will be reimbursed by the purchaser or supplier as the case may be.

17. The Rice Commission will engage such personnel as may be necessary for the proper performance of the functions assigned to it and all personnel and operating expenses of the Rice Commission will be borne by the Governments of the United Kingdom and of the United States of America.

LIRT

๑๘. คณะข้าหลวงข้าวจะทำรายงานต่อคณะกรรมการข้าวและอนุกรรมการของ คณะกรรมการข้าวแห่งสภากรรมการประสมว่าด้วยอาหาร หรือองค์คณะที่สืบแทนตาม ที่จำเป็นแก่การทำหน้าที่ของคณะกรรมการเหล่านี้ และเป็นที่ถูกต้องตามข้อกำหนด หน้าที่ของคณะกรรมการเหล่านี้แต่ละฝ่าย

๑๙. บรรดาข้อวินิจฉัยของคณะข้าหลวงข้าวจะทำภายใน ข้อกำหนดแห่งความ ตกลงไตรภาคี และบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ตามวิธีดำเนินการที่ตกลงกันระหว่าง สมาชิกคณะข้าหลวงข้าว ซึ่งจะทำงานร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด ในอันจะแก้ ข้อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทางที่ใช้ปฏิบัติได้อย่างดีที่สุดในนี้ เพื่อให้สำเร็จผลตาม วัตถุประสงค์ของรัฐบาลแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร

18. The Rice Commission will make such reports to the Rice Committee and to the Sub-Committee of the Rice Committee of the Combined Food Board or successor body as are necessary to the functioning of those committees and are proper under their respective terms of reference.

19. All decisions of the Rice Commission will be reached within the terms of the Tripartite Agreement and this Memorandum of Understanding in accordance with procedures agreed upon between the members of the Rice Commission who will work in close cooperation with each other in reaching the most practicable solution of problems as they arise, with a view to the effective accomplishment of the objectives of the Governments of Siam, of the United States of America, and of the United Kingdom.

(902/3/46)

British Legation
Bangkok

24th December, 1946

Excellency,

I have the honour to call Your Excellency's attention to the fact that, in spite of the gratifying increase in exports of rice from Siam to deficit areas during the past two months, the quantity made available for the shipment since the conclusion of the Tripartite Agreement on May 6th, 1946 has been unsatisfactory and considerably less than the tonnage for the delivery of which Your Excellency's Government has obligated itself.

2. In order to alleviate the hardship in those countries which depend on exports of rice from Siam the whole position has been reviewed by the Government of the United Kingdom and the Government of the United States, and the proposals of the two Governments involving certain modifications of the Tripartite Agreement of May 6 and the Anglo-Siamese Agreement of May 1, 1946, are set forth in the attached Memorandum of Understanding. I have been instructed by my Government to associate myself with the United States Minister to Siam in making these proposals to Your Excellency's Government.

3. It is believed that these measures will assist Your Excellency's Government in its efforts to meet its obligations with respect to the export of rice to deficit areas and will materially aid in meeting the problems facing the Government in regard to the distribution of rice for domestic consumption at reasonable prices and increasing the production of paddy.

4. I trust that Your Excellency's Government will give early consideration and agreement to the attached proposals in order that they may be implemented on January 1, 1947.

LIART

คำแปล

(๕๐๒/๓/๕๖)

สถานทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ ฯ

๒๕ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๖

ฯ พณ ฯ

ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ ฯ พณ ฯ ทราบข้อเท็จจริงว่า ถึงแม้จำนวนข้าวที่ส่งออก จากประเทศไทยไปยังประเทศที่ขาดแคลน ได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นในระหว่างสอง เดือนที่แล้วมากที่สุด จำนวนข้าวที่จัดให้มีส่งลงเรือตั้งแต่ได้มีความตกลงไตรภาคี กันเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ นั้น ก็ยังไม่เป็นที่พอใจ และน้อยกว่าจำนวนข้าวซึ่งรัฐบาลของ ฯ พณ ฯ ได้ผูกพันตนเองไว้ว่าจะส่งมอบเป็น อันมาก

๒. เพื่อที่จะบรรเทาความลำบากในประเทศซึ่งอาศัยข้าวที่ส่งออกจาก ประเทศไทย รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลสหรัฐจึงได้พิจารณา สถานการณ์กันใหม่อีกครั้งหนึ่ง และข้อเสนอของรัฐบาลทั้งสองนี้ อันเกี่ยวกับ การแก้ไขข้อความบางประการแห่งความตกลงไตรภาคีฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม และความตกลงอังกฤษ-ไทย ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๖ มีอยู่ในบันทึกความตกลงที่แนบมานี้ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งจากรัฐบาลของข้าพเจ้า ให้ร่วมกับอัครราชทูตสหรัฐประจำประเทศไทย ในการที่จะยื่นข้อเสนอเหล่านี้ ต่อรัฐบาลของ ฯ พณ ฯ

๓. เป็นที่เชื่อว่า กระบวนการเหล่านี้จะช่วยรัฐบาลของ ฯ พณ ฯ ในการพยายาม ปฏิบัติตามข้อผูกพันเกี่ยวกับการส่งข้าว ออกนอกประเทศไปยังประเทศที่ขาด แคลน และจะช่วยแก้ปัญหาที่รัฐบาลไทยกำลังประสบเกี่ยวกับการจำหน่าย แจกข้าวสำหรับการบริโภคภายในได้โดยราคาอันสมควร และเพิ่มการผลิตข้าว เปลือก

LIRT

d u o

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency
the assurance of my highest consideration.

(Sigled) J.H. Thompson.

Mis Excellency Nai Direck Jayanama,

etc., etc., etc.,

Minister for Foreign Affairs,

BANGKOK.

๔. ข้าพเจ้าเชื่อว่ารัฐบาลของ ฯพณฯ คงจะพิจารณา และตกลงตามข้อเสนอที่
แนบมานี้โดยเร็ว ทั้งนี้เพื่อจะได้ลงมือปฏิบัติการในวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ.

๑๙๕๗

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯพณฯ

(ลงชื่อ) จ.ส. ทอมป์สัน

ฯพณฯ

นายตีเรก ชัยนาม

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ ฯ

No. 10615/2489

Ministry of Foreign Affairs,
Saranrom Palace,
24th December 2489.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of Your Excellency's Note of today's date transmitting proposals, set forth in an attached Memorandum of Understanding, for the consideration of my Government involving certain modifications of the Tripartite Agreement of May 6 and the Anglo-Siamese Agreement of May 1, 1946.

I have great pleasure in informing Your Excellency that my Government have given due consideration to the Memorandum of Understanding and agree to the proposals contained therein.

In expressing to Your Excellency and, through you, to the Government of the United Kingdom the grateful thanks of my Government for the assistance which has been kindly shown to them on this occasion, I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) DIRECK JAYANAM

Minister of Foreign Affairs.

His Excellency

Monsieur G.E. Thompson, C.M.G.,

His Britannic Majesty's Envoy

Extraordinary and Minister

Plenipotentiary,

BANGNOK.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

1. The Governments of the United Kingdom and of the United States of America have had under review the quantities of rice which have been made available for export by the Government of Siam under the Tripartite Agreement of May 6th 1946, and the Anglo-Siamese Agreement of May 1st, 1946. The two Governments feel bound to express their concern at the comparative failure of the Siamese Government until now in meeting the obligations into which they entered under these Agreements. The two Governments have taken into account the return to Indo-China of certain rice producing areas and have noted with satisfaction both recent improvement in deliveries and promulgation by the Siamese Government of certain new laws to deter those involved in the obstruction of the Siamese Government in their endeavours to fulfil their obligations in respect of rice. The two Governments expect that the Siamese Government will enforce these measures and any other measures which may be necessary for the same purpose. For their part the two Governments, in an endeavour to facilitate the task of the Siamese Government and to remove any causes which might be supposed to have contributed to the previous inadequate volume of rice exports, are prepared to agree to the following modifications of the existing Agreements.

A. His Majesty's Government in the United Kingdom are prepared to agree to the following modifications in the Anglo-Siamese Agreement of May 1st.

- (a) The present target figure of 1,200,000 tons to be furnished by May 1st, 1947, shall be replaced by a new target figure of 600,000 tons which shall be made available for export between January 1st and August 31st, 1947.
- (b) Prices payable for such rice shall be fixed by the Combined Siam Rice Commission as provided for in the Tripartite Agreement.
- (c) The present short-fall penalty in respect of 1,200,000 tons to be delivered by May 1st, shall be modified so as to take effect only from September 1st, 1947, and then only with reference to the new target figure.

B. His Majesty's Government in the United Kingdom and the United States Government request the Siamese Government in accordance with Article III (1) of the Tripartite Agreement that the Agreement shall be extended to August 31st, 1947.

LIART

คำแปล

บันทึกความเข้าใจ

๑. รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักร และรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ได้พิจารณาจำนวนข้าวซึ่งรัฐบาลไทยได้จัดให้มีเพื่อส่งออกนอกประเทศ ตามความตกลงไตรภาคี ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๔๘๘ และความตกลงอังกฤษ—ไทย ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๘ แล้ว รัฐบาลทั้งสองจำต้องแสดงความเป็นห่วงใยในข้อที่รัฐบาลไทยได้มีอยู่ตามความตกลงทั้งสองนี้ รัฐบาลทั้งสองได้คำนึงถึงการที่ต้องคืนเขตปลูกข้าวบาง-เขตให้แก่อินโดจีน และได้ทราบด้วยความพึงพอใจที่การส่งมอบข้าวดำเนินดีขึ้น และการที่รัฐบาลไทยออกกฎหมายใหม่บางฉบับเพื่อป้องกันบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการชัก-ชวนรัฐบาลไทยในความพยายามที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันอื่นเกี่ยวกับข้าว รัฐบาลทั้งสองคาดหมายว่ารัฐบาลไทยจะใช้กระบวนการเหล่านี้ และกระบวนการอื่น ๆ ซึ่งอาจจำเป็นเพื่อจุดประสงค์อันเดียวกัน ในส่วนรัฐบาลทั้งสอง เพื่อที่จะให้งานของรัฐบาลไทยง่ายขึ้น และเพื่อที่จะขจัดข้อใด ๆ ซึ่งจะสันนิษฐานว่าได้มีส่วนกระทำให้นับจำนวนข้าวเพื่อส่งออกนอกประเทศไม่เพียงพอแต่ก่อน พร้อมทั้งจะตกลงให้มีการเปลี่ยนแปลงในความตกลงที่มีอยู่ ดังต่อไปนี้

ก. รัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์ในสหราชอาณาจักร พร้อมทั้งจะตกลงในข้อเปลี่ยนแปลงในความตกลงอังกฤษ—ไทย ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ดังต่อไปนี้

(ก) จำนวนข้าวปัจจุบัน คือ ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตัน ที่จะต้องจัดส่งให้ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๐ นั้น จะได้ใช้จำนวนใหม่ คือ ๖๐๐,๐๐๐ ตัน แทน ซึ่งจะต้องจัดให้มีเพื่อส่งออกนอกประเทศระหว่างวันที่ ๑ มกราคม และ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๘๐

(ข) ราคาสำหรับข้าวดังกล่าวจะได้กำหนดโดยคณะข้าหลวงประสมสำหรับข้าวไทย ดังที่บัญญัติไว้ในความตกลงไตรภาคี

(ค) บทกำหนดโทษ สำหรับการส่งข้าวไม่ครบ ที่มีอยู่ในขณะนี้ เกี่ยวกับจำนวนข้าว ๑,๐๐,๐๐๐ ตัน ที่จะต้องส่งมอบภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม นั้น จะได้เปลี่ยนแปลงเพื่อให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๔๘๐ เท่านั้น และทงนเกี่ยวกับข้าวจำนวนใหม่เท่านั้น

LIRT

C. The two Governments present to the Siamese Government the following proposals for their early consideration.

- (a) The immediate establishment of a new basic price effective January 1st, 1947 for 35% of milled rice ex mill by the Combined Siam Rice Commission at a figure of £20 per ton so as to bring such price more nearly into line with domestic price levels in Siam; such price to continue unchanged until the termination of the Tripartite Agreement.
- (b) The application of an export tax on rice of £4 per ton to be paid by the purchaser in sterling or in dollars at the option of the purchaser the proceeds of such tax to be maintained in a special fund separate from normal revenues of the Siamese Government and to be used for such purposes as may be agreed between the Siamese Government and the Combined Siam Rice Commission, for instance:-
 - (1) To encourage greater production of paddy.
 - (2) to enable rice for domestic consumption to be sold to the public at or about the present controlled prices, if necessary.

2. The above proposals are put forward in the confident belief that they will prove attractive not only to the Siamese Government but also to all trading and producing interests concerned with the economic welfare of Siam.

It is however clearly understood that, in the event that the export of rice should, notwithstanding the new arrangements, fail to develop and continue in an adequate flow, then the Siamese Government, in consultation with the Combined Siam Rice Commission, undertakes to apply such additional measures as may be necessary to enable the Siamese Government to fulfil its obligations.

3. Nothing in this Memorandum shall preclude the Siamese Government and the Combined Siam Rice Commission from agreeing upon such measures as may be deemed necessary to improve the existing method of rice and paddy procurement.

British Legation,
BANGKOK.

24th December, 1946

LIRT

ข. รัฐบาลของสมเด็จพระมหากษัตริย์ และรัฐบาลสหรัฐอเมริกาขอ ๓.
(๑) แห่งความตกลงไตรภาคี ขอให้รัฐบาลไทยขยายอายุความตกลงออกไปถึงวันที่
๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

๒. รัฐบาลทั้งสองขอเสนอต่อรัฐบาลไทยเพื่อพิจารณาโดยด่วนดังต่อไปนี้

(ก) คณะข้าหลวงประสมสำหรับข้าวไทยจะได้กำหนดราคาดุลฐานใหม่ทันที โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ สำหรับข้าวสาร ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ส่ง
ลงเรือที่หน้าโรงสี ในอัตราเมตริกตันละ ๓๐ ปอนด์ เพื่อให้ราคาที่สูงกว่านี้มีระดับ
ใกล้เคียงยิ่งขึ้นกับราคาที่ซื้อขายกันภายในประเทศไทย ราคานั้นจะไม่เปลี่ยนแปลงจน
กระทั่งความตกลงไตรภาคีหมดอายุ

(ข) ผู้ซื้อจะชำระค่าอากรขาออกในอัตราเมตริกตันละ ๔ ปอนด์ ซึ่งผู้ซื้อ
จะเลือกชำระเป็นเงินปอนด์สเตอร์ลิงหรือเป็นเงินเหรียญอเมริกันก็ได้ เงินที่เก็บได้
จากอากรนี้จะคืนบัญชีไว้ต่างหากจากรายได้ปกติของรัฐบาลไทย และจะใช้เพื่อ
กิจการที่จะได้ตกลงกันระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะข้าหลวงประสมสำหรับข้าวไทย เช่น

(๑) ส่งเสริมการผลิตข้าวให้มากยิ่งขึ้น

(๒) ช่วยให้ข้าวสำหรับบริโภคภายในประเทศ ได้จำหน่ายแก่ประ-

ชาชนในราคาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับราคาที่รัฐบาลควบคุมอยู่ในขณะนี้ ถ้าจำเป็น

๒. ข้อเสนอดังกล่าวข้างต้นได้เสนอมวด้วยความเชื่อมั่นว่า จะเป็นที่ยอมรับ
เฉพาะแต่รัฐบาลไทยเท่านั้น แต่แค่บรรดาพ่อค้าและผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพ
ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย

เป็นที่เข้าใจกันอย่างชัดเจนว่าแม้จะได้มีความตกลงกันใหม่ตั้งนี้แล้ว หากการ
ส่งข้าวมิได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นและดำเนินไปโดยเพียงพอ รัฐบาลไทย โดยการปรึกษา
หารือกับคณะข้าหลวงประสมสำหรับข้าวไทย รัฐบาลก็จะใช้กระบวนการเพิ่มเติมซึ่งจำเป็น
เพื่อที่จะให้รัฐบาลไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้

๓. ไม่มีข้อความอันใดในบันทึกนี้จะกีดกันมิให้ รัฐบาลไทย และคณะ ข้าหลวง
ประสมสำหรับข้าวไทยทำความตกลงในกระบวนการซึ่งเห็นว่าเป็น ในวันที่ จะให้วิ
การเพื่อได้มาซึ่งข้าวสารและข้าวเปลือกที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ด้วย

LIRT

(COPY)

LEGATION OF THE UNITED
STATES OF AMERICA

No. 116

Bangkok, Siam.

December 24, 1946.

Excellency:

1. I have the honor to call Your Excellency's attention to the fact that, in spite of the gratifying increase in exports of rice from Siam to deficit areas during the past two months, the quantity made available for shipment since the conclusion of the Tripartite Agreement on May 6, 1946 has been unsatisfactory and considerably less than the Comnage for the delivery of which Your Excellency's Government has obligated itself.
2. In order to alleviate the hardships in those countries which depend on exports of rice from Siam, the whole position has been reviewed by the Government of the United Kingdom and the Government of the United States, and the proposals of the two Governments, involving certain modifications of the Tripartite Agreement of May 6 and the Anglo Siamese Agreement of May 1, 1946, are set forth in the attached Memorandum of Understanding. I have been instructed by my Government to associate myself with His Britannic Majesty's Minister to Siam in making these proposals to Your Excellency's Government, with the exception of the proposals relating to the modification of the Anglo Siamese Agreement of May 1, 1946.
3. It is believed that these measures will assist Your Excellency's Government in its efforts to meet its obligations with respect to the export of rice to deficit areas and will materially aid in meeting the problems facing the Government in regard to the distribution of rice for domestic consumption at reasonable prices and increasing the production of paddy.

LIART

คำแปล

สถานทูตแห่งสหรัฐอเมริกา

กรุงเทพฯ ประเทศไทย

๒๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๔๖

ฯพณฯ

๑. ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ ฯพณฯ ทราบข้อเท็จจริงว่า ถึงแม้จำนวนชาวที่ส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศที่ขาดแคลน ได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นในระหว่างสองเดือนที่แล้วมาก็ดี จำนวนชาวที่จัดให้มีส่งลงเรือตั้ง แต่ได้มีความตกลงไตรภาคีกันเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ นั้น ก็ยังไม่เป็นที่พอใจ และน้อยกว่าจำนวนชาวซึ่งรัฐบาลของ ฯพณฯ ได้ผูกพันตนเอง ไว้ว่าจะส่งมอบเป็นอันมาก

๒. เพื่อที่จะบรรเทาความลำบากใน ประเทศซึ่ง อาศัย ชาว ที่ส่งออกมา จากประเทศไทย รัฐบาลแห่ง สหราชอาณาจักรและ รัฐบาลสหรัฐ จึงได้ พิจารณา สถานการณ์กันใหม่อีกครั้งหนึ่ง และข้อเสนอของรัฐบาลทั้งสองนี้ อันเกี่ยวกับ การ แก้ไข ข้อ ความ บาง ประการ แห่ง ความตกลง ไตรภาคี ฉบับ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม และความตกลงอังกฤษ—ไทย ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ มีอยู่ในบันทึกความตกลงที่แนบมานี้ ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งจากรัฐบาลของข้าพเจ้า ให้ร่วมกับอัครราชทูตของสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตนประจำประเทศไทย ในการที่จะยื่นข้อเสนอเหล่านี้ต่อรัฐบาลของ ฯพณฯ

๓. เป็นที่เชื่อว่า กระบวนการเหล่านี้ จะช่วยรัฐบาลของ ฯพณฯ ในการพยายามปฏิบัติตามข้อผูกพันเกี่ยวกับการส่งชาวออกนอกประเทศไปยังประเทศที่ขาดแคลน และจะช่วยแก้ปัญหาที่รัฐบาลไทยกำลังประสบเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่ายแจกข้าวสำหรับการบริโภคภายในได้โดยราคาอันสมควร และเพิ่มการผลิตข้าวเปลือก

LIRT

๔๑๐

4. I trust that Your Excellency's Government will give early consideration and agreement to the attached proposals in order that they may be implemented on January 1, 1947.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) Edwin F. Stanton

Edwin F. Stanton

His Excellency

Nai Direck Jayanama

Minister of Foreign Affairs.

BANERKOK.

๔. ข้าพเจ้าเชื่อว่า รัฐบาลของ ฯพณฯ คงจะพิจารณา และตกลงตามข้อ
เสนอที่แนบมานี้โดยเร็ว ทั้งนี้เพื่อจะได้ลงมือปฏิบัติการในวันที่ ๑ มกราคม
ค.ศ. ๑๙๔๗

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯพณฯ

(ลงชื่อ) เอ็ดวิน ฟ. สแตนตัน

ฯพณฯ

นายคิแรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ ฯ

No. 10614/2489.

Ministry of Foreign Affairs,
Saranrom Palace,
24th December, 2489.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of Your Excellency's Note of today's date transmitting proposals, set forth in an attached Memorandum of Understanding, for the consideration of my Government involving certain modifications of the Tripartite Agreement of May 6 and the Anglo-Siamese Agreement of May 1, 1946.

I have great pleasure in informing Your Excellency that my Government have given due consideration to the Memorandum of Understanding and agree to the proposals contained therein.

In expressing to Your Excellency and, through you, to the United States Government the grateful thanks of my Government for the assistance which has been kindly shown to them on this occasion, I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) Direck Jayanama.

Minister of Foreign Affairs.

His Excellency

Monsieur Edwin F. Stanton,
Envoy Extraordinary and Minister
Plenipotentiary of the United
States of America,
BANGKOK.

คำแปล

ที่ ๑๐๖๑๔/๒๔๘๘

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์

๒๔ ธันวาคม ๒๔๘๘

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของ ๖ พรรษา ลงวันนี้ นำส่งข้อเสนอตั้งแจ้ง
อยู่ในบันทึกความเข้าใจที่แนบไปด้วย เพื่อรัฐบาลของข้าพเจ้าพิจารณาเกี่ยวกับ
การแก้ไขข้อความบางประการของความตกลงไตรภาคี ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม
และความตกลงอังกฤษ—ไทยฉบับลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะแจ้งให้ ๖ พรรษา ทราบว่ารัฐบาลของ
ข้าพเจ้าได้พิจารณาบันทึกความเข้าใจ และตกลงตามข้อเสนอในนั้น

ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณ แห่ง รัฐบาลของ ข้าพเจ้ามายัง ๖ พรรษา
และโดยผ่านท่าน ไปยังรัฐบาลสหรัฐ ในการที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแก่
รัฐบาลของข้าพเจ้าในคราวนี้ ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่ง
มายังท่านอัครราชทูต

(ลงชื่อ) ดิเรก ชัยนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

๖ พรรษา

นายเอ็ดวิน พี. สแตนตัน

รัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม

ของสหรัฐอเมริกา

กรุงเทพฯ ฯ

8th May, 1947.

Monsieur l' Ambassadeur,

I have the honour to inform Your Excellency that normal relations having been restored, the Siamese Government has desequestered Allied banking and commercial concerns and permitted them to resume business.

Furthermore, in view of the policy of the Siamese Government to give every possible co-operation and assistance to the Allies, I have the honour to inform you that the Siamese Government:

- I. Will continue to hold all Japanese and other enemy property at the disposal of the Allies after the deduction of reasonable expenses properly vouched for incurred in control and management of such property to be accounted for under agreed arrangements:
- II. Has agreed to
 - (a) the apprehension and trial of persons accused of war crimes or notable for affording active assistance to Japan;
 - (d) the handing over to the Allied Military authorities of all alleged renegades of Allied nationality.

I avail myself of this opportunity, Monsieur l' Ambassadeur, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) T. Thamrong-Nawasawat
Minister of Foreign Affairs.

His Excellency

Monsieur G. H. Thompson, C. M. C.,

His Britannic Majesty's Ambassador Extraordinary
and Plenipotentiary,BANGKOK.

LIRT

คำแปล

ที่ ๕๐๒๖/๒๕๕๐

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์

๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๕๗

ท่านเอกอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอแจ้งแก่ ๆ ผน ๆ ว่า เมื่อความสัมพันธ์ตามปกติได้กลับมีขึ้นแล้ว รัฐบาลไทยได้เลิกการพิทักษ์ธุรกิจ การ ธนาคาร และการพาณิชย์ของฝ่ายสัมพันธมิตร และยอมให้กลับดำเนินธุรกิจต่อไป

นอกจากนั้น เนื่องด้วยรัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือแก่ฝ่ายสัมพันธมิตรทุกทางเท่าที่จะกระทำได้ ข้าพเจ้าขอแจ้งแก่ท่านว่า รัฐบาลไทย

๑. จะคงถือบรรดาทรัพย์สินของญี่ปุ่นและของศัตรูอื่นไว้ให้สัมพันธมิตรใช้ต่อไป หลังจากได้หักค่าใช้จ่ายตามสมควรอันได้มีการรับรองโดยถูกต้องแล้วตามที่ต้องจ่ายไปในการควบคุมและจัดการทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งจะต้องทำบัญชีส่งตามข้อตกลงที่ได้ทำกันไว้

๒. ได้ตกลง

(ก) ทำการจับกุมและชำระบุคคลที่ต้องหาว่า ได้กระทำความผิดอาชญากรรมสงคราม หรือได้เชื่อว่าให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการแก่ญี่ปุ่น

(ข) มอบตัวบรรดาผู้ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นผู้ทรยศซึ่งมีสัญชาติสัมพันธมิตรให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารฝ่ายสัมพันธมิตร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๘๑๖

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯ พณ ฯ

(ลงนาม) ฉ. อารงนาวัสวัตต์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ฯ พณ ฯ

จ. เอช. ทอมบสัน, ช. เอ็ม. จี.

เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็ม
ของสมเด็จพระมหากษัตริย์บริเตน,

กรุงเทพฯ ฯ

(32/2/47)

๔๑๑
BRITISH EMBASSY

BANGKOK

8th May 1947

Excellency,

I have the honour to acknowledge receipt of Your Excellency's Note of to-day's date informing me that, normal relations having been restored, the Siamese Government has desequestrated Allied banking and commercial concerns and permitted them to resume business.

2 I note further that, in view of their policy to give every possible co-operation and assistance to the Allies, the Siamese Government

I. Will continue to hold all Japanese and other enemy property at the disposal of the Allies after the deduction of reasonable expenses properly vouched for incurred in control and management of such property to be accounted for under agreed arrangements:

II. Has agreed to

- (a) the apprehension and trial of persons accused of war crimes or notable for affording active assistance to Japan;
- (b) the handing over to the Allied Military authorities of all alleged renegades of Allied nationality

I avail myself of this opportunity to express to Your Excellency the assurance of my highest consideration

(Signed) G. H. Thompson

His Excellency

Rear-admiral Thawan Thamrong-Nawasawat, R.N.,

Prime Minister & Minister for Foreign Affairs,

BANGKOK.

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คำแปล
(๓๒/๒/๔๗)

สถานเอกอัครราชทูตบริติช

กรุงเทพฯ ฯ

๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๔๗

ฯ พณ ฯ

ข้าพเจ้าขอรับหนังสือของ ฯ พณ ฯ ลงวันนั้น แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า เมื่อความสัมพันธ์ตามปกติได้กลับขึ้นแล้ว รัฐบาลไทยได้เลิกการพิทักษ์ธุรกิจ การธนาคารและการพาณิชย์ของฝ่ายสัมพันธมิตร และยอมให้กลับดำเนินธุรกิจต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับทราบต่อไปด้วยว่า เนื่องด้วยรัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือแก่ฝ่ายสัมพันธมิตร ทุกทางเท่าที่กระทำได้ รัฐบาลไทย

๑. จะคงถือบรรดาทรัพย์สินของญี่ปุ่นและของศัตรูอื่นไว้ให้สัมพันธมิตรใช้ต่อไป หลังจากได้หักค่าใช้จ่ายตามสมควร อันได้มีการรับรองโดยถูกต้องแล้ว ตามที่ต้องจ่ายไปในการควบคุมและจัดการทรัพย์สินดังกล่าวซึ่งจะต้องทำบัญชีส่งตามข้อตกลงที่ได้ทำกันไว้

๒. ใต้ตกลง

(ก) ทำการจับกุมและชำระบุคคลที่ต้องหาว่า ได้กระทำความผิดอาชญากรรม สงคราม หรือได้ชื่อว่าเป็นผู้ให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการแก่ญี่ปุ่น

(ข) มอบตัวบรรดาผู้ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นผู้ทรยศซึ่งมีสัญชาติสัมพันธมิตรให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารฝ่ายสัมพันธมิตร

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯ พณ ฯ

(ลงนาม) จี. เอช. ทอมป์สัน

ฯ พณ ฯ

พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ ฯ

LIRT

พล.ร.ต.ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์
ร.น. (นายกรัฐมนตรี): ท่านประธาน
และท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องหลาย รัฐบาล
มีเรื่องที่จะแจ้ง ให้สหภาพทราบถึงต่อไปนี้
เกี่ยวกับเรื่องการเจรจาเลิกสถานะสงคราม
กับบริเตนใหญ่และอินเดีย

๑. ภายหลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นได้ยอม
จำนนต่อสัมพันธมิตรแล้ว รัฐบาลไทย
ได้จัด ส่งคณะ ผู้แทนทางทหารออกไป
ดำเนินการเจรจากับผู้บัญชาการทหารสูงสุด
ฝ่ายสัมพันธมิตรที่เมืองเซี่ยตงวันออกเฉียง
ใต้ ณ เมืองแคนดี้ เพื่อตกลงในหลักการ
ที่ราชการทหาร ไทยจะให้ความช่วยเหลือ
และร่วมมือกับกองทหารฝ่ายสัมพันธมิตร
ซึ่งจะเข้ามาในประเทศไทยเพื่อกำหนดการ
ปลดอาวุธ กำลังทัพ ญี่ปุ่น และกักคุม คน
ชาติญี่ปุ่นและเยอรมันภายในประเทศไทย
ทั้งสองฝ่ายได้ทำความตกลงทางการทหาร
ชั่วคราวฉบับ ๑ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน
๒๕๔๔

๒. ต่อมา รัฐบาลไทยได้ส่งคณะผู้
แทนออกไปยังเมือง แคนดี้ อีก คณะ หนึ่ง
เพื่อกำหนดการเจรจากับ รัฐบาล อังกฤษ
และอินเดียยกเลิกสถานะ สงคราม ซึ่งมีอยู่
ระหว่างประเทศไทยกับ บริเตน ใหญ่ และ
อินเดียคณะผู้แทนฝ่ายไทย ได้ทำ ความตก

ลงกับผู้แทน รัฐบาล อังกฤษ และ อินเดีย
ตามหลักการซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้อนุ-
มติให้ดำเนินการ ไปในที่สุดเมื่อวันที่ ๑
มกราคม ๒๕๔๔ ที่เมืองสิงคโปร์ หัว-
หน้า คณะ ผู้แทน ไทย ได้ทำ หนังสือ แลก
เปลี่ยนหัวข้อความตกลงและภาคผนวกไว้
กับหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายอังกฤษ และใน
วันเดียวกัน ได้ลงนามในความตกลงสม-
บูรณ์แบบกับบริเตน ใหญ่ และ อินเดีย อีก
ฉบับหนึ่ง (ดูเอกสารหมายเลขที่ ๑)

๓. หลังจากนั้น ได้เกิดมีปัญหาขึ้น
ว่า เมื่อได้ลงนามในความตกลงสมบูรณ์
แบบแล้ว หัวข้อ ความ ตกลง และ ภาค
ผนวก ที่ทั้งสองฝ่าย ได้ทำ หนังสือ แลก
เปลี่ยนกันไว้ดัง กล่าวข้างต้นนั้น จะคง
มีผลใช้อยู่หรือไม่ ฝ่ายอังกฤษมีความเห็น
ว่าตราบไต่ที่ยังมิได้ทำความตกลงสมบูรณ์
แบบครอบคลุมบทบัญญัติที่มีอยู่ในหัวข้อ
ความตกลงและภาคผนวกทุกข้อ หัวข้อ
ความตกลงและภาคผนวกก็ยังคง ถือว่ามี
ผลใช้บังคับอยู่

๔. ส่วนพันธกรณีเกี่ยวกับปัญหา
เรื่องการส่งข่าวตาม ความ ในข้อ ๑๔ แห่ง
ความตกลงสมบูรณ์แบบนั้น รัฐบาลก็ได้
พยายามหาทางดำเนินการเจรจาขอแก้ไข

ให้เป็นไปในทางลดหย่อนผ่อน ความผูกพันลงไป

๕. การเจรจา ขึ้น ต่อมา ได้ผลดังต่อไปนี้

(ก) สำหรับปัญหาเรื่องการส่งข้าว ตามความในข้อ ๑๔ แห่งความตกลงสม-บรูร์นแบบ รัฐบาลไทยและรัฐบาลอังกฤษ ได้ทำจดหมายเหตุแลกเปลี่ยนกัน ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๘ ซึ่งได้ลดความผูกพันของรัฐบาลไทยตามความตกลงสม-บรูร์นแบบข้อ ๑๔ นั้นลงไป (ดูเอกสารที่ ๒)

(ข) เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๔๘๘ ได้มีหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่าง รัฐบาลไทยกับรัฐบาลอังกฤษ และอเมริ-กันลดความผูกพันของรัฐบาลไทยในการส่งข้าวลงไปอีก (ดูเอกสารที่ ๓)

(ค) ส่วนหัวข้อ ความตกลงและภาคผนวกนั้น รัฐบาลไทยได้พยายามเจรจา ขอยกเลิกแต่ฝ่ายอังกฤษอ้างว่า มีความจำเป็นต้องคงสงวนบทบัญญัติไว้บางข้อ การเจรจาได้ดำเนินมาช้านาน จนถึงเมื่อ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๙๐ รัฐบาลไทย จึง ได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนกับ รัฐบาล อังกฤษอีกฉบับหนึ่ง (ดูเอกสารที่ ๔)

(ง) โดยเฉพาะสำหรับปัญหาเรื่อง

ค่าใช้จ่ายแห่งกองทหารฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งได้เข้ามาทำการ ปลดอาวุธ และ กัก คุม กำลังทัพญี่ปุ่นในประเทศไทย รัฐบาลไทย รับจัดเงิน ตรา ให้ โดย ไม่คิดมูลค่าตามที่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร สัมพันธมิตร ต้องการ ในการปฏิบัติการกิจดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อ เป็นการแสดงความร่วมมือซึ่งรัฐบาลไทย ให้แก่ฝ่ายสัมพันธมิตร แต่เงินตราที่รัฐ-บาลไทยต้องจัดให้ โดย ไม่คิดมูลค่านี้ จะ ต้องไม่เกิน ๘๐ ล้านบาท และรัฐบาล อังกฤษ รับที่จะ คืนเงินบาทที่ได้รับ จาก สำนักงานไปรษณีย์สถานสถาบันแห่งกอง ทหารบก เรือ และอากาศ ฯลฯ ที่สังกัด กองทหารบริติชในประเทศไทย พร้อม ทั้งเงินที่ได้จ่ายไปในทาง ที่มีใช้ การทหาร คืนให้แก่รัฐบาลไทยโดยจะเปิดเป็นเครดิต ปอนด์สเตอร์ลิงกับ ณ กรุงลอนดอนให้ ตามอัตราแลกเปลี่ยนของฝ่ายสัมพันธมิตร ในขณะ ที่เบิกถอนเงินบาท

๖. เมื่อได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยน กันตามความในข้อ ๕ (ค) และทำความเข้าใจในเรื่อง ค่าใช้จ่าย ในการ ทหาร ดัง กล่าวในข้อ ๕ (ง) และเมื่อรัฐบาลไทย รับหลักการรับผิดชอบในอันจะพิทักษ์และ รักษา ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ ทุกชนิดใน ประเทศ ไทย ของ ประเทศ ที่มี

สถานะสงครามกับประเทศไทยเมื่อหรือภายหลังวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ และของชนชาติประเทศนั้น โดยการจะคืนให้หรือชำระค่าทดแทน ตาม สมถาวรสำหรับความวินาศหรือบอบสลายตามที่จะได้เจรจากันระหว่างรัฐบาลไทยกับแต่ละรัฐบาลที่เกี่ยวข้องแล้ว ฝ่ายอังกฤษจึงได้ยืนยันมาว่านับแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๘๐ เป็นต้นไป ประเทศไทยไม่มีข้อผูกพันหลังสงครามต่อรัฐบาลแห่ง สมเด็จพระมหากษัตริย์ในสหราชอาณาจักร หรือรัฐบาลอินเดีย นอกจากบรรดาที่มิอยู่ในความตกลงสมบูรณ์ แบบฉบับลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔ และหนังสือแลกเปลี่ยนดังกล่าวข้างต้น

๗. ตามนัยนี้ เป็นอันว่า หัวข้อความตกลงกติก ภาคผนวกกติก ซึ่งหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่าย ไทย ได้ ทำหนังสือ แลกเปลี่ยนไว้กับหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่าย อังกฤษที่เมืองสิงคโปร์ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔ รวมตลอดทั้งความตกลงชั่วคราวทางการทหารซึ่งคณะผู้แทนฝ่ายทหารไทย ได้ทำไว้กับผู้บัญชาการทหารสัมพันธมิตรสูงสุดที่เมืองแคนดี เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๔๘๔ นั้นเป็นอันยกเลิกทั้งหมด รัฐบาลหวังว่าข้อชี้แจงนี้คงจะเป็นที่แจ่มแจ้งแก่ท่านสมาชิก ถ้าแม้ว่าท่านสมาชิกคิดใจ

ประสงค์ที่จะไต่ทราบข้อความ ข้อความเพิ่มเติมในประการใดแล้ว รัฐบาลก็มีความยินดีที่จะชี้แจงให้ทราบ

พ.ต.ส.หเวท นรินทร : ข้าพเจ้าอยากจะทราบเรียนถามรัฐบาลสักอย่างคือ เรื่องการเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลให้กำหนดวางไว้ นั้น เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นที่รู้กันอยู่ทั่วไปว่า เงินตราของประเทศเราตกต่ำลงเป็นอันมากคือตามหลักสัญญาการแลกเปลี่ยนตกในราว ๕๐ บาทต่อ ๑ ปอนด์ และประมาณ ๑๐ บาทต่อ ๑ เหรียญ แต่ถึงกระนั้นอัตราในท้องตลาดก็ทำเป็นไปตามที่ตกลงกันไม่ ถึงแม้จะเป็นกามที่ตกลงก็จะเห็นแล้วว่าขึ้นถึงประมาณ ๕ เท่าของในเวลาปกติ เมื่อเช่นนั้นแล้วการเศรษฐกิจของประเทศก็ย่อม จะ ได้รับความยุ่งยากเป็นอันมากตามหลักแล้วประเทศไทยไม่ควรจะต้องได้รับการอันหนักถึงโดยที่กล่าวนี้ เพราะเหตุว่าเป็นประเทศที่มีพืชพันธุ์ธัญญาหารและสินค้าที่ส่งออกไปเป็นอันมาก แต่เรากลับเป็นประเทศที่เดือดร้อนยิ่งไปกว่าทางอินเดีย แร่งกลู และพม่าเมื่อเช่นนั้นแล้วการเศรษฐกิจของบ้านเมืองก็ได้รับความบอบกั้นหนักขึ้นดังที่เราได้ทราบอยู่ ยิ่งกว่านั้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินก็เป็นที่น่าหวาดระแวงระหว่างพ่อค้าเพราะ

LIRT

เหตุว่าตลาดมีตเคียววันปอนด์หนึ่ง ในวันนี้
ข้าพเจ้าทราบถึง๘๔บาทต่อ๑ปอนด์ เงิน
เหรียญถึง ๒๖ สลึงต่อ ๑ เหรียญ ทั้งนี้
เป็นการซื้อขายโดยเปิดเผย และยิ่งไปกว่า
นี้ในสถานที่ราชการของคู่สัญญาเอง คือ
ทางฝ่ายอังกฤษและอเมริกาเอง ก็ไม่ยอม
รับแลกเปลี่ยนในอัตราเงินของทางราชการ
ที่ตกลง เป็นเหตุให้เกิดความรู้สึกว่าสัญญา
ที่เขียนนั้นก็ปฏิบัติไปฝ่ายเดียว คู่สัญญา
หาได้ปฏิบัติตามนั้นไม่ คงที่รัฐบาลมี
ความคิดความเห็นอย่างไร ในการแก้ไข
การเอ็กซ์เชนจ์ อย่าให้เป็นไปว่าทางราช
การเมืองไทยเป็นผู้ปฏิบัติได้ และจะมีบ้าง
เพียงแก้ไขให้เป็นไปตามสภาพความเป็น
อยู่ของบ้านเมือง กล่าวคือ เมืองไทยมีสิน
ค้าที่มีค่าเป็นอันมาก แต่กลับต้องเสีย
เปรียบในการที่จะส่งสินค้าเข้ามาโดยราคา
สูงเหลือเกิน ทั้งนี้ขอให้รัฐบาลได้กรุณา
ชี้แจงว่าท่านได้ปฏิบัติไปเพียงไร เพื่อเป็น
ประโยชน์แก่บ้านเมืองเรา

พล.ร.ต.ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์

ร.น.(นายกรัฐมนตรี) : ความจริงเรื่อง
ที่สมาชิกประสงค์จะทราบนี้ ไม่ใช่เกี่ยว
กับเรื่องที่รัฐบาลแถลง แต่เป็นปัญหาใน
เรื่องนี้ โยบายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการยกเลิก
สถานะสงคราม แต่ถ้าท่านจะทราบแล้ว
รัฐบาลก็จะแจ้งให้ทราบได้ตามสมควร

ตามข้อผูกพันที่เราได้ตกลงไว้ นั้น ได้
เขียนไว้ว่า จนกระทั่งถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม
คม อัตราแลกเปลี่ยนก็เป็นไปอย่างที่เป็น
อยู่ในขณะนี้ คือหมายความว่า ๔๐ บาท
ต่อ ๑ ปอนด์ ๑๐ บาทต่อ ๑ เหรียญแต่
อาจจะมีการ เปลี่ยน อย่าง โดดกกลง กันระ
หว่างพ้อค้า ในข้อตกลงกันเรื่องราคาข้าว
ซึ่งเรา ได้จัดส่งให้สหประชาชาติเสียด้วย
ที่อัตราเงินเมื่อก่อนจามาถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม
คมเราก็ได้พิจารณากันอย่างถี่ถ้วน ในแง่
ทางการคลังการ เศรษฐกิจ ประกอบ ด้วย
เหตุแวดล้อม โดยทั่วไป ก็มีความเห็น ใน
อัตราแลกเปลี่ยนซึ่งกำหนด ไว้ ในขณะนี้
อันเป็นอัตราซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมกับ
สถานการณ์อยู่ และก็ไม่มีความเห็นจะ
ควรเปลี่ยนแปลงแก้ไขไปประการใดซึ่ง
ทั้งนี้ก็ได้ทบทวนฟังความคิดเห็นทางอง
กฤษอเมริกาเขาก็มีความเห็นเช่นเดียวกับ
เรา ก็เหมาะสมอยู่แล้วในสภาพที่เป็นอยู่
ในเวลานี้แต่ทว่าก็น้องกันมิ ให้ตลาดมีค
มีการเก็บเงินตรา ต่างประเทศ ในอัตราที่
ผิดแปลกไปกว่าอัตราที่ทางราชการกำหนด
นั้น ก็เป็นสิ่งที่ดีในทางคุณและทางโทษ
ในที่สุดก็เป็นสิ่งซึ่งไม่สามารถจะกระทำได้
ข้าพเจ้า ได้อ่านหนังสือ รายคาบต่าง ประ
เทศฉบับหนึ่ง เมื่อ ๓ - ๔ - ๕ เดือนมา
นี้ เห็นว่าในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยน โดย

เฉพาะที่เกี่ยวกับเงินเหรียญ ของต่างประเทศ แม้แต่ในประเทศอังกฤษเองก็มีตลาดมืด หาได้เป็นไปตามอัตราแลกเปลี่ยนไม่ได้ดังในประเทศแล้วก็ไปกันใหญ่ ทั้งนี้ก็เป็นไปตามสภาพการ เมื่อประเทศไทยคิดค่าเงินตราต่างประเทศซึ่งประชาชนมีความต้องการแล้ว ก็เป็นการช่วยเหลือไม่ให้มีตลาดมืดก็ทำไม่ได้ถ้าออกเป็นกฎหมายไปก็มาซื้อขายกันลับ ๆ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมกระทำได้ การควบคุมการส่งสินค้าเข้ามาภายในประเทศเกิดการกระทบกระเทือนก็ ไปขัดกับหลัก ในการที่เราจะลดค่าครองชีพของประชาชน เมื่อเช่นนี้ปัญหาเรื่องตลาดมืดเงินตราในประเทศนี้

ตกไปชั่วขณะหนึ่ง จนกว่าทางรัฐบาลจะหาเงินตราต่างประเทศ สำหรับที่จะให้พ่อค้าเปลี่ยน ได้ในอัตราที่ทางราชการกำหนดไว้มีจำนวนเพียงพอแก่ความต้องการแล้ว ตลาดมืดก็ย่อมจะเลิกไปในตัวเอง ความจริงที่ตอนนี้ก็ไม่เกี่ยวกับสัญญาประการใด แต่เมื่อสมาชิกต้องการทราบก็เรียนให้ทราบดังนี้.

ประธานพฤษสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดคิดใจเข้าพเจ้าขอผ่านไป ต่อไปร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๕๐ ซึ่งรัฐบาลเปลี่ยนระเบียบวาระมา

(สำเนา)

**บันทึกหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๕๐**

หลักการ

สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เพื่อได้มีการเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เหตุผล

ด้วยขณะนี้ไม่มีตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนว่างลง และโดยที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๑ จะต้องเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนภายในกำหนดเวลา ๕๐ วัน จึงจำต้องตราพระราชบัญญัติขึ้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งฉบับถาวรจะได้ประกาศใช้.

LIRT

(สำเนา)

ร่าง

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๙๐

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๙๐"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ ทุกบทมาตรามาใช้บังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ส่วนคำว่า "ผู้แทนราษฎร" ทุกแห่ง ให้แก้เป็น "สมาชิกสภาผู้แทน" และมีข้อยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในสามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๔ มิให้นำมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาใช้บังคับ

มาตรา ๕ ถ้ามีตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาหรือยุบสภา ซึ่งจะต้องเลือกสมาชิกขึ้นแทน ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกที่จะเข้ามาแทนตามเขตเลือกตั้งเดิมของสมาชิกสภาผู้แทนที่ว่างลงนั้น และ

LIRT

ให้คณะกรรมการจังหวัดแห่งจังหวัดที่ได้ดำเนินการเลือกตั้งในครั้งเดิมนี้เป็นเจ้าหน้าที่
ดำเนินการ

มาตรา ๖ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๕ ให้ใช้เขต
จังหวัดหนึ่งเป็นเขตเลือกตั้งเขตหนึ่ง ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรตามผลการสำรวจ
สำมะโนครัวครั้งหลังที่สุด และได้แก้ไขเพิ่มเติมเท่าที่มีหลักฐานจะทราบได้เกินกว่า
หนึ่งแสนคน ให้จังหวัดนั้นมิใช่เขตเลือกตั้งเพิ่มชนอีกเขตหนึ่งต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่ง
แสนคน เศษของหนึ่งแสน ถ้าถึงกึ่งหรือกว่าให้นับเป็นหนึ่งแสน

ถ้าจังหวัดใดมีเขตเลือกตั้งกว่าเขตหนึ่ง ให้ประกาศแบ่งเขตโดยพระราช-
กฤษฎีกาก่อนวันเลือกตั้ง อันจะพึงกำหนดไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน และในการแบ่ง
เขตนั้นให้มีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกันเท่าที่จะแบ่งได้ ในพระราชกฤษฎีกานี้ให้
ระบุว่าเป็นเขตเลือกตั้งที่เท่าใด ในจังหวัดใด

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้.

พล. ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวา-
สวัสดิ์ ร.น. (นายกรัฐมนตรี): รัฐบาล
ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทน ให้ใช้ไปพลางก่อน
พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยมีหลักการว่า สมควร
มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทน เพื่อได้มีการเลือกตั้งตามบท
บัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่าใน
การที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ไปยังสภาผู้แทน และได้ผ่านให้
ใช้เป็นกฎหมายได้โดยผ่านออกไปทางสภา
ผู้แทนแล้วนั้น ก็เนื่องด้วยว่าขณะนั้นไม่มี

ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนว่างลง โดย
เฉพาะในขณะนั้น ๒ ตำแหน่ง คือที่ท่าน
ปรีดีกับ คุณติเวก เขตเลือกตั้งจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา กับเขต ๖ ของ
จังหวัดพระนคร เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วรัฐ-
บาลก็ไม่มีความหมายว่าด้วยการเลือกตั้งที่จะ
ซ่อมตำแหน่งประการใด เพราะเหตุว่า
พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ฉบับปี ๒๔-
๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๕ นั้นก็เป็น
อันว่าไม่ได้ใช้ต่อไป และพระราชบัญญัติ
เลือกตั้งทั่วไปก็ยังอยู่ในมือของสภาผู้แทน
ซึ่งได้ตั้งกรมการปกครอง นอกจากนั้นก็มี

ความจำเป็นในทางรัฐบาลว่า เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนว่างลงแล้ว ก็จะดำเนินการเลือกตั้งให้เสร็จภายใน ๙๐ วัน รัฐบาลจึงคิดว่า ในการที่จะรอกฎหมายเลือกตั้งฉบับถาวร ซึ่งยังอยู่ในมือของกรรมการสภาผู้แทนย่อมจะเป็นการไม่ทัน และนอกจากนั้นคือในการที่จะออกพระราชกำหนดเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญข้าพเจ้าพิจารณาแล้วว่าไม่มีความจำเป็นในทางนั้น เพราะว่าในชั้นนี้จะออกได้หรือไม่ก็จะทุ่มเถียงกัน นอกจากนี้สภาก็จะเปิดในวันที่ ๑๐ นี้ ก็มีเวลาที่จะเสนอเป็นพระราชบัญญัติกำหนดวันสิ้นสุดเดือนสิงหาคม ตกในราววันที่ ๗ กรกฎาคมขอเรียนไว้ เพราะฉะนั้นกฎหมายนี้ควรจะได้ผ่านสภาทั้งสองเสียโดยด่วน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกมีเวลาเตรียมตัวรัฐบาลกว้างไว้เพื่อจะเปิดโอกาสให้ลงชื่อสมัครในราววันที่ ๒๒ เดือนนี้ ถึงวันที่ ๑๕ เดือนหน้า แล้วจะดำเนินการเลือกตั้งในวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๗ กรกฎาคมนี้ เพราะฉะนั้นกำหนดเวลาที่ได้เสนอเข้ามาเป็นอันมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอร่าง พระราชบัญญัติฉบับนี้ เข้ามายังสภาทั้งสอง ขณะนี้ขอเสนอต่อพวคสภา

สาร สำคัญในร่าง พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ไม่มีอะไรมา ก็ว่าการเลือกตั้งที่ได้ดำเนินมาแล้ว เมื่อคราวเลือกตั้งซ่อมครั้งใหญ่ที่ล่วงมา ขณะนี้ดำเนินไปเช่นนั้นก็กล่าวคือว่า ใช้กฎหมายเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๕ และวิธีการเลือกตั้งอะไรต่ออะไรต่าง ๆ ก็เป็นไปตามแนวทางที่ควรจะอธิบายเพิ่มเติม

อีกมาตราหนึ่ง ในมาตรา ๖ ความจริงก็เป็นบทบัญญัติซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเขียนขึ้นมา เพราะคณะกรรมการกฤษฎีกานี้เห็นว่าไหน ๆ จะมีกฎหมายเพื่อใช้ไปชั่วคราวก็ควรที่จะเขียนให้ครอบคลุมไปทุกกรณี โดยกรณีอุปสมถาค่าหากว่าไปเกิดมีเรื่องกันขึ้นแล้ว ก็จะไม่มีความจำเป็นในการเลือกตั้ง คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เขียนมาตรา ๖ นี้มาด้วย รัฐบาลก็คิดว่าไม่มีความประสงค์ในการที่จะใช้กฎหมายมาตรา ๖ นี้ประการใด ก็เป็นแต่เพียงการเขียนขึ้นให้เป็นการครบถ้วนตามกฎหมายนี้ หวังว่าท่านสมาชิกพวคสภาคงจะรับหลักการของ พระราชบัญญัตินี้ไปพิจารณาด้วยดี.

ประธานพวคสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดทักไข้ซักถามก็จะให้ขอให้พิจารณา

LIRT

พระยานิติศาสตร์ไพศาล : เรื่องที่ปรากฏในพระราชบัญญัติฉบับนี้เท่าที่อ่านดูรู้สึกว่าเขาพระราชบัญญัติการเลือกตั้งฉบับเก่ามาใช้ คือให้อนุมัติพระราชบัญญัติฉบับเก่ามีมาตราหนึ่งในเรื่องเพิกถอนการเลือกตั้ง บทบัญญัติในศาลฎีกาและศาลชั้นต้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ ออกก่อน รัฐธรรมนูญฉบับหลัง ในรัฐธรรมนูญฉบับหลังที่สุด มาตรา ๘๒ ห้ามมิให้ตั้งศาลพิเศษ การตั้งศาลฎีกาพิจารณาคดีเป็นศาลพิเศษชั้นต้นนั้นขัดกับมาตรา ๘๒ หรือไม่ คือเป็นศาลพิเศษตามมาตรา ๘๒ กฎหมายฉบับนี้ซึ่งนำเอากฎหมายฉบับเก่ามาใช้เป็นการใช้ไม่ได้ เป็นโมฆะ เพราะว่าศาลฎีกาวินิจฉัยคดีอาชญากรรมสงครามาแล้ว เฉพาะการใช้พระราชบัญญัตินั้นเราใช้ย้อนหลังไม่ได้ เพราะฉะนั้นคดีอาชญากรรมสงครามจึงต้องเป็นโมฆะ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ท่านสมาชิก ได้ไตร่ตรองดูว่าจะขัดกับมาตรา ๘๒ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่

พล.ร.ต.ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. (นายกรัชมன்ற) : มาตรา ๘๒ ของรัฐธรรมนูญนั้นอ่านว่า "การตั้งศาลชั้นใหม่ เพื่อพิจารณาพิพากษาคดี

ในคดีหนึ่งหรือที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่ง โดยเฉพาะแทนศาลธรรมดา ที่มีตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ๆ จะกระทำมิได้" เมื่อข้อความเป็นเช่นนั้นแล้วคิดว่าท่านสมาชิกคงจะเห็นว่าไม่เป็น การขัดกับมาตรา ๘๒ แห่งรัฐธรรมนูญแต่ประการใด

ประธานพฤษสภา : ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมพิจารณาท่านผู้ใดเห็นว่าควรจรับร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป ขอให้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธาน พฤษสภา : พร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่ารับไว้พิจารณาต่อไป

พล.ร.ต.ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. (นายกรัชมன்ற) : ด้วยความจำเป็นที่จะเรียนต่อสภาฯ นี้ คือว่ากฎหมายฉบับนี้ปรารถนาที่จะให้ออกโดยรวดเร็วซึ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นขอเสนอให้พิจารณารวดเดียวในที่นี้

ประธานพฤษสภา : ทางรัฐบาลขอเสนอให้พิจารณารวดเดียว เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติ ขอให้เลขาธิการ ข้าราชการ ศึกษากาเวเลขาธิการรัฐสภา :

LIRT

ร่าง
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๕๕๐

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่า ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตามรัฐ
ธรรมนูญ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๕๕๐"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราช
กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๕
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทุกบทมาตรามาใช้บังคับแก่การ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ส่วนคำว่า "ผู้แทนราษฎร" ทุกแห่ง ให้แก้เป็น "สมาชิก
สภาผู้แทน" และมีข้อยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในสามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๔ มิให้นำมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ.
๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาใช้บังคับ

มาตรา ๕ ถ้ามีตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราว
ออกตามอายุของสภาหรือยุบสภา ซึ่งจะต้องเลือกตั้งสมาชิกคนแทน ให้ดำเนินการ
เลือกตั้งสมาชิกที่จะเข้ามาแทนตามเขตเลือกตั้งเดิมของสมาชิกสภาผู้แทนที่ว่างลงนั้น
และให้คณะกรรมการจังหวัดแห่งจังหวัดที่ได้อำนาจการเลือกตั้งในครั้งเดิมนั้นเป็น
เจ้าหน้าที่ดำเนินการ

มาตรา ๖ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งนอกจากที่กล่าวในมาตรา ๕ ให้ใช้เขตจังหวัดหนึ่งเป็นเขตเลือกตั้งเขตหนึ่ง ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรตามผลการสำรวจสำมะโนครัวครั้งหลังที่สุด และได้แก้ไขเพิ่มเติมเท่าที่มีหลักฐานจะทราบได้เกินกว่าหนึ่งแสนคน ให้จังหวัดนั้นมีเขตเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอีกเขตหนึ่งต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสนคน เศษของหนึ่งแสน ถ้าถึงกึ่งหรือกว่าให้นับเป็นหนึ่งแสน

ถ้าจังหวัดใดมีเขตเลือกตั้งกว่าเขตหนึ่ง ให้ประกาศแบ่งเขตโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนวันเลือกตั้ง อันจะพึงกำหนดไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน และในการแบ่งเขตนั้นให้มีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกันเท่าที่จะแบ่งได้ ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุว่าเป็นเขตเลือกตั้งที่เท่าใด ในจังหวัด

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

นายสนธิ เจริญรัฐ : มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อกันข้าพเจ้าจะถามในมาตรา ๕ ซึ่งได้ผ่านมา มาตรา ๕ บอกว่า "คณะกรรมการจังหวัดแห่งจังหวัดที่ได้ดำเนินการเลือกตั้งในครั้งแรกนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ" อย่างในเขต ๖ จังหวัดพระนครเดี่ยวนั้นได้แบ่งออกไปเป็นสองจังหวัด ปัญหาที่ว่าคณะกรรมการจังหวัดพระนคร จะมีอำนาจตั้งคณะกรรมการล่วงหน้าจังหวัดสมุทรปราการหรือไม่ ในทางปฏิบัตินั้นก็ขัดกัน จึงขอได้ประทานชี้แจง

พ.อ.ช่วง เขวงศักดิ์สงคราม (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) : สำหรับเขต ๖ นั้นคณะกรรมการ

จังหวัดพระนครเป็นผู้ดำเนินการ ก็มีอำนาจที่จะตั้งคนให้เป็นไปตามกฎหมายเลือกตั้งนั้นได้

ประธานพฤษสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดติดใจอะไร วาระที่ ๒ ผ่านไป ต่อไปพิจารณาในวาระที่ ๓ ท่านผู้ใดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไปได้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธานพฤษสภา : พร้อมเพรียงกัน ระเบียบวาระต่อไปเลือกตั้งกรรมการสภาการสามัญประจำสภา การที่เราเคยปฏิบัติมาแล้วนั้นเคยตั้งกรรมการสามัญไว้ ๓ ชุด นอกจากนั้นเป็นกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุมแล้วก็กรรมการ

LIRT

การตรวจรายงานการประชุมลับ ต่อไป
นี้ก็จะ มีเพิ่ม อีกชุดหนึ่ง คือ กรรมการ
ตรวจการ เงิน ของ พุฒสภา ซึ่ง ตาม ข้อ
บังคับ ได้บัญญัติไว้

นายผูก ปาลธรรม : สำหรับ
กรรมการสามัญประจำสภา ข้าพเจ้า
คิดว่าเอาชุดเดิมไปก่อน สำหรับกรรมา-
ธิการ ตรวจการ เงิน ของ พุฒสภา นั้นเรา
ตั้งคนใหม่ เพราะของเดิมเราไม่มี ถ้า
เอาอย่างนี้จะรวบรัดดีกว่า

นายสนธิ เจริญรัฐ : ข้าพเจ้าจำ
ได้ว่าในเวลาที่เราพิจารณาข้อบังคับ นั้น
เราใช้คำว่าตั้งกรรมการเป็นแผนก ๆ
ไป คือความมุ่งหมายของข้อบังคับเขียน
ไว้เช่นนั้น ก็เพื่อจะแยกงานออกไปเป็น
ส่วน ๆ แทนที่จะตั้งกรรมการรวมกัน
อย่างที่ทำในสภาผู้แทนครั้งกระโน้น ทาง
พุฒสภาอยากจะให้เป็นแผนก เช่น
กรรมการ ว่าด้วยการ ทหารถ้ามีพระ-
ราชบัญญัติเกี่ยวกับทหารเราก็ส่งให้กรร-
มาธิการชุดนั้น ถ้าเกี่ยวกับการคลังเราก็
ส่งให้คณะ กรรมการ เกี่ยวกับการ คลัง
ขอให้ตรวจดูข้อบังคับ

ประธานพุฒสภา : ท่านผู้ใด
จะมีความเห็นอย่างไร ควรจะเป็นไป
ตามเดิมหรือจะให้ตั้งไว้เป็นแผนก ใคร
จะสนับสนุนให้ตั้งเป็นแผนกอภิปรายได้

นายสนธิ เจริญรัฐ : เข้าใจว่า
มีในข้อบังคับ คือในข้อบังคับข้อ ๖๖ มี
ไว้ชัดแจ้งเกี่ยวกับกรรมการ "ข้อ ๖๖
เมื่อเปิดสมัย ประชุมสามัญ คราวหนึ่งให้ที่
ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการสามัญไว้
เป็นแผนก มีจำนวนตามความต้องการ
แห่งกิจการของสภา สมาชิกสภาจะเป็น
กรรมการสามัญคราวเดียวกันเกินกว่า
๒ แผนกไม่ได้" นี้เห็นได้ชัด ข้อบังคับ
สภาผู้แทนเรามีตั้งเป็นชุด ๑ — ๒ — ๓
ทั้งนี้แล้วแต่ที่ประชุม

พระยา นิตยาสตรา โปศาล :
เรื่อง ข้อบังคับนี้ เราปรึกษากันที่ควรจะ
เป็นแผนกเงิน แผนกทหาร แผนกเกษตร
เราได้ปรึกษากันไปแล้วและในที่สุดเราก็
คิดว่าคำว่า แผนกเมื่อ จะเป็นอย่างไร ว่าคือ
แผนกเงิน แผนกคลัง แผนกเกษตร
แผนกกฎหมายก็ได้ หรือว่าจะเอาเป็น
แผนก ๑ แผนก ๒ แผนก ๓ ก็ได้ คำ
เหล่านี้ ไปได้ ทั้งนี้ ก็รู้สึก ว่าเหมือนกัน
อย่างที่กรมร่างกฎหมายก็มีกอง ๑ — ๒ — ๓
ด้วย และยังกว่านั้นอย่างกอง ๔ ก็ยังมี
เรื่องเกี่ยวกับบ้านานู มีกฎหมายเบ็ดเตล็ด
กอง ๓ กฎหมายประจำ คำว่าแผนกนี้
แล้วแต่สภานจะแปลเอาทั้ง ๒ ทาง

ประธานพุฒสภา : เพื่อตัด
ปัญหาข้อบังคับนี้ว่าดังนี้ "ข้อ ๖๖ เมื่อ

เปิดสมัยประชุมสามัญคราวหนึ่ง ให้ที่ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการ การสามัญไว้เป็นแผนกมีจำนวน ตามความต้องการแห่งกิจการของสภา เพราะฉะนั้นการโต้เถียงกัน อย่างนี้ เรา จะเอาอย่างที่คุณสนธิท ว เสนอหรือจะเอาตามรูปเดิม

พระยานิติศาสตร์ไพศาล :
คือเป็นแผนก ๑ แผนก ๒ ก็เป็นไปตามข้อบังคับ ไม่ใช่กอง ๑ กอง ๒ อย่างตัวอย่างนั้นแล้วมา คือแผนกกระบุงอย่างนั้น อย่างนี้หรือจะเอา ๑ — ๒ — ๓ ก็ได้ ข้าพเจ้าเห็นว่า ไม่มีผิดข้อบังคับทั้งสองทาง

นายประทุม รมยานนท์ : ที่เสนอเมื่อก่อน เมื่อมีปัญหาเถียงกันแทนที่จะเรียกว่ากรรมการ ชุด ๑ ชุด ๒ ชุด ๓ นั้นขอเปลี่ยนเป็นแผนก ๑ — ๒ — ๓ คือให้เป็นไปตามข้อบังคับ.

ประธานพฤษสภา : อย่างนี้จะคิดใจใหม่ คุณสนธิท ว

นายสนธิ เจริญรัฐ : ข้าพเจ้าเรียนที่ประชุมนี้เพราะว่าเมื่อครั้งร่างข้อบังคับเราพูดกัน หนักหนาที่จะให้เป็นไปในทางแผนกแต่ละแผนกไป แต่ว่าที่เรียนนี้ไม่ใช่จะยืนยัน คือชี้ให้เห็นความต้องการของสภา คือส่วนมากด้วยกันจะเอารูปเก่าก็ไม่ใช่เป็นไร

ประธานพฤษสภา : ข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าควร จะตั้งตามแบบเดิมคือเป็น ๓ ชุด หรือ ๓ แผนกหรือจะตั้งเป็นแผนกอะไรอย่างคุณสนธิท ว ว่าข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ท่านผู้ใดเห็นควร ตั้งตามเดิม ขอให้โปรดยกมือขึ้น สมาชิกยกมือพร้อมเพรียงกัน

ประธานพฤษสภา : พร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าตั้งตามรูปเดิม คือตามรูปเดิมนั้นมี ๒๑ นาย ตั้งเป็น ๓ แผนก แผนกที่ ๑ แผนกที่ ๒ แผนกที่ ๓ หรือจะเอาชุดที่ ๑ ชุดที่ ๒ หรือชุดที่ ๓ ก็ได้ เมื่อตั้งแล้วก็แยกกันออกไปอีกที่หนึ่งว่าใครควรจะอยู่ในชุดไหน

นายไพพาฬ บุญ—หลง : ตามที่คณะกรรมการ ชุด ก่อน ได้ดำเนินการ มา ก็เป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าใคร่ขอเสนอท่านผู้ที่เคยดำเนินงานมาแล้วคงเป็น กรรมการ ของสภาต่อไป มีสมาชิกรับรอง

ประธานพฤษสภา : มีผู้เสนอ คณะ กรรมการ ชุดเดิม และมีผู้รับรองถูกต้องแล้ว ขึ้นเป็นกรรมการต่อไป จะมีผู้ใดคัดค้านหรือไม่

ไม่มีสมาชิกคัดค้าน

ประธานพฤษสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุม

LIRT

ยอนุมัติตกลงตามนั้น ขอให้เลขาธิการ
รัฐสภาอ่านชื่ออีกที

รักษาการเลขาธิการรัฐสภา :
รายชื่อคณะกรรมการสามัญชุดที่ ๑ มี
ดังนี้ ๑. พระยานลราชสุวัจน์ ๒. พระยา-
นิติศาสตร์ไพศาลย์ ๓. พล.ท. ประจัน
มหาติกุล ประจันปัจฉิม ๔. นายประทุม
รมยานนท์ ๕. นายบรรจง ศรีจรรยา ๖.
นายสนิท เจริญรัฐ ๗. นายช่วย สุกนธมัท
ติกรรมมาธิการสามัญ ชุดที่ ๒ ๑. พระเจ้า
วรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร
๒. พระนิติการณประสม ๓. นายสุกิจ
นิมมานเหมินท์ ๔. นายถวิล อุดล ๕.
ร.อ. วัน รุยาพร ร.น. ๖. พล.ต. ประยูร
ภมรมนตรี ๗. ร.ท. วิริยะ วิริยะเทิรทาว
กรรมมาธิการสามัญชุดที่ ๓ ๑. นายเทียน
บุญภาค ๒. พล.ต. ปลต ปลตประบัษ
พิบูลภาณุวัจน์ ๓. พ.ท. เจือ สฤษดิ์ราช-
โยธิน ๔. นายเอก สุพไปฏก ๕. พ.ท.
พระอภัยพลรบ ๖. นาย ไสว อินทร-
ประชา ๗. นายจินดา พันธุ์จินดา

ประธานพหุฒิสภา : ในจำนวน
21 นายที่ได้กล่าวนามมาแล้วนี้ได้ไปต่าง
ประเทศเสีย ๑ คน คือพระองค์วรรณ ฯ
เห็นควรตั้งคนแทนเสียใหม่ เพราะฉะนั้น
ใครเห็นสมควร จะเสนอชื่อใครขอได้
โปรดยกมือขึ้น

นายประทุม รมยานนท์ : ข้าพ-
เจ้าขอเสนอหลวงอรรรถกัลยาณวินิจ แทน
พระองค์วรรณ ฯ

มีสมาชิกรับรอง

ประธานพหุฒิสภา : เลือกแทน
นายเทียน บุญภาคอีกคนหนึ่ง เพราะว่า
ได้ออกจากสมาชิกแล้ว

พ.อ. เทศ กิตติรัตน์ : ข้าพเจ้าขอ
เสนอนายทองม้วน สติรบุตร

มีสมาชิกรับรอง

นายทองม้วน สติรบุตร : ข้าพ-
เจ้าขอถอน

นายบรรจง ศรีจรรยา : ข้าพเจ้า
ขอเสนอ น.อ. หลวงกาจสงคราม

มีสมาชิกรับรอง

ประธานพหุฒิสภา : ครบแล้ว
ต่อไปกรรมมาธิการตรวจรายงานการ
ประชุม

รักษาการเลขาธิการรัฐสภา :
คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
๑๒ นาย

- ๑. นายชาญ บุญภาค
- ๒. ร.อ. ทิพย์ ประสานสุข ร.น
- ๓. นายศิริ ชาทินันท์
- ๔. หลวงอรรรถกัลยาณวินิจ
- ๕. นายแก้ว สิงหะเศษนทร์

- ๖. นายทองม้วน สติรบุตร
- ๗. นายทั้น พรหมพิทักษ์กุล
- ๘. นายอรุณ แสงสว่างวัฒน์
- ๙. นายผูก ป่าธรรมมี
- ๑๐. นายเทียน กาญจนพันธ์ุ
- ๑๑. หลวงประสิทธิ์นรกรรม
- ๑๒. พล.ท. มังกร พรหมโยธี

ประธานพฤษสภา : กรรมการการ
สามัญ พิจารณาเปิดเผยรายงานการประ
ชุมลับ มี ๕ นาย เลขาธิการ ฯ อ่านรายชื่อ
รักษาการ เลขาธิการ รัฐสภา :
กรรมการการสามัญ พิจารณาเปิดเผยราย
งานการประชุมลับมี

- ๑. นายมิ่ง เลาเรห์ณู
- ๒. พล.ท. กำนัน จำนงภูมิเวท
- ๓. หลวงชำนาญนิติเกษตร
- ๔. นายสุกิจ นิมานเหมินท์
- ๕. นายปพาพ บุญ-หลง

ประธานพฤษสภา : ต่อไปนี้มี
กรรมการการเพิ่มขึ้นอีก ๑ ชุดเรียกว่า
คณะกรรมการการสามัญ ควบคุมรายรับ
และรายจ่ายของพฤษสภา ตามข้อบังคับ
มี ๗ นาย ใครจะเสนอใครโปรดเสนอ
ชื่อได้

พ.อ. เทศ กิตริต : ข้าพเจ้าขอ
เสนอนายไสว อินทรประชา

มีสมาชิกรับรอง

พล.ต. ประยูร ภมรมนตรี :

ข้าพเจ้าขอเสนอ พล.ต. สหเวท นิรันทร

มีสมาชิกรับรอง

นายจินดา พันธุ์จินดา : ข้าพ-

เจ้าขอเสนอ นาย อรุณ แสงสว่างวัฒน์

มีสมาชิกรับรอง

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ : ข้าพ-

เจ้าขอเสนอนายทวีล อุกถ

มีสมาชิกรับรอง

นายเชียรไท อภิชาติบุตร :

ข้าพเจ้าขอเสนอพระยานิติศาสตร์ไพศาล

มีสมาชิกรับรอง

นายจินดา พันธุ์จินดา :

ข้าพเจ้าขอเสนอนายเชียรไท อภิชาติบุตร

มีสมาชิกรับรอง

ร.อ. ประเสริฐ สุขสมย ร.น. :

ข้าพเจ้าขอเสนอหลวง ประสิทธิ์ ทรกรรม

มีสมาชิกรับรอง

ประธานพฤษสภา : ครบจำนวน

๗ คนแล้ว ขอให้เลขาธิการ ฯ อ่านราย
ชื่อ

รักษาการ เลขาธิการ รัฐสภา :

กรรมการการสามัญ ควบคุมรายรับและ
รายจ่ายของพฤษสภา มีดังนี้

LIART

๑. นายไสว อันทระประชา
๒. พ.ต. สหเวก นันนันท
๓. นายอรุณ แสงสว่างวัฒน์
๔. นายถวิล อุดล
๕. พระยานิติศาสตร์ไพศาล
๖. นายเชียรไท กภิชาติบุตร
๗. หลวงประสิทธิ์นรกรรม

ประธานพฤษสภา : ต่อไปนี้เป็นระเบียบวาระที่ ๕ กำหนดวันและเวลาประชุม ทางสภาผู้แทนกำหนดวันพฤหัสบดีเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ตามข้อบังคับใหม่นั้นมีว่า “โดยปกติให้นัดประชุมล่วงหน้าอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๓ วัน หากเป็นการด่วนจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้” เพราะฉะนั้นขอให้ท่านสมาชิกกำหนดกันได้

นายปพาพ บุญ-หลง : ตามข้อบังคับมีกำหนดไว้ ๓ วัน เพราะฉะนั้นขอเสนอเป็นวันอังคาร

ประธานพฤษสภา : มีท่านสมาชิกเสนอเป็นวันอังคารทางรัฐบาลจะขัดข้องหรือไม่

พล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. (นายกรัชมณฑล) : ไม่ขัดข้อง

ประธานพฤษสภา : มีผู้เสนอเป็นวันอังคารทางรัฐบาลไม่ขัดข้อง

เพราะฉะนั้นเมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ถือว่าที่ประชุมอนุมัติ ถ้าหากว่าเมื่อกรณีเช่นนี้ก็จะได้เชิญมาประชุมพิเศษ สำหรับเวลานั้นจะเอาเวลาเท่าไร

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ :

ข้าพเจ้าขอร้องใจเรื่องกำหนดวันประชุม คือว่าเราจำเป็นต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่างๆ ที่ส่งมาจากสภาผู้แทน คือทางสภาผู้แทนนั้นกำหนดวันประชุมสัปดาห์ละ ๒ วัน

ประธานพฤษสภา : ทางสภาผู้แทนกำหนดสัปดาห์ละ ๑ วันเท่านั้น

นายแก้ว สิงหะคเชนทร์ : ถ้าเช่นนั้นเอาวันเดียว

ประธานพฤษสภา : จะประชุมกันเวลาไหน

นายปพาพ บุญ-หลง : กำหนดเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา มีสมาชิกรับรอง

ประธานพฤษสภา : มีผู้เสนอเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ไม่มีสมาชิกคัดค้าน

ประธานพฤษสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้ประชุมวันอังคารเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ทุกสัปดาห์ เข้าใจว่าเมื่อไม่มีอะไรก็เป็น

LIRT

วันอังคารหน้า คือวันอังคารที่ ๒๗ เป็นต้นไป

นายปพาพ บุญ-หลง : จะประชุมวันไหน ก็อยู่ในอำนาจของท่าน ประธาน ฯ แล้ว ประธาน ฯ ควรพิจารณาเรียกประชุมสมาชิกเมื่อไรก็อยู่ในอำนาจของท่าน

ประธานพุดมสภา : ขอบคุณประธาน ฯ มีอำนาจทำได้ แต่ถ้าไม่บอกเมื่อไหร่เมื่อไหร่จะเดือดร้อน โดยปกติถ้าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจะเริ่มวันอังคารที่ ๒๗ เดือนนี้ ถ้ามีอะไรเปลี่ยนแปลงจะแจ้งให้ทราบ ขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๑๕ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

แก้ว สิงหะเกษนทร์
สิริ ชาทินันท์
ทองม้วน สติรบุตร
ทัน พรหมพิริกุล
อรุณ แสงสว่างวัฒน์
ผูก ปาลธรรมี
เขียน กาญจนพันธ์ุ
หลวงประสิทธิ์นรกรรม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ชลอ อินทร
อาจินต์ อธิวาส
อรุณ โอปรัสต์ม
วิชัย ธีรชาติ
มาถเพ มณีโชติ
ประเทิม แท่งเพชร

ไพโรจน์ ชัยนาม

รักษาการเลขาธิการพุดมสภา

พลเรือตรี ก.ป.ศรยุทธเสนี
ประธานพุดมสภา

